නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස

සුත්තන්තපිටක

අඞ්ගුත්තරනිකායෙ

සංගායනස්ස පුච්ඡා විස්සජ්ජනා

පුච්ඡා – පඨමමහාසංගීතිකාලෙ ආවුසො ධම්මසංගාහකා මහාකස්සපාදයො මහාථෙරවරා පොරාණසංගීතිකාරා පඨමං විනයපිටකං සංගායිත්වා සුත්තන්තපිටකෙ ච දීඝමජ්ඣිමසංයුත්තසඞ්ඛාතෙ තයො නිකායෙ සංගායිත්වා තදනන්තරං කිං නාම පාවචනං සංගායිංසු.

විස්සජ්ජනා – පඨමමහාසංගීතිකාලෙ භන්තෙ ධම්මසංගාහකා මහාකස්සපාදයො මහාථෙරවරා පොරාණසංගීතිකාරා පඨමං විනයං සංගායිත්වා සුත්තන්තපිටකෙ ච දීඝමජ්ඣිමසංයුත්තසඞ්ඛාතෙ තයො නිකායෙ සංගායිත්වා තදනන්තරං නවහි ච සුත්තසහස්සෙහි පඤ්චහි ච සුත්තසත්තෙහි සත්තපඤ්ඤාසාය ච සුත්තෙහි පටිමණ්ඩිතං වීසතිභාණවාරසතපරිමාණං අඞ්ගුත්තරනිකායං නාම පාවචනං සංගායිංසු.

පුච්ඡා – අඞ්ගුත්තරනිකායෙපි ආවුසො එකකනිපාතො දුකනිපාතො තිකනිපාතොතිආදිනා නිපාතපකරණපරිච්ඡෙදවසෙන එකාදසවිධා. තත්ථ කතරං නිපාතපකරණං සංගායිංසු.

විස්සජ්ජනා – අඞ්ගුත්තරනිකායෙ භන්තෙ එකාදසසු නිපාතපකරණපරිච්ඡෙදෙසු එකකනිපාතං පඨමං සංගායිංසු.

1. රූපාදිවග්ග

පුච්ඡා – එකකනිපාතෙපි ආවුසො රූපාදිවග්ගො නීවරණප්පහානවග්ගො අකම්මනියවග්ගොතිආදිනා වග්ගභෙදවසෙන බහුවිධා. තත්ථ කතරං වග්ගං පඨමං සංගායිංසු.

විස්සජ්ජනා – එකකනිපාතෙ භන්තෙ රූපාදිවග්ගො නීවරණප්පහානවග්ගොතිආදිනා වීසතියා වග්ගෙසු රූපාදිවග්ගං පඨමං සංගායිංසු.

පුච්ඡා – සාධු සාධු ආවුසො, මයම්පි දානි ආවුසො තතොයෙව පට්ඨාය සංගාහනත්ථාය සංගීතිපුබ්බඞ්ගමානි ධම්මපුච්ඡනවිස්සජ්ජනකිච්චානි ආවහිතුං සමාරභාම. තෙනාවුසො භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සම්මාසම්බුද්ධෙන අඞ්ගුත්තරනිකායෙ එකකනිපාතෙ රූපාදිවග්ගෙ පුරිමානි පඤ්ච සුත්තානි කත්ථ කං ආරබ්භ කථඤ්ච භාසිතානි.

විස්සජ්ජනා – සාවත්ථියං භන්තෙ සම්බහුලෙ භික්ඛූ ආරබ්භ රූපාදිගරුකානං පඤ්චන්නං පුරිසානං අජ්ඣාසයවසෙන ''නාහං භික්ඛවෙ අඤ්ඤං එකරූපම්පි සමනුපස්සාමි, යං එවං පුරිසස්ස චිත්තං පරියාදාය තිට්ඨති, යථයිදං භික්ඛවෙ ඉත්ථිරූපං, ඉත්ථිරූපං භික්ඛවෙ පුරිසස්ස චිත්තං පරියාදාය තිට්ඨතී''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතානි.

නාහං භික්ඛවෙ අඤ්ඤං එකරූපම්පි සමනුපස්සාමි, යං එවං පුරිසස්ස චිත්තං පරියාදාය තිට්ඨති, යථයිදං භික්ඛවෙ ඉත්ථිරූපං, ඉත්ථිරූපං භික්ඛවෙ පුරිසස්ස චිත්තං පරියාදාය තිට්ඨති.

පුච්ඡා – තත්ථෙව ආවුසො පච්ඡිමානි පඤ්ච සුත්තානි භගවතා කත්ථ කං ආරබ්භ කථඤ්ච භාසිතානි.

විස්සජ්ජනා – තස්මිංයෙව භන්තෙ සාවත්ථියං සම්බහුලෙ භික්ඛූ ආරබ්භ රූපාදිගරුකානං පඤ්චන්නං ඉත්ථීනං අජ්ඣාසයවසෙන ''නාහං භික්ඛවෙ අඤ්ඤං එකරූපම්පි සමනුපස්සාමි, යං එවං ඉත්ථියා චිත්තං පරියාදාය තිට්ඨති, යථයිදං භික්ඛවෙ පුරිසරූපං, පුරිසරූපං භික්ඛවෙ ඉත්ථියා චිත්තං පරියාදාය තිට්ඨතී''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතානි.

නාහං භික්ඛවෙ අඤ්ඤං එකරූපම්පි සමනුපස්සාමි, යං එවං ඉත්ථියා චිත්තං පරියාදාය තිට්ඨති, යථයිදං භික්ඛවෙ පුරිසරූපං, පුරිසරූපං භික්ඛවෙ ඉත්ථියා චිත්තං පරියාදාය තිට්ඨති.

නීතත්ථවසෙන, නෙය්‍යත්ථවසෙන

පුච්ඡා – ඉමස්මිං ආවුසො රූපාදිවග්ගෙ භගවතා නීතත්ථවසෙන කිං කථිතං, නෙය්‍යත්ථවසෙන පන කිං ඤාපිතං.

විස්සජ්ජනා – ඉමස්මිං භන්තෙ රූපාදිවග්ගෙ භගවතා නීතත්ථවසෙන වට්ටං කථිතං. නෙය්‍යත්ථවසෙන පන විවට්ටම්පි ඤාපිතං.

2. නීවරණප්පහානවග්ග

පුච්ඡා – දුතියො පන ආවුසො නීවරණප්පහානවග්ගො භගවතා කත්ථ කථඤ්ච භාසිතො.

විස්සජ්ජනා – සාවත්ථියං භන්තෙ ‘‘නාහං භික්ඛවෙ අඤ්ඤං එකධම්මම්පි සමනුපස්සාමි, යෙන අනුප්පන්නො වා කාමච්ඡන්දො උප්පජ්ජති, උප්පන්නො වා කාමච්ඡන්දො භිය්‍යොභාවාය වෙපුල්ලාය සංවත්තති, යථයිදං භික්ඛවෙ සුභනිමිත්තං, සුභනිමිත්තං භික්ඛවෙ අයොනිසො මනසිකරොතො අනුප්පන්නොචෙව කාමච්ඡන්දො උප්පජ්ජති, උප්පන්නො ච කාමච්ඡන්දො භිය්‍යොභාවාය වෙපුල්ලාය සංවත්තතී’’ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතො.

පුච්ඡා – ඉමස්මිං පන ආවුසො දුතියෙ නීවරණප්පහානවග්ගෙ භගවතා කිං කථිතං.

විස්සජ්ජනා – ඉමස්මිං පන භන්තෙ දුතියෙ නීවරණප්පහානවග්ගෙ භගවතා වට්ටම්පි විවට්ටම්පි කථිතං.

3. අකම්මනියව

පුච්ඡා – තෙනාවුසො…පෙ…. සම්මාසම්බුද්ධෙන අඞ්ගුත්තරනිකායෙ එකකනිපාතෙ තතියෙ අකම්මනියවග්ගෙ කීදිසී ධම්මදෙසනායො දෙසිතා.

විස්සජ්ජනා – තතියෙ භන්තෙ අකම්මනියවග්ගෙ ‘‘නාහං භික්ඛවෙ අඤ්ඤං එකධම්මම්පි සමනුපස්සාමි, යං එවං අභාවිතං අකම්මනියං හොති, යථයිදං භික්ඛවෙ චිත්තං, චිත්තං භික්ඛවෙ අභාවිතං අකම්මනියං හොති. නාහං භික්ඛවෙ අඤ්ඤං එකධම්මම්පි සමනුපස්සාමි, යං එවං භාවිතං කම්මනියං හොති, යථයිදං භික්ඛවෙ චිත්තං. චිත්තං භික්ඛවෙ භාවිතං කම්මනියං හොතී’’ති එවමාදිකා භගවතා ධම්මදෙසනායො දෙසිතා.

4. අදන්තවග්ග

පුච්ඡා – චතුත්ථෙ පනාවුසො අදන්තවග්ගෙ භගවතා කීදිසී ධම්මදෙසනායො දෙසිතා.

විස්සජ්ජනා – චතුත්ථෙ භන්තෙ අදන්තවග්ගෙ ‘‘නාහං භික්ඛවෙ අඤ්ඤං එකධම්මම්පි සමනුපස්සාමි, යං එවං අදන්තං මහතො අනත්ථාය සංවත්තති, යථයිදං භික්ඛවෙ චිත්තං, චිත්තං භික්ඛවෙ අදන්තං මහතො අනත්ථාය සංවත්තති. නාහං භික්ඛවෙ අඤ්ඤං එකධම්මම්පි සමනුපස්සාමි, යං එවං දන්තං මහතො අත්ථාය සංවත්තති, යථයිදං භික්ඛවෙ චිත්තං, චිත්තං භික්ඛවෙ දන්තං මහතො අත්ථාය සංවත්තතී’’ති එවමාදිකා භගවතා ධම්මදෙසනායො දෙසිතා.

5. පණිහිතඅච්ඡවග්ග

පුච්ඡා – පඤ්චමෙ ආවුසො පණිහිතඅච්ඡවග්ගෙ භගවතා කීදිසී ධම්මදෙසනායො දෙසිතා.

විස්සජ්ජනා – පඤ්චමෙ භන්තෙ පණිහිතඅච්ඡවග්ගෙ ‘‘සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ සාලිසූකං වා යවසූකං වා මිච්ඡාපණිහිතං හත්ථෙන වා පාදෙන වා අක්කන්තං හත්ථං වා පාදං වා භෙච්ඡති, ලොහිතං වා උප්පාදෙස්සතීති නෙතං ඨාන විජ්ජති. තං කිස්සහෙතු, මිච්ඡාපණිහිතත්තා භික්ඛවෙ සූකස්ස. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ සො වත භික්ඛු මිච්ඡාපණිහිතෙන චිත්තෙන අවිජ්ජං භෙච්ඡති, විජ්ජං උප්පාදෙස්සති, නිබ්බානං සච්ඡිකරිස්සතීති නෙතං ඨානං විජ්ජති, තං කිස්ස හෙතු, මිච්ඡාපණිහිතත්තා භික්ඛවෙ චිත්තස්සා’’ති එවමාදිකා භගවතා ධම්මදෙසනායො දෙසිතා.

6. අච්ඡරාසඞ්ඝාතවග්ග

පුච්ඡා – අච්ඡරාසඞ්ඝාතවග්ගෙ ආවුසො පඨම දුතියසුත්තානි භගවතා කථං භාසිතානි.

විස්සජ්ජනා – අච්ඡරාසඞ්ඝාතවග්ගෙ භන්තෙ භගවතා ‘‘පභස්සරමිදං භික්ඛවෙ චිත්තං, තඤ්ච ඛො ආගන්තුකෙහි උපක්කිලෙසෙහි උපක්කිලිට්ඨං, තං අස්සුතවා පුථුජ්ජනො යථාභූතං නප්පජානාති, තස්මා ‘අස්සුතවතො පුථුජ්ජනස්ස චිත්තභාවනා නත්ථී’ති වදාමි. පභස්සරමිදං භික්ඛවෙ චිත්තං, තඤ්ච ඛො ආගන්තුකෙහි උපක්කිලෙසෙහි විප්පමුත්තං, තං සුතවා අරියසාවකො යථාභූතං පජානාති. තස්මා ‘සුතවතො අරියසාවකස්ස චිත්තභාවනා අත්ථී’ති වදාමී’’ති. එවං ඛො භගවතා භාසිතානි.

තතියසුත්ත

පුච්ඡා – තත්ථෙව ආවුසො තතියසුත්තාදීනි භගවතා කථං භාසිතානි.

විස්සජ්ජනා – තත්ථෙව භන්තෙ තතියසුත්තාදීනි පඤ්චසුත්තානි ''අච්ඡරාසඞ්ඝාතමත්තම්පි චෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු මෙත්තාචිත්තං ආසෙවති, භාවෙති, මනසිකරොති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු අරිත්තජ්ඣානො විහරති සත්ථුසාසනකරො ඔවාදපතිකරො අමොඝං රට්ඨපිණ්ඩං භුඤ්ජති, කො පන වාදො යෙ නං බහුලීකරොන්ති. යෙකෙචි භික්ඛවෙ ධම්මා අකුසලා අකුසලභාගියා අකුසලපක්ඛිකා, සබ්බෙතෙ මනොපුබ්බඞ්ගමා, මනො තෙසං ධම්මානං පඨමං උප්පජ්ජති, අන්වදෙව අකුසලාධම්මා, යෙකෙචි භික්ඛවෙ ධම්මා කුසලා කුසලභාගියා කුසලපක්ඛිකා, සබ්බෙතෙ මනොපුබ්බඞ්ගමා, මනො තෙසං ධම්මානං පඨමං උප්පජ්ජති, අන්වදෙව කුසලා ධම්මා''ති එවං ඛො භන්තෙ භගවතා භාසිතානි.

අට්ඨමසුත්ත

පුච්ඡා – තත්ථෙව ආවුසො අට්ඨම නවම දසමසුත්තානි ච වීරියාරම්භාදිවග්ගෙ දසසුත්තානි ච කල්‍යාණමිත්තාදිවග්ගෙ පඨමසුත්තඤ්ච භගවතා කථං භාසිතානි.

විස්සජ්ජනා – තත්ථෙව භන්තෙ අට්ඨම නවම දසමසුත්තානි ච වීරියාරම්භාදිවග්ගෙ දසසුත්තානි ච කල්‍යාණමිත්තාදිවග්ගෙ පඨමසුත්තඤ්ච ''නාහං භික්ඛවෙ අඤ්ඤං එකධම්මම්පි සමනුපස්සාමි, යෙන අනුප්පන්නා වා අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, උප්පන්නා වා කුසලා ධම්මා පරිහායන්ති, යථයිදං භික්ඛවෙ පමාදො, පමත්තස්ස භික්ඛවෙ අනුප්පන්නා චෙව අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, උප්පන්නා ච කුසලා ධම්මා පරිහායන්තී''ති එවමාදිනා භන්තෙ භගවතා භාසිතානි.

දුතියසුත්ත

පුච්ඡා – කල්‍යාණමිත්තාදිවග්ගෙ ආවුසො දුතිය තතියසුත්තානි භගවතා කථං භාසිතානි.

විස්සජ්ජනා – කල්‍යාණමිත්තාදිවග්ගෙ භන්තෙ දුතිය තතියසුත්තානි ''නාහං භික්ඛවෙ අඤ්ඤං එකධම්මම්පි සමනුපස්සාමි, යෙන අනුප්පන්නා වා අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, උප්පන්නා වා කුසලා ධම්මා පරිහායන්ති, යථයිදං භික්ඛවෙ අනුයොගො අකුසලානං ධම්මානං අනනුයොගො කුසලානං ධම්මාන''න්ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතානි.

ඡට්ඨසුත්ත

පුච්ඡා – තත්ථෙව ආවුසො ඡට්ඨසුත්තාදීනි ච පමාදාදිවග්ගෙ පඨමසුත්තඤ්ච භගවතා කථං භාසිතානි.

විස්සජ්ජනා – තත්ථෙව භන්තෙ ඡට්ඨසුත්තාදීනි ච පමාදාදිවග්ගෙ පඨමසුත්තඤ්ච ''අප්පමත්තිකා එසා භික්ඛවෙ පරිහානි යදිදං ඤාතිපරිහානි. එතං පතිකිට්ඨං භික්ඛවෙ පරිහානීනං යදිදං පඤ්ඤාපරිහානීති. අප්පමත්තිකා එසා භික්ඛවෙ වුද්ධි යදිදං ඤාතිවුද්ධි. එතදග්ගං භික්ඛවෙ වුද්ධීනං යදිදං පඤ්ඤාවුද්ධි . තස්මාතිහ භික්ඛවෙ එවං සික්ඛිතබ්බං 'පඤ්ඤාවුද්ධියා වද්ධිස්සාමා'ති. එවඤ්හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බ''න්ති එවමාදිනා භන්තෙ භගවතා භාසිතානි.

පමාදාදිවග්ග

පුච්ඡා – තෙනාවුසො…පෙ…. සම්මාසම්බුද්ධෙන පමාදාදිවග්ගෙ දුතියසුත්තාදීනි කථං භාසිතානි.

විස්සජ්ජනා – නාහං භික්ඛවෙ අඤ්ඤං එකධම්මම්පි සමනුපස්සාමි, යො එවං මහතො අනත්ථාය සංවත්තති, යථයිදං භික්ඛවෙ පමාදො. පමාදො භික්ඛවෙ මහතො අනත්ථාය සංවත්තති. නාහං භික්ඛවෙ අඤ්ඤං එකධම්මම්පි, යො එවං මහතො අත්ථාය සංවත්තති, යථයිදං භික්ඛවෙ අප්පමාදො, අප්පමාදො භික්ඛවෙ මහතො අනත්ථාය සංවත්තතීති එවමාදිනා භන්තෙ භගවතා භාසිතානි.

දුතිය පමාදාදිවග්ග

පුච්ඡා – දුතියෙ පනාවුසො පමාදාදිවග්ගෙ පඨමසුත්තාදීනි භගවතා කථං භාසිතානි.

විස්සජ්ජනා – දුතියෙ භන්තෙ පමාදාදිවග්ගෙ අජ්ඣත්තිකං භික්ඛවෙ අඞ්ගන්ති කරිත්වා නාඤ්ඤං එකඞ්ගම්පි සමනුපස්සාමි, යං එවං මහතො අනත්ථාය සංවත්තති, යථයිදං භික්ඛවෙ පමාදො. පමාදො භික්ඛවෙ මහතො අනත්ථාය සංවත්තති. අජ්ඣත්තිකං භික්ඛවෙ අඞ්ගන්ති කරිත්වා නාඤ්ඤං එකඞ්ගම්පි සමනුපස්සාමි, යං එවං මහතො අත්ථාය

සංවත්තති, යථයිදං භික්ඛවෙ අප්පමාදො. අප්පමාදො භික්ඛවෙ මහතො අත්ථාය සංවත්තතීති එවමාදිනා භන්තෙ භගවතා භාසිතානි.

දසසුත්ත

පුච්ඡා – තත්ථෙව ආවුසො තෙත්තිංසමාදීනිච දසසුත්තානි අධම්මවග්ගෙ ච දසසුත්තානි භගවතා කථං භාසිතානි.

විස්සජ්ජනා – තත්ථෙව භන්තෙ තෙත්තිංසමාදීනි දසසුත්තානි ච අධම්මවග්ගෙ දසසුත්තානි ච යෙ තෙ භික්ඛවෙ භික්ඛූ අධම්මං ‘‘ධම්මො’’ති දීපෙන්ති, තෙ භික්ඛවෙ භික්ඛූ බහුජනඅහිතාය පටිපන්නා බහුජනඅසුඛාය බහුනො ජනස්ස අනත්ථාය අහිතාය දුක්ඛාය දෙවමනුස්සානං. බහුඤ්ච තෙ භික්ඛවෙ භික්ඛූ අපුඤ්ඤං පසවන්ති, තෙ චිමං සද්ධම්මං අන්තරධාපෙන්තීති එවමාදිනා ච, යෙ තෙ භික්ඛවෙ භික්ඛූ අධම්මං ‘‘අධම්මො’’ති දීපෙන්ති, තෙ භික්ඛවෙ භික්ඛූ බහුජනහිතාය පටිපන්නා බහුජනසුඛාය බහුජනො ජනස්ස අත්ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං. බහුඤ්ච තෙ භික්ඛවෙ භික්ඛූ පුඤ්ඤං පසවන්ති, තෙ චිමං සද්ධම්මං ඨපෙන්තීති එවමාදිනා ච භන්තෙ භගවතා භාසිතානි.

එකපුග්ගලවග්ග

පුච්ඡා – එකපුග්ගලවග්ගෙ ආවුසො භගවතා කීදිසී ධම්මදෙසනායො දෙසිතා.

විස්සජ්ජනා – එකපුග්ගලවග්ගෙ භන්තෙ භගවතා එකපුග්ගලො භික්ඛවෙ ලොකෙ උප්පජ්ජමානො උප්පජ්ජති බහුජනහිතාය බහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අත්ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං. කතමො එකපුග්ගලො, තථාගතො අරහං සම්මාසම්බුද්ධො, අයං ඛො භික්ඛවෙ එකපුග්ගලො ලොකෙ උප්පජ්ජමානො උප්පජ්ජති බහුජනහිතාය බහුජනසුඛාය ලොකානුකම්පාය අත්ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානන්ති එවමාදිකා භගවතා ධම්මදෙසනායො දෙසිතා.

එතදග්ගවග්ග

අඤ්ඤාසිකොණ්ඩඤ්ඤ වත්ථු

පුච්ඡා – එතදවග්ගෙ ආවුසො ආගතෙසු එකචත්තාලීසාය ථෙරෙසු ආයස්මා අඤ්ඤාසිකොණ්ඩඤ්ඤත්ථෙරො කථං භගවතා එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතො.

විස්සජ්ජනා – එතදග්ගවග්ගෙ භන්තෙ ආගතෙසු එකචත්තාලීසාය මහාථෙරෙසු ‘‘එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවකානං භික්ඛූනං රත්තඤ්ඤූනං යදිදං අඤ්ඤාසිකොණ්ඩඤ්ඤො’’ති, එවං ඛො භන්තෙ ආයස්මා අඤ්ඤාසිකොණ්ඩඤ්ඤත්ථෙරො භගවතා එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතො.

අග්ගසාවකවත්ථු

පුච්ඡා – තෙනාවුසො භගවතා…පෙ…. සම්මාසම්බුද්ධෙන අඞ්ගුත්තරනිකායෙ එකකනිපාතෙ එතදග්ගවග්ගෙ ආගතෙසු එකචත්තාලීසාය මහාථෙරෙසු ආයස්මා ච සාරිපුත්තත්ථෙරො ධම්මසෙනාපති පඨමො අග්ගසාවකො ආයස්මා ච මහාමොග්ගල්ලානත්ථෙරො දුතියො අග්ගසාවකො කථං එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතො.

විස්සජ්ජනා – ආයස්මා භන්තෙ සාරිපුත්තත්ථෙරො ධම්මසෙනාපති ‘‘එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවකානං භික්ඛූනං මහාපඤ්ඤානං යදිදං සාරිපුත්තො’’ති. ආයස්මා පන මහාමොග්ගල්ලානත්ථෙරො ‘‘එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවකානං භික්ඛූනං ඉද්ධිමන්තානං යදිදං මහාමොග්ගල්ලානො’’ති. එවං ඛො භන්තෙ භගවතා එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතො.

> ඉදං තෙ ආසනං වීර, පඤ්ඤත්තං තවනුච්ඡවිං;
> මම චිත්තං පසාදෙන්තො, නිසීද පුප්ඵමාසනෙ.

යෙ වත ලොකෙ අරහන්තො වා අරහත්තමග්ගං වා සමාපන්නා, අයං තෙසං භික්ඛු අඤ්ඤතරො.

යංනූනාහං ඉමං භික්ඛුං උපසඞ්කමිත්වා පඤ්හං පුච්ඡෙය්‍යං.

> යෙ ධම්මා හෙතුප්පභවා,
> තෙසං හෙතුං තථාගතො;
> ආහ තෙසඤ්ච යො නිරොධො,
> එවංවාදී මහාසමණො –

ලභෙය්‍යාම මයං භන්තෙ භගවතො සන්තිකෙ පබ්බජ්ජං, ලභෙය්‍යාම උපසම්පදං.

එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවකානං භික්ඛූනං මහාපඤ්ඤානං යදිදං සාරිපුත්තො.

එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවකානං භික්ඛූනං ඉද්ධිමන්තානං යදිදං මහාමොග්ගල්ලානො.

මහාකස්සපවත්ථු

පුච්ඡා – ආයස්මා පන ආවුසො මහාකස්සපත්ථෙරො පඨමමහාසංගීතිකාලෙ පාමොක්ඛසඞ්ඝනායකභූතො භගවතා කථං එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතො.

විස්සජ්ජනා – ආයස්මා භන්තෙ මහාකස්සපත්ථෙරො පඨමමහාසංගීතිකාලෙ සඞ්ඝපාමොක්ඛභූතො ''එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවකානං භික්ඛූනං ධුතවාදානං යදිදං මහාකස්සපො''ති. එවං ඛො භන්තෙ භගවතා එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතො.

අනුරුද්ධත්ථෙරවත්ථු

පුච්ඡා – තෙනාවුසො...පෙ.... සම්මාසම්බුද්ධෙන අඞ්ගුත්තරනිකායෙ එකකනිපාතෙ එතදග්ගවග්ගෙ ආගතෙසු එකචත්තාලීසාය මහාථෙරෙසු ආයස්මා අනුරුද්ධත්ථෙරො කථං එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතො.

විස්සජ්ජනා – ආයස්මා භන්තෙ අනුරුද්ධත්ථෙරො ''එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවකානං භික්ඛූනං දිබ්බචක්ඛුකානං යදිදං අනුරුද්ධො''ති එවං ඛො භන්තෙ භගවතා එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතො.

සීවලිවත්ථු

පුච්ඡා – ආයස්මා පන ආවුසො සීවලිත්ථෙරො භගවතා කථං එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතො.

විස්සජ්ජනා – ආයස්මා භන්තෙ සීවලිත්ථෙරො ''එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවකානං භික්ඛූනං ලාභීනං යදිදං සීවලී''ති එවං ඛො භන්තෙ භගවතා එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතො.

සම්මාසම්බුද්ධො වත සො භගවා, යො ඉමස්ස එවරූපස්ස දුක්ඛස්ස පහානාය ධම්මං දෙසෙති.

සුප්පටිපන්නො වත තස්ස භගවතො සාවකසඞ්ඝො, යො ඉමස්ස එවරූපස්ස දුක්ඛස්ස පහානාය පටිපන්නො.

සුසුඛං වත නිබ්බානං, යත්ථිදං එවරූපං දුක්ඛං න සංවිජ්ජති –

''එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවකානං භික්ඛූනං ලාභීනං යදිදං සීවලි'' හු –

ආනන්දාථෙරවත්ථු

පුච්ඡා – ආයස්මා පන ආවුසො ආනන්දත්ථෙරො ධම්මභණ්ඩාගාරිකො පඨමමහාසංගීතිකාලෙ ධම්මවිස්සජ්ජකථෙරභූතො කථං භගවතා එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතො.

විස්සජ්ජනා – ආයස්මා භන්තෙ ආනන්දත්ථෙරො ධම්මභණ්ඩාගාරිකො පඨමමහාසංගීතිකාලෙ ධම්මවිස්සජ්ජකභූතො ''එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවකානං භික්ඛූනං බහුස්සුතානං යදිදං ආනන්දො. එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවකානං භික්ඛූනං සතිමන්තානං යදිදං ආනන්දො. එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවකානං භික්ඛූනං ගතිමන්තානං යදිදං ආනන්දො. එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවකානං භික්ඛූනං ධිතිමන්තානං යදිදං ආනන්දො. එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවකානං භික්ඛූනං උපට්ඨාකානං යදිදං ආනන්දො''ති එවං ඛො භන්තෙ භගවතා පඤ්චසු එතදග්ගට්ඨානෙසු ඨපිතො.

සතසහස්සෙන මෙ කීතං,
සතසහස්සෙන මාපිතං;
සොභනං නාම උය්‍යානං;
පටිග්ගණ්හ මහාමුනි –

‘‘එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවකානං භික්ඛූනං බහුස්සුතානං. සතිමන්තානං. ගතිමන්තානං. ධිතිමන්තානං. උපට්ඨාකානං යදිදං ආනන්දො’’ –

උපාලිවත්ථු

පුච්ඡා – තෙනාවුසො භගවතා…පෙ…. සම්මාසම්බුද්ධෙන අඞ්ගුත්තරනිකායෙ එකකනිපාතෙ එතදග්ගවග්ගෙ ආගතෙසු එකචත්තාලීසාය මහාථෙරෙසු ආයස්මා උපාලිත්ථෙරො පඨමමහාසංගීතිකාලෙ විනයවිස්සජ්ජකභූතො කථං එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතො.

විස්සජ්ජනා – ආයස්මා භන්තෙ උපාලිත්ථෙරො පඨමමහාසංගීතිකාලෙ විනයවිස්සජ්ජකභූතො ‘‘එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවකානං භික්ඛූනං විනයධරානං යදිදං උපාලී’’ති එවං ඛො භන්තෙ භගවතා එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතො.

විනයො වාසයො මය්හං,
විනයො ඨානචඞ්කමං;
කප්පෙමි විනයෙ වාසං,
විනයො මම ගොචරො.

මහාපජාපතිගොතමීථෙරීවත්ථු

පුච්ඡා – එතදග්ගවග්ගෙ ආවුසො ආගතාසු තෙරසසු ථෙරීසු මහාපජාපති ගොතමීථෙරී කථං භගවතා එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතා.

විස්සජ්ජනා – එතදග්ගවග්ගෙ භන්තෙ ආගතාසු තෙරසසු ථෙරීසු මහාපජාපතිගොතමීථෙරී ‘‘එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවිකානං භික්ඛුනීනං රත්තඤ්ඤූනං යදිදං මහාපජාපති ගොතමී’’ති එවං ඛො භන්තෙ භගවතා එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතා.

‘‘එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවිකානං භික්ඛුනීනං රත්තඤ්ඤූනං යදිදං මහාපජාපතිගොතමී’’ –

පුච්ඡා – ඛෙමාථෙරී පන ආවුසො අග්ගසාවිකා භගවතා කථං එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතා.

විස්සජ්ජනා – ඛෙමාථෙරී භන්තෙ පඨමා අග්ගසාවිකා ‘‘එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවිකානං භික්ඛුනීනං මහාපඤ්ඤානං යදිදං ඛෙමා’’ති එවං ඛො භන්තෙ භගවතා එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතා.

‘‘යෙ රාගරත්තානුපතන්ති සොතං,
සයංකතං මක්කටොව ජාලං,
එතම්පි ඡෙත්වාන වජන්ති ධීරා;
අනපෙක්ඛිනො සබ්බදුක්ඛං පහාය’’ –

‘‘එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවිකානං භික්ඛුනීනං මහාපඤ්ඤානං යදිදං ඛෙමා’’ –

පුච්ඡා – උප්පලවණ්ණා පන ආවුසො ථෙරී දුතියඅග්ගසාවිකා භගවතා කථං එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතා.

විස්සජ්ජනා – උප්පලවණ්ණා භන්තෙ ථෙරී දුතියඅග්ගසාවිකා ‘‘එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවිකානං භික්ඛුනීනං ඉද්ධිමන්තීනං යදිදං උප්පලවණ්ණා’’ති එවං ඛො භන්තෙ භගවතා එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතා.

‘‘එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවිකානං භික්ඛුනීනං ඉද්ධිමන්තීනං යදිදං උප්පලවණ්ණා’’ –

පටාචාරාථෙරීභික්ඛුනීමවත්ථු

පුච්ඡා – තෙනාවුසො භගවතා…පෙ…. සම්මාසම්බුද්ධෙන අඞ්ගුත්තරනිකායෙ එකකනිපාතෙ එතදග්ගවග්ගෙ ආගතාසු තෙරසසු ථෙරීසු පටාචාරානාම ථෙරී කථං එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතා.

විස්සජ්ජනා – එතදග්ගවග්ගෙ භන්තෙ ආගතාසු තෙරසසු ථෙරිකාසු පටාචාරා ථෙරී ‘‘එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවිකානං භික්ඛුනීනං විනයධරානං යදිදං පටාචාරා’’ති එවං ඛො භන්තෙ භගවතා එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතා.

‘‘උභො පුත්තා කාලඞ්කතා,

පත්ථෙ මය්හං පතී මතො;
මාතාපිතා ච භාතා ච,
එකචිතකස්මිං ඩය්හරෙ'' –

''චතූසු සමුද්දෙසු ජලං පරිත්තකං,
තතො බහුං අස්සුජලං අනප්පකං;
දුක්ඛෙන ඵුට්ඨස්ස නරස්ස සොචනා,
කිං කාරණා අම්ම තුවං පමජ්ජසි'' –

''න සන්ති පුත්තා තාණාය,
න පිතා නාපි බන්ධවා;
අන්තකෙනාධිපන්නස්ස,
නත්ථි ඤාතීසු තාණතා;
එතමත්ථවසං ඤත්වා, පණ්ඩිතො සීලසංවුතො;
නිබ්බානගමනං මග්ගං, ඛිප්පමෙව විසොධයෙ'' –

''යො ච වස්සසතං ජීවෙ,
අපස්සං උදයබ්බයං;
එකාහං ජීවිතං සෙය්‍යො,
පස්සතො උදයබ්බයං'' –

''එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවිකානං භික්ඛුනීනං විනයධරානං යදිදං පටාචාරා'' –

ධම්මදින්නාථෙරීභික්ඛුනීමවත්ථු

පුච්ඡා – ධම්මදින්නා පන ආවුසො ථෙරී භගවතා කථං එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතා.

විස්සජ්ජනා – ධම්මදින්නා භන්තෙ ථෙරී ''එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවිකානං භික්ඛුනීනං ධම්මකථිකානං යදිදං ධම්මදින්නා''ති එවං ඛො භන්තෙ භගවතා එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතා.

''යස්ස පුරෙ ච පච්ඡා ච,
මජ්ඣෙච නත්ථි කිඤ්චනං;
අකිඤ්චනං අනාදානං,
තමහං බ්‍රූමි බ්‍රාහ්මණං'' –

''එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවිකානං භික්ඛුනීනං ධම්මකථිකානං යදිදං ධම්මදින්නා'' –

යසොධරාථෙරීභික්ඛුනීමවත්ථු

පුච්ඡා – භද්දකච්චානානාම ආවුසො යසොධරාථෙරී භගවතා කථං එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතා.

විස්සජ්ජනා – භද්දකච්චානා භන්තෙ යසොධරාථෙරී භගවතා ''එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවිකානං භික්ඛුනීනං මහාභිඤ්ඤපත්තානං යදිදං භද්දකච්චානා''ති. එවං ඛො භන්තෙ එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතා.

''එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවිකානං භික්ඛුනීනං මහාභිඤ්ඤපත්තානං යදිදං භද්දකච්චානා'' –

තපුස්සභල්ලිකවත්ථු

පුච්ඡා – අඞ්ගුත්තරනිකායෙ ආවුසො එතදග්ගවග්ගෙ ආගතෙසු එකාදසසු උපාසකෙසු තපුස්සභල්ලිකානාම වාණිජා භගවතා කථං එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතා.

විස්සජ්ජනා – තපුස්සභල්ලිකා භන්තෙ වාණිජා ''එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවකානං උපාසකානං පඨමං සරණං ගච්ඡන්තානං යදිදං තපුස්සභල්ලිකා වාණිජා''ති, එවං ඛො භන්තෙ භගවතා එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතා.

''එතෙ භන්තෙ මයං භගවන්තං සරණං ගච්ඡාම ධම්මඤ්ච, උපාසකෙ නො භගවා ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණුපෙතෙ සරණං ගතෙ'' හු –

‘‘එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවකානං උපාසකානං පඨමං සරණං ගච්ඡන්තානං යදිදං තපුස්සභල්ලිකා වාණිජා’’ –

අනාථපිණ්ඩකවත්ථු

පුච්ඡා – තෙනාවුසො භගවතා අරහතා…පෙ…. සම්මාසම්බුද්ධෙන අඞ්ගුත්තරනිකායෙ එකකනිපාතෙ එතදග්ගවග්ගෙ ආගතෙසු එකාදසසු උපාසකෙසු සුදත්තො ගහපති අනාථපිණ්ඩිකො කථං එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතො.

විස්සජ්ජනා – එතදග්ගවග්ගෙ භන්තෙ ආගතෙසු එකාදසසු උපාසකෙසු සුදත්තො ගහපති අනාථපිණ්ඩිකො ‘‘එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවකානං උපාසකානං දායකානං යදිදං සුදත්තො ගහපති අනාථපිණ්ඩිකො’’ති. එවං ඛො භන්තෙ භගවතා එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතො.

එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවකානං උපාසකානං දායකානං යදිදං සුදත්තො ගහපති අනාථපිණ්ඩිකො–

සූරම්බට්ඨඋපාසකාවත්ථු

පුච්ඡා – සූරම්බට්ඨයො නාම ආවුසො උපාසකො භගවතා කථං එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතො.

විස්සජ්ජනා – සූරම්බට්ඨයො උපාසකො ‘‘එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවකානං උපාසකානං අවෙච්චප්පසන්නානං යදිදං සූරම්බට්ඨයො’’ති එවං ඛො භන්තෙ භගවතා එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතො.

‘‘එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවකානං උපාසකානං අවෙච්චප්පසන්නානං යදිදං සූරම්බට්ඨයො’’ හු –

සුජාතා උපාසිකාවත්ථු

පුච්ඡා – එතදග්ගවග්ගෙ ආවුසො ආගතාසු දසසු උපාසිකාසු සුජාතානාම උපාසිකා සෙනියධීතා කථං භගවතා එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතා.

විස්සජ්ජනා – සුජාතා භන්තෙ සෙනියධීතා ‘‘එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවිකානං උපාසිකානං පඨමං සරණං ගච්ඡන්තීනං යදිදං සුජාතා සෙනියධීතා’’ති, එවං ඛො භන්තෙ භගවතා එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතා.

‘‘එතා මයං භන්තෙ භගවන්තං සරණං ගච්ඡාම ධම්මඤ්ච භික්ඛුසඞ්ඝඤ්ච, උපාසිකායො නො භගවා ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණුපෙතා සරණං ගතා’’ හු –

‘‘එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවිකානං උපාසිකානං පඨමං සරණං ගච්ඡන්තීනං යදිදං සුජාතා සෙනියධීතා’’ –

විසාඛා උපාසිකාවත්ථු

පුච්ඡා – විසාඛා පන ආවුසො උපාසිකා කථං භගවතා එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතා.

විස්සජ්ජනා – විසාඛා භන්තෙ උපාසිකා මිගාරමාතා ‘‘එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවිකානං උපාසිකානං දායිකානං යදිදං විසාඛා මිගාරමාතා’’ති එවං ඛො භන්තෙ භගවතා එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතා.

‘‘එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවිකානං උපාසිකානං දායිකානං යදිදං විසාඛා මිගාරමාතා’’ හු –

ඛුජ්ජුත්තරා උපාසිකාවත්ථු

පුච්ඡා – තෙනාවුසො භගවතා…පෙ…. සම්මාසම්බුද්ධෙන අඞ්ගුත්තරනිකායෙ එකකනිපාතෙ එතදග්ගවග්ගෙ ආගතාසු දසසු උපාසිකාසු ඛුජ්ජුත්තරානාම උපාසිකා කථං එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතා.

විස්සජ්ජනා – එතදග්ගවග්ගෙ භන්තෙ ආගතාසු දසසු උපාසිකාසු ඛුජ්ජුත්තරා උපාසිකා ‘‘එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවිකානං උපාසිකානං බහුස්සුතානං යදිදං ඛුජ්ජුත්තරා’’ති එවං ඛො භන්තෙ භගවතා එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතා.

‘‘එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවකානං උපාසිකානං බහුස්සුතානං යදිදං ඛුජ්ජුත්තරා’’ හු –

කාළීඋපාසිකාවත්ථු

පුච්ඡා – කාළීනාම ආවුසො උපාසිකා කුරරඝරිකා කථං භගවතා එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතා.

විස්සජ්ජනා – කාළී භන්තෙ උපාසිකා කුරරඝරිකා ‘‘එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවිකානං අනුස්සවප්පසන්නානං යදිදං කාළී උපාසිකා කුරරඝරිකා’’ති එවං ඛො භන්තෙ භගවතා එතදග්ගට්ඨානෙ ඨපිතා.

‘‘එතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවිකානං උපාසිකානං අනුස්සවප්පසන්නානං යදිදං කාළී උපාසිකා කුරරඝරිකා’’ –

අට්ඨානපාළි

පුච්ඡා – සකලාපි ආවුසො අට්ඨානපාළි භගවතා කථං භාසිතා.

විස්සජ්ජනා – අට්ඨානමෙතං භික්ඛවෙ අනවකාසො, යං දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො කඤ්චිසඞ්ඛාරං නිච්චතො උපගච්ඡෙය්‍ය, නෙතං ඨානං විජ්ජති. ඨානඤ්ච ඛො එතං භික්ඛවෙ විජ්ජති, යං පුථුජ්ජනො කඤ්චිසඞ්ඛාරං නිච්චතො උපගච්ඡෙය්‍ය, ඨානමෙතං විජ්ජතීති එවමාදිනා භන්තෙ භගවතා සකලාපි අට්ඨානපාළි භාසිතා.

එකධම්මපාළි පඨමවග්ග

පුච්ඡා – එකධම්මපාළියං ආවුසො පඨමවග්ගෙ කීදිසී ධම්මදෙසනා භගවතා දෙසිතා.

විස්සජ්ජනා – එකධම්මපාළියං භන්තෙ පඨමවග්ගෙ ‘‘එකධම්මො භික්ඛවෙ භාවිතො බහුලීකතො එකන්තනිබ්බිදාය විරාගාය නිරොධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්බොධාය නිබ්බානාය සංවත්තති. කතමො එකධම්මො, බුද්ධානුස්සති, අයං ඛො භික්ඛවෙ එකධම්මො භාවිතො බහුලීකතො එකන්තනිබ්බිදාය විරාගාය නිරොධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්බොධාය නිබ්බානාය සංවත්තතී’’ති එවමාදිකා භගවතා ධම්මදෙසනා දෙසිතා.

පුච්ඡා – දුතියවග්ගෙ පන ආවුසො භගවතා කීදිසී ධම්මදෙසනායො දෙසිතා.

විස්සජ්ජනා – දුතියවග්ගෙ භන්තෙ භගවතා ‘‘නාහං භික්ඛවෙ අඤ්ඤං එකධම්මම්පි සමනුපස්සාමි, යෙන අනුප්පන්නා වා අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, උප්පන්නා වා අකුසලා ධම්මා භියොභාවාය වෙපුල්ලාය සංවත්තන්ති, යථයිදං භික්ඛවෙ මිච්ඡාදිට්ඨි. මිච්ඡාදිට්ඨිකස්ස භික්ඛවෙ අනුප්පන්නා චෙව අකුසලා ධම්මා උප්පජ්ජන්ති, උප්පන්නා ච අකුසලා ධම්මා භියොභාවාය වෙපුල්ලාය සංවත්තන්තී’’ති. එවමාදිකා භගවතා ධම්මදෙසනායො දෙසිතා.

තතියවග්ග

පුච්ඡා – තතියවග්ගෙ පන ආවුසො පඤ්චමාදීනි අට්ඨ සුත්තානි භගවතා කථං භාසිතානි.

විස්සජ්ජනා – තතියවග්ගෙ භන්තෙ පඤ්චමාදීනි අට්ඨසුත්තානි ‘‘දුරක්ඛාතෙ භික්ඛවෙ ධම්මවිනයෙ යො ච සමාදපෙති, යඤ්ච සමාදපෙති, යො ච සමාදපිතො තථත්තාය පටිපජ්ජති. සබ්බෙතෙ බහුං අපුඤ්ඤං පසවන්ති. තංකිස්සහෙතු, දුරක්ඛාතත්තා භික්ඛවෙ ධම්මස්ස. ස්වාක්ඛාතෙ භික්ඛවෙ ධම්මවිනයෙ යො ච සමාදපෙති, යඤ්ච සමාදපෙති, යො ච සමාදපිතො, තථත්තාය පටිපජ්ජති, සබ්බෙතෙ බහුං පුඤ්ඤං පසවන්ති. තංකිස්සහෙතු ස්වාක්ඛාතත්තා භික්ඛවෙ ධම්මස්සා’’ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතානි.

අපර අච්ඡරාසඞ්ඝාතවග්ග

පුච්ඡා – අපරඅච්ඡරාසඞ්ඝාතවග්ගෙ පන ආවුසො භගවතා කීදිසී ධම්මදෙසනායො දෙසිතා.

විස්සජ්ජනා – අපරඅච්ඡරාසඞ්ඝාතවග්ගෙ භන්තෙ ‘‘අච්ඡරාසඞ්ඝාතමත්තම්පි චෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු පඨමං ඣානං භාවෙති, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු අරිත්තජ්ඣානො විහරති සත්ථුසාසනකරො ඔවාදපතිකරො අමොඝං රට්ඨපිණ්ඩං භුඤ්ජති, කො පන වාදො යෙ නං බහුලීකරොන්තී’’ති එවමාදිකා භන්තෙ භගවතා ධම්මදෙසනායො දෙසිතා.

කායගතාසතිවග්ග

පුච්ඡා – සකලොපි ආවුසො කායගතාසතිවග්ගො භගවතා කථං භාසිතො.

විස්සජ්ජනා – යස්ස කස්සචි භික්ඛවෙ මහාසමුද්දො චෙතසා ඵුටො, අන්තොගධා තස්ස කුන්නදියො යාකාචි සමුද්දඞ්ගමා, එවමෙව භික්ඛවෙ යස්ස කස්සචි කායගතාසති භාවිතා බහුලීකතා, අන්තොගධා තස්ස කුසලා ධම්මා

යෙකෙචි විජ්ජාභාගියා''ති එවමාදිනා භන්තෙ භගවතා සකලොපි කායගතාසතිවග්ගො භාසිතො.

අමතවග්ග

පුච්ඡා – සකලොපි ආවුසො අමතවග්ගො භගවතා කථං භාසතො.

විස්සජ්ජනා – අමතං තෙ භික්ඛවෙ න පරිභුඤ්ජන්ති, යෙ කායගතාසතිං න පරිභුඤ්ජන්ති. අමතං තෙ භික්ඛවෙ පරිභුඤ්ජන්ති, යෙ කායගතාසතිං පරිභුඤ්ජන්ති. අමතං තෙ භික්ඛවෙ අපරිභුත්තං, යෙසං කායගතාසති අපරිභුත්තා. අමතං තෙ භික්ඛවෙ පරිභුත්තං, යෙසං කායගතාසති පරිභුත්තාති එවමාදිනා භන්තෙ භගවතා සකලොපි අමතවග්ගො භාසිතො.

කම්මකරණවග්ග, වජ්ජසුත්ත

පුච්ඡා – තෙනාවුසො භගවතා...පෙ.... සම්මාසම්බුද්ධෙන අඞ්ගුත්තරනිකායෙ දුකනිපාතෙ කම්මකරණවග්ගෙ පඨමං වජ්ජසුත්තං කත්ථ කස්ස කථඤ්ච භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – සාවත්ථියං භන්තෙ සම්බහුලානං භික්ඛූනං ''ද්වෙමානි භික්ඛවෙ වජ්ජානි. කතමානි ද්වෙ දිට්ඨධම්මිකඤ්ච වජ්ජං සම්පරායිකඤ්ච වජ්ජ''න්ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

තස්මාතිහ භික්ඛවෙ එවං සික්ඛිතබ්බං ''දිට්ඨධම්මිකස්ස වජ්ජස්ස භායිස්සාම, සම්පරායිකස්ස වජ්ජස්ස භායිස්සාම, වජ්ජභීරුනො භවිස්සාම වජ්ජභයදස්සාවිනො''ති. එවඤ්හි බො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බං.

පධානසුත්ත

පුච්ඡා – තත්ථෙව ආවුසො දුතියං පධානසුත්තං භගවතා කත්ථ කස්ස කථඤ්ච භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – සාවත්ථියංයෙව භන්තෙ සම්බහුලානං භික්ඛූනං ''ද්වෙමානි භික්ඛවෙ පධානානි දුරභිසම්භවානි ලොකස්මිං. කතමානි ද්වෙ, යඤ්ච ගිහීනං අගාරං අජ්ඣාවසතං චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරානුප්පාදනත්ථං පධානං, යඤ්ච අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතානං සබ්බූපධිපටිනිස්සග්ගත්තං පධානං. ඉමානි බො භික්ඛවෙ ද්වෙ පධානානි දුරභිසම්භවානි ලොකස්මි''න්ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

තපනීයසුත්ත

පුච්ඡා – තත්ථෙව ආවුසො තපනීයසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – ද්වෙමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා තපනීයා. කතමෙ ද්වෙ, ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චස්ස කායදුච්චරිතං කතං හොති, අකතං හොති කාය සුචරිතං, වචීදුච්චරිතං කතං හොති, අකතං හොති වචීසුචරිතං, මනොදුච්චරිතං කතං හොති, අකතං හොති මනොසුචරිතං. සො ''කායදුච්චරිතං මෙ කත''න්ති තප්පති, ''අකතං මෙ කායසුචරිත''න්ති තප්පති. වචීදුච්චරිතං (ප) ''මනොදුච්චරිතං මෙ කත''න්ති තප්පති, ''අකතං මෙ මනොසුචරිත''න්ති තප්පති. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ ද්වෙ ධම්මා තපනීයාති. එවං බො භන්තෙ භගවතා භාසිතං.

අතපනීයසුත්ත

පුච්ඡා – චතුත්ථං පන ආවුසො අතපනීයසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – චතුත්ථං භන්තෙ අතපනීයසුත්තං ''ද්වෙමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා අතපනීයා. කතමෙ ද්වෙ, ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චස්ස කායසුචරිතං කතං හොති, අකතං හොති කායදුච්චරිතං. වචීසුචරිතං කතං හොති, අකතං හොති වචීදුච්චරිතං. මනොසුචරිතං කතං හොති, අකතං හොති මනොදුච්චරිතං. සො 'කායසුචරිතං මෙ කත'න්ති න තප්පති, 'අකතං මෙ කායදුච්චරිත'න්ති නතප්පති. 'වචීසුචරිතං...පෙ.... මනොසුචරිතං මෙ කත'න්ති න තප්පති. 'අකතං මෙ මනොදුච්චරිත'න්ති න තප්පති. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ ද්වෙ ධම්මා අතපනීයා''ති. එවං බො භන්තෙ භගවතා භාසිතං.

උපඤ්ඤාතසුත්ත

පුච්ඡා – පඤ්චමං පන ආවුසො උපඤ්ඤාතසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – පඤ්චමං භන්තෙ උපඤ්ඤාතසුත්තං ''ද්වින්නාහං භික්ඛවෙ ධම්මානං උපඤ්ඤාසිං. යා ච අසන්තුට්ඨිතා කුසලෙසු ධම්මෙසු, යා ච අප්පටිවානිතා පධානස්මිං. අප්පටිවානි සුදාහං භික්ඛවෙ පදහාමි 'කාමං-තචො ච න්හාරු ච අට්ඨී ච අවසිස්සතු උපසුස්සතු සරීරෙ මංසලොහිතං, යං තං පුරිසථාමෙන පුරිසවීරියෙන පුරිසපරක්කමෙන පත්තබ්බං, න තං අපාපුණිත්වා වීරියස්ස සණ්ඨානං භවිස්සතී''ති. එවමාදිනා භන්තෙ භගවතා භාසිතං.

චරියසුත්ත

පුච්ඡා – නවමං පන ආවුසො චරියසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – නවමං භන්තෙ චරියසුත්තං ''ද්වෙමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සුක්කා ලොකං පාලෙන්ති. කතමෙ ද්වෙ, හිරීච ඔත්තප්පඤ්ච. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ද්වෙ සුක්කා ධම්මා ලොකං න පාලෙය්‍යුං, නයිධ පඤ්ඤායෙථ 'මාතා'තිවා 'මාතුච්ඡා'තිවා 'මාතුලානී'තිවා 'ආචරියභරියා'තිවා 'ගරූනං දාරා'ති''වාති, එවමාදිනා භන්තෙ භගවතා භාසිතං.

අධිකරණවග්ග, සත්තමසුත්ත

පුච්ඡා – අධිකරණවග්ගෙ පන ආවුසො සත්තමසුත්තං භගවතා කත්ථ කං ආරබ්භ කිස්මිං වත්ථුස්මිං කථඤ්ච භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – සාවත්ථියං භන්තෙ ජාණුස්සොණිං බ්‍රාහ්මණං ආරබ්භ භාසිතං. ජාණුස්සොණි භන්තෙ බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච ''කො නු ඛො භො ගොතම හෙතු කො පච්චයො, යෙන මිධෙකච්චෙ සත්තා කායස්ස භෙදා පරංමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්තී''ති. තස්මිං භන්තෙ වත්ථුස්මිං ''කතත්තා ච බ්‍රාහ්මණ අකතත්තා ච එවමිධෙකච්චෙ සත්තා කායස්ස භෙදා පරංමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්තී''ති එවමාදිනා භන්තෙ භගවතා භාසිතං.

කො නු ඛො භො ගොතම හෙතු කො පච්චයො, යෙන මිධෙකච්චෙ සත්තා කායස්ස භෙදා පරං මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්ති.

''කතත්තාච බ්‍රාහ්මණ අකතත්තාච එවමිධෙකච්චෙ සත්තා කායස්ස භෙදා පරං මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජන්ති'' –

කො පන භො ගොතම හෙතු කො පච්චයො, යෙන මිධෙකච්චෙ සත්තා කායස්ස භෙදා පරං මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති –

කතත්තා ච බ්‍රාහ්මණ අකතත්තා ච එවමිධෙකච්චෙ සත්තා කායස්ස භෙදා පරං මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති.

න ඛො අහං ඉමස්ස භොතො ගොතමස්ස සංඛිත්තෙන භාසිතස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං අවිභත්තස්ස විත්ථාරෙන අත්ථං –

සාධු මෙ භවං ගොතමො තථා ධම්මං දෙසෙතු.

අට්ඨමසුත්ත

පුච්ඡා – තත්ථෙව ආවුසො අට්ඨමසුත්තං භගවතා කත්ථ කස්ස කථඤ්ච භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – සාවත්ථියං භන්තෙ ආයස්මතො ආනන්දස්ස ''එකංසෙනාහං ආනන්ද අකරණීයං වදාමි කායදුච්චරිතං මනොදුච්චරිත''න්ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

''එකංසෙනාහං ආනන්ද කරණීයං වදාමි කායසුචරිතං වචීසුචරිතං මනොසුචරිතං'' –

නවමසුත්ත

පුච්ඡා – තෙනාවුසො භගවතා...පෙ.... සම්මාසම්බුද්ධෙන අඞ්ගුත්තරනිකායෙ දුකනිපාතෙ අධිකරණවග්ගෙ නවමසුත්තං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – අකුසලං භික්ඛවෙ පජහථ, සක්කා භික්ඛවෙ අකුසලං පජහිතුං. නොචෙදං භික්ඛවෙ සක්කා අභවිස්ස අකුසලං පජහිතුං, නාහං එවං වදෙය්‍යං ''අකුසලං භික්ඛවෙ පජහථා''ති. යස්මා ච ඛො භික්ඛවෙ සක්කා අකුසලං පජහිතුං, තස්මාහං එවං වදාමි ''අකුසලං භික්ඛවෙ පජහථා''ති. අකුසලඤ්ච හිදං භික්ඛවෙ පහීනං අහිතාය දුක්ඛාය සංවත්තෙය්‍ය, නාහං එවංවදෙය්‍යං ''අකුසලං භික්ඛවෙ පජහථා''ති. යස්මා ච ඛො භික්ඛවෙ අකුසලං පහීනං හිතාය සුඛාය සංවත්තති, තස්මාහං එවං වදාමි ''අකුසලං භික්ඛවෙ පජහථා''ති එවමාදිනා භන්තෙ භගවතා භාසිතං.

දසමසුත්ත, එකාදසමසුත්ත

පුච්ඡා – තත්ථෙව ආවුසො දසමඑකාදසමසුත්තානි භගවතා කථං භාසිතානි.

විස්සජ්ජනා – තත්ථෙව භන්තෙ දසමඑකාදසමසුත්තානි ''ද්වෙමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සද්ධම්මස්ස සම්මොසාය අන්තරධානාය සංවත්තන්ති. කතමෙ ද්වෙ, දුන්නික්ඛිත්තඤ්ච පදබ්‍යඤ්ජනං අත්ථො ච දුන්නීතො, දුන්නික්ඛිත්තස්ස භික්ඛවෙ පදබ්‍යඤ්ජනස්ස අත්ථොපි දුන්නයො හොති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ද්වෙ ධම්මා සද්ධම්මස්ස සම්මොසාය අන්තරධානාය සංවත්තන්තී''ති ච. ''ද්වෙමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සද්ධම්මස්ස ඨිතියා අසම්මොසාය අනන්තරධානාය සංවත්තන්ති. කතමෙ ද්වෙ, සුනික්ඛිත්තඤ්ච පදබ්‍යඤ්ජනං අත්ථො ච සුනීතො, සුනික්ඛිත්තස්ස භික්ඛවෙ පදබ්‍යඤ්ජනස්ස අත්ථොපි සුනයො හොති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ද්වෙ ධම්මා සද්ධම්මස්ස ඨිතියා අසම්මොසාය අනන්තරධානාය සංවත්තන්තී''ති ච. එවං ඛො භන්තෙ භගවතා භාසිතානි.

බාලවග්ග

දුතියසුත්ත

පුච්ඡා – බාලවග්ගෙ පන ආවුසො දුතියසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – බාලවග්ගෙ භන්තෙ දුතියං සුත්තං ''ද්වෙමෙ භික්ඛවෙ තථාගතං අබ්භාචික්ඛන්ති. කතමෙ ද්වෙ, දුට්ඨො වා දොසන්තරො සද්ධො වා දුග්ගහිතෙන. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ද්වෙ තථාගතං අබ්භාචික්ඛන්තී''ති, එවං ඛො භන්තෙ භගවතා භාසිතං.

තතියසුත්ත

පුච්ඡා – තත්ථෙව ආවුසො තතියසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – තත්ථෙව භන්තෙ තතියසුත්තං භගවතා ''ද්වෙමෙ භික්ඛවෙ තථාගතං අබ්භාචික්ඛන්ති. කතමෙ ද්වෙ, යො ච අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙන 'භාසිතං ලපිතං තථාගතෙනා'ති දීපෙති. යො ච භාසිතං ලපිතං තථාගතෙන 'අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙනාති' දීපෙති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ද්වෙ තථාගතං අබ්භාචික්ඛන්ති. ද්වෙමෙ භික්ඛවෙ තථාගතං නාබ්භාචික්ඛන්ති. කතමෙ ද්වෙ, යො ච අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙන 'අභාසිතං අලපිතං තථාගතෙනා'ති දීපෙති. යො ච භාසිතං ලපිතං තථාගතෙන 'භාසිතං ලපිතං තථාගතෙනා'ති දීපෙති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ද්වෙ තථාගතං නාබ්භාචික්ඛන්තී''ති, එවං ඛො භන්තෙ භගවතා භාසිතං.

චතුත්ථවග්ග, පඤ්චමසුත්ත

පුච්ඡා – තත්ථෙව ආවුසො චතුත්ථපඤ්චමසුත්තානි භගවතා කථං භාසිතානි.

විස්සජ්ජනා – තත්ථෙව භන්තෙ චතුත්ථපඤ්චමසුත්තානි ''ද්වෙමෙ භික්ඛවෙ තථාගතං අබ්භාචික්ඛන්ති. කතමෙ ද්වෙ, යො ච නෙය්‍යත්ථං සුත්තන්තං 'නීතත්ථො සුත්තන්තො'ති දීපෙති, යො ච නීතත්ථං සුත්තන්තං 'නෙය්‍යත්ථො සුත්තන්තො'ති දීපෙතී''ති, එවමාදිනා භගවතා භාසිතානි.

සමචිත්තවග්ග, පඨමසුත්ත

පුච්ඡා – සමචිත්තවග්ගෙ ආවුසො පඨමසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – සමචිත්තවග්ගෙ භන්තෙ පඨමසුත්තං ''අසප්පුරිසභූමිඤ්ච වො භික්ඛවෙ දෙසෙස්සාමි සප්පුරිසභූමිඤ්ච, තං සුණාථ සාධුකං මනසිකරොථ, භාසිස්සාමී''ති, එවමාදිනා භන්තෙ භගවතා භාසිතං.

දුතියසුත්ත

පුච්ඡා – තත්ථෙව ආවුසො දුතියසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – තත්ථෙව භන්තෙ දුතියසුත්තං ''ද්වින්නාහං භික්ඛවෙ න සුප්පතිකාර වදාමි. කතමෙසං ද්වින්නං, මාතු ච පිතු චා''ති, එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

සමචිත්තසුත්ත

පුච්ඡා – තත්ථෙව ආවුසො පඤ්චමං සමචිත්තසුත්තං කත්ථ කස්ස කෙන කථඤ්ච භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – සාවත්ථියං භන්තෙ සම්බහුලානං භික්ඛූනං ''අජ්ඣත්තසංයොජනඤ්ච ආවුසො පුග්ගලං දෙසෙස්සාමි බහිද්ධාසංයොජනඤ්ච, තංසුණාථ

සාධුකං මනසිකරොථා''ති, එවමාදිනා භන්තෙ ආයස්මතා සාරිපුත්තත්ථෙරෙන ධම්මසෙනාපතිනා භාසිතං.

ඔවාද

පුච්ඡා – කථඤ්ච ආවුසො තත්ථ භගවා ඔවාදං අදාසි.

විස්සජ්ජනා – තත්ථ භන්තෙ භගවා ''තස්මාතිහ සාරිපුත්ත එවං සික්ඛිතබ්බං 'සන්තින්ද්‍රියා භවිස්සාම සන්තමානසා'ති. එවඤ්හි වො සාරිපුත්ත සික්ඛිතබ්බ''න්ති එවමාදිනා ඔවාදමදාසි.

''එසො භන්තෙ ආයස්මා සාරිපුත්තො පුබ්බාරාමෙ මිගාරමාතුපාසා දෙ භික්ඛූනං අජ්ඣත්තසංයොජනඤ්ච පුග්ගලං දෙසෙති බහිද්ධා සංයොජනඤ්ච'' –

සාධු භන්තෙ භගවා යෙන ආයස්මා සාරිපුත්තො තෙනුපසඞ්කමතු අනුකම්පං උපාදාය.

තා ඛො පන සාරිපුත්ත දෙවතා දසපි හුත්වා වීසම්පි හුත්වා තිංසම්පි හුත්වා චත්තාලීසම්පි හුත්වා පඤ්ඤාසම්පි හුත්වා සට්ඨිපි හුත්වා ආරග්ගකොටිනිතුදනමත්තෙපි තිට්ඨන්ති, න ච අඤ්ඤමඤ්ඤං බ්‍යාබාධෙන්ති–

තස්මාතිහ සාරිපුත්ත එවං සික්ඛිතබ්බං සන්තින්ද්‍රියා භවිස්සාම සන්තමානසා.

පරිසවග්ග

උත්තානසුත්ත

පුච්ඡා – තෙනාවුසො භගවතා…පෙ…. සම්මාසම්බුද්ධෙන අඞ්ගුත්තරනිකායෙ දුකනිපාතෙ පරිසවග්ගෙ පඨමං උත්තානසුත්තං කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – පඨමං භන්තෙ උත්තානසුත්තං ''ද්වෙමා සික්ඛවෙ පරිසා, කතමා ද්වෙ, උත්තානා ච පරිසා ගම්භීරා ච පරිසා, කතමා ච භික්ඛවෙ උත්තානා පරිසා, ඉධ භික්ඛවෙ යස්සං පරිසායං භික්ඛූ උද්ධතා හොන්ති උන්නළා චපලා මුඛරා විකිණ්ණවාචා මුට්ඨස්සතී අසම්පජානා අසමාහිතා විබ්භන්තචිත්තා පාකතින්ද්‍රියා. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ උත්තානා පරිසා''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

සොපරිසත්තක

එතදග්ගං භික්ඛවෙ ඉමාසං ද්වින්නං පරිසානං යදිදං ගම්භීරා පරිසා.

අනග්ගවතීසුත්ත

පුච්ඡා – තත්ථෙව ආවුසො තතියං අනග්ගවතීසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – තත්ථෙව භන්තෙ තතියං අනග්ගවතීසුත්තං ''ද්වෙමා භික්ඛවෙ පරිසා. කතමා ද්වෙ, අනග්ගවතී ච පරිසා අග්ගවතී ච පරිසා. කතමා ච භික්ඛවෙ අනග්ගවතී පරිසා, ඉධ භික්ඛවෙ යස්සං පරිසායං ථෙරා භික්ඛූ බාහුලිකා හොන්ති සාථලිකා, ඔක්කමනෙ පුබ්බඞ්ගමා, පවිවෙකෙ නික්ඛිත්තධුරා, න වීරියං ආරභන්ති අප්පත්තස්ස පත්තියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියායා''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

ඔක්කාචිතවිනීතසුත්ත

පුච්ඡා – තත්ථෙව ආවුසො ඡට්ඨං ඔක්කාචිතවිනීතසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – තත්ථෙව භන්තෙ ඡට්ඨං ඔක්කාචිතවිනීතසුත්තං ''ද්වෙමා භික්ඛවෙ පරිසා. කතමා ද්වෙ, ඔක්කාචිතවිනීතා පරිසා නො පටිපුච්ඡාවිනීතා, පටිපුච්ඡා විනීතා පරිසා නො ඔක්කාචිතවිනීතා''ති එවමාදිනා භන්තෙ භගවතා භාසිතං.

පුග්ගලවග්ග

අසන්තසන්නිවාසසුත්ත

පුච්ඡා – පුග්ගලවග්ගෙ ආවුසො එකාදසමං අසන්තසන්නිවාසසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – පුග්ගලවග්ගෙ භන්තෙ එකාදසමං අසන්තසන්නිවාසසුත්තං ''අසන්තසන්නිවාසඤ්ච වො භික්ඛවෙ දෙසෙස්සාමි සන්තසන්නිවාසඤ්ච, තං සුණාථ, සාධුකං මනසිකරොථ භාසිස්සාමී''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

සුඛවග්ග

පුච්ඡා – සුඛවග්ගෙ පන ආවුසො භගවතා කීදිසී ධම්මදෙසනායො දෙසිතා.

විස්සජ්ජනා – සුඛවග්ගෙ භන්තෙ භගවතා ''ද්වෙමානි භික්ඛවෙ සුඛානි. කතමානි ද්වෙ, ගිහිසුඛඤ්ච පබ්බජිතසුඛඤ්ච, ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ ද්වෙ සුඛානි. එතදග්ගං භික්ඛවෙ ඉමෙසං ද්වින්නං සුඛානං යදිදං පබ්බජිතසුඛ''න්ති එවමාදිකා ධම්මදෙසනායො දෙසිතා.

ආයාචනවග්ග

පුච්ඡා – ආයාචනවග්ගෙ පන ආවුසො භගවතා පඨමාදීනි චත්තාරි සුත්තානි කථං භාසිතානි.

විස්සජ්ජනා – ආයාචනවග්ගෙ භන්තෙ පඨමාදීනි චත්තාරි සුත්තානි ''සද්ධො භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං සම්මා ආයාචමානො ආයාචෙය්‍ය තාදිසො හොමි, යාදිසා සාරිපුත්තමොග්ගල්ලානා''ති, එවමාදිනා භගවතා භාසිතානි.

අවණ්ණාරහසුත්ත

පුච්ඡා – තත්ථෙව ආවුසො පඤ්චමං අවණ්ණාරහසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – තත්ථෙව භන්තෙ පඤ්චමං අවණ්ණාරහසුත්තං ''ද්වීහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතො බාලො අබ්‍යත්තො අසප්පුරිසො එතං උපහතං අත්තානං පරිහරති, සාවජ්ජො ච හොති සානුවජ්ජො ච විඤ්ඤූනං, බහුඤ්ච අපුඤ්ඤං පසවතී''ති, එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

අප්පසාදනීයසුත්ත

පුච්ඡා – තෙනාවුසො භගවතා…පෙ…. සම්මාසම්බුද්ධෙන අඞ්ගුත්තරනිකායෙ දුකනිපාතෙ ආයාචනවග්ගෙ ඡට්ඨං අප්පසාදනීයසුත්තං කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – ඡට්ඨං භන්තෙ අප්පසාදනීයසුත්තං ''ද්වීහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතො බාලො අබ්‍යත්තො අසප්පුරිසො එතං උපහතං අත්තානං පරිහරති, සාවජ්ජො ච හොති සානුවජ්ජො ච විඤ්ඤූනං, බහුඤ්ච අපුඤ්ඤං පසවති. කතමෙහි ද්වීහි, අනනුවිච්ච අපරියොගාහෙත්වා අප්පසාදනීයෙ ඨානෙ පසාදං උපදංසෙති, අනනුවිච්ච අපරියොගාහෙත්වා පසාදනීයෙ ඨානෙ අප්පසාදං උපදංසෙතී''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

මාතාපිතුසුත්ත

පුච්ඡා – තත්ථෙව ආවුසො සත්තමං මාතාපිතුසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – තත්‍රෙව භන්තෙ සත්තමං මාතාපිතුසුත්තං ''ද්වීසු භික්ඛවෙ මිච්ඡා පටිපජ්ජමානො බාලො අබ්‍යත්තො අසප්පුරිසො ඛතං උපහතං අත්තානං පරිහරති, සාවජ්ජො ච හොති සානුවජ්ජො ච විඤ්ඤූනං, බහුඤ්ච අපුඤ්ඤං පසවති. කතමෙසු ද්වීසු, මාතරි ච පිතරි චා''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

තථාගතසුත්ත

පුච්ඡා – තත්‍රෙව ආවුසො අට්ඨමං තථාගතසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – තත්‍රෙව භන්තෙ අට්ඨමං තථාගතසුත්තං ''ද්වීසු භික්ඛවෙ මිච්ඡාපටිපජ්ජමානො බාලො අබ්‍යත්තො අසප්පුරිසො ඛතං උපහතං අත්තානං පරිහරති, සාවජ්ජො ච හොති සානුවජ්ජො ච විඤ්ඤූනං, බහුඤ්ච අපුඤ්ඤං පසවති. කතමෙසු ද්වීසු, තථාගතෙ ච තථාගතසාවකෙ චා''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

තිකනිපාත

බාලවග්ග, භයසුත්ත

පුච්ඡා – තිකනිපාතෙ පන ආවුසො පඨමං භයසුත්තං භගවතා කත්ථ කස්ස කථඤ්ච භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – සාවත්ථියං භන්තෙ සම්බහුලානං ''යානි කානිචි භික්ඛවෙ භයානි උප්පජ්ජන්ති, සබ්බානි තානි බාලතො උප්පජ්ජන්ති නො පණ්ඩිතතො. යෙ කෙචි උපද්දවා උප්පජ්ජන්ති, සබ්බෙතෙ බාලතො උප්පජ්ජන්ති නො පණ්ඩිතතො. යෙකෙචි උපසග්ගා උප්පජ්ජන්ති, සබ්බෙතෙ බාලතො උප්පජ්ජන්ති නො පණ්ඩිතතො''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

චින්තීසුත්ත

පුච්ඡා – තත්‍රෙව ආවුසො තතියං චින්තීසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – තත්‍රෙව භන්තෙ චින්තීසුත්තං ''තීණිමානි භික්ඛවෙ බාලස්ස බාලලක්ඛණානි බාලනිමිත්තානි බාලාපදානානි. කතමානි තීණි, ඉධ භික්ඛවෙ බාලො දුච්චින්තිතචින්තී ච හොති දුබ්භාසිතභාසී ච දුක්කටකම්මකාරී චා''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

අච්චයසුත්ත

පුච්ඡා – තත්‍රෙව ආවුසො චතුත්ථං අච්චයසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – තත්‍රෙව භන්තෙ චතුත්ථං අච්චයසුත්තං ''තීහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතො බාලො වෙදිතබ්බො. කතමෙහි තීහි, අච්චයං අච්චයතො දිස්වා යථාධම්මං නප්පටිකරොති, පරස්ස ඛො පන අච්චයං දෙසෙන්තස්ස යථාධම්මං නප්පටිග්ගණ්හාතී''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

මලසුත්ත

පුච්ඡා – තත්‍රෙව ආවුසො දසමං මලසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – තත්‍රෙව භන්තෙ දසමං මලසුත්තං ''තීහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතො තයො මලෙ අප්පහාය යථාභතං නික්ඛිත්තො එවං නිරයෙ. කතමෙහි තීහි, දුස්සීලො ච හොති, දුස්සීල්‍යමලඤ්චස්ස අප්පහීනං හොති. ඉස්සුකී ච හොති, ඉස්සාමලඤ්චස්ස අප්පහීනං හොති. මච්ඡරී ච හොති, මච්ඡරමලඤ්චස්ස අප්පහීනං හොතී''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

රථකාරවග්ග, ඤාතසුත්ත

පුච්ඡා – රථකාරවග්ගෙ පන ආවුසො පඨමං ඤාතසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – පඨමං භන්තෙ ඤාතසුත්තං ''තීහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතො ඤාතො භික්ඛු බහුජනඅහිතාය පටිපන්නො හොති බහුජන දුක්ඛාය බහුනො ජනස්ස අනත්ථාය අහිතාය දුක්ඛාය දෙවමනුස්සානං. කතමෙහි තීහි, අනනුලොමිකෙ කායකම්මෙ සමාදපෙති, අනනුලොමිකෙ වචීකම්මෙ සමාදපෙති, අනනුලොමිකෙසු ධම්මෙසු සමාදපෙතී''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

ආසංසසුත්ත

පුච්ඡා – තත්ථෙව ආවුසො තතියං ආසංසසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – තත්ථෙව භන්තෙ තතියං ආසංසසුත්තං ''තයොමෙ භික්ඛවෙ පුග්ගලා සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං. කතමෙ තයො නිරාසො ආසංසො''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

සචෙතනසුත්ත

පුච්ඡා – තෙනාවුසො භගවතා…පෙ…. සම්මාසම්බුද්ධෙන අඞ්ගුත්තරනිකායෙ තිකනිපාතෙ රථකාරවග්ගෙ පඤ්චමං සචෙතනසුත්තං කත්ථ කස්ස කථඤ්ච භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – බාරාණසියං භන්තෙ සම්බහුලානං භික්ඛූනං ආරබ්භ ''භූතපුබ්බං භික්ඛවෙ රාජා අහොසි සචෙතනො නාම, අථ ඛො භික්ඛවෙ රාජා සචෙතනො රථකාරං ආමන්තෙසි ඉතො මෙ සම්ම රථකාර ඡන්නං මාසානං පච්චයෙන සඞ්ගාමො භවිස්සති සක්ඛිස්සසි මෙ සම්ම රථකාර නවං චක්කයුගං කාතු''න්ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

අපණ්ණකසුත්ත

පුච්ඡා – තත්ථෙව ආවුසො ඡට්ඨං අපණ්ණකසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – ඡට්ඨං භන්තෙ අපණ්ණකසුත්තං ''තීහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතො භික්ඛු අපණ්ණකපටිපදං පටිපන්නො හොති, යොනි චස්ස ආරද්ධා හොති ආසවානං ඛයාය. කතමෙහි තීහි, ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තද්වාරො හොති, භොජනෙ මත්තඤ්ඤූ හොති, ජාගරියමනුයුත්තො හොතී''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

දෙවලොකසුත්ත

පුච්ඡා – තත්ථෙව ආවුසො අට්ඨමං දෙවලොකසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – තත්ථෙව භන්තෙ අට්ඨමං දෙවලොකසුත්තං ''සචෙ වො භික්ඛවෙ අඤ්ඤතිත්ථියා පරිබ්බාජකා එවං පුච්ඡෙය්‍යුං ''දෙවලොකූපපත්තියා ආවුසො සමණෙ ගොතමෙ බ්‍රහ්මචරියං වුස්සථා'ති. නනු තුම්හෙ භික්ඛවෙ එවං පුට්ඨා අට්ටීයෙය්‍යාථ හරායෙය්‍යාථ ජිගුච්ඡෙය්‍යාථා''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

පඨම පාපණිකසුත්ත

පුච්ඡා – තත්ථෙව ආවුසො නවමං පඨමපාපණිකසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – තත්ථෙව භන්තෙ නවමං පඨමපාපණිකසුත්තං ''තීහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතො පාපණිකො අභබ්බො අනධිගතං වා භොගං අධිගන්තුං, අධිගතං වා භොගං ඵාතිං කාතුං. කතමෙහි තීහි, ඉධ භික්ඛවෙ පාපණිකො පුබ්බණ්හසමයං න සක්කච්චං කම්මන්තං අධිට්ඨාති''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

පුග්ගලවග්ග

ගිලානසුත්ත

පුච්ඡා – පුග්ගලවග්ගෙ පන ආවුසො දුතියං ගිලානසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – පුග්ගලවග්ගෙ භන්තෙ දුතියං ගිලානසුත්තං ''තයොමෙ භික්ඛවෙ ගිලානා සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං. කතමෙ තයො, ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො ගිලානො ලභන්තො වා සප්පායානි භොජනානි අලභන්තො වා සප්පායානි භොජනානි, ලභන්තො වා සප්පායානි භෙසජ්ජානි අලභන්තො වා සප්පායානි භෙසජ්ජානි, ලභන්තො වා පතිරූපං උපට්ඨාකං අලභන්තො වා පතිරූපං උපට්ඨාකං වුට්ඨාති තම්හා ආබාධා''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

බහුකාරසුත්ත

පුච්ඡා – තත්ථෙව ආවුසො චතුත්ථං බහුකාරසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – තත්‍ථෙව භන්තෙ චතුත්ථං බහුකාරසුත්තං ''තයො මෙ භික්ඛවෙ පුග්ගලා පුග්ගලස්ස බහුකාරා. කතමෙ තයො, යං භික්ඛවෙ පුග්ගලං ආගම්ම පුග්ගලො බුද්ධං සරණං ගතො හොති, ධම්මං සරණං ගතො හොති, සඞ්ඝං සරණං ගතො හොති. අයං භික්ඛවෙ පුග්ගලො ඉමස්ස පුග්ගලස්ස බහුකාරො''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

ජිගුච්ඡිතබ්බසුත්ත

පුච්ඡා – තෙනාවුසො භගවතා ජානතා පස්සතා...පෙ.... සම්මාසම්බුද්ධෙන අඞ්ගුත්තරනිකායෙ තිකනිපාතෙ පුග්ගලවග්ගෙ සත්තමං ජිගුච්ඡිතබ්බසුත්තං කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – සත්තමං භන්තෙ ජිගුච්ඡිතබ්බසුත්තං ''තයොමෙ භික්ඛවෙ පුග්ගලා සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං. කතමෙ තයො, අත්‍ථි භික්ඛවෙ පුග්ගලො ජිගුච්ඡිතබ්බො න සෙවිතබ්බො න භජිතබ්බො න පයිරුපාසිතබ්බො, අත්‍ථි භික්ඛවෙ පුග්ගලො අජ්ඣුපෙක්ඛිතබ්බො න සෙවිතබ්බො න භජිතබ්බො න පයිරුපාසිතබ්බො, අත්‍ථි භික්ඛවෙ පුග්ගලො සෙවිතබ්බො භජිතබ්බො පයිරුපාසිතබ්බො''ති එවං බො භන්තෙ භගවතා භාසිතං.

පුච්ඡා – කථඤ්චාවුසො තත්‍ථ භගවතා ජිගුච්ඡිතබ්බො පුග්ගලො නසෙවිතබ්බො නභජිතබ්බො න පයිරුපාසිතබ්බො පකාසිතො.

විස්සජ්ජනා – ''කතමො ච භික්ඛවෙ පුග්ගලො ජිගුච්ඡිතබ්බො න සෙවිතබ්බො න භජිතබ්බො න පයිරුපාසිතබ්බො. ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො දුස්සීලො හොති පාපධම්මො අසුචිසඞ්කස්සරසමාචාරො පටිච්ඡන්නකම්මන්තො අස්සමණො සමණපටිඤ්ඤො අබ්‍රහ්මචාරී බ්‍රහ්මචාරිපටිඤ්ඤො අන්තොපූති අවස්සුතො කසම්බුජාතො, එවරූපො භික්ඛවෙ පුග්ගලො ජිගුච්ඡිතබ්බො න සෙවිතබ්බො න භජිතබ්බො න පයිරුපාසිතබ්බො''ති එවමාදිනා භන්තෙ භගවතා ජිගුච්ඡිතබ්බො න සෙවිතබ්බො න භජිතබ්බො න පයිරුපාසිතබ්බො පුග්ගලො පකාසිතො.

පුච්ඡා – කථං පනාවුසො තත්‍ථ භගවතා අජ්ඣුපෙක්ඛිතබ්බො පුග්ගලො න සෙවිතබ්බො න භජිතබ්බො න පයිරුපාසිතබ්බො පකාසිතො.

විස්සජ්ජනා – කතමො ච භික්ඛවෙ පුග්ගලො අජ්ඣුපෙක්ඛිතබ්බො න සෙවිතබ්බො න භජිතබ්බො න පයිරුපාසිතබ්බො, ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො කොධනො හොති උපායාසබහුලො, අප්පම්පි වුත්තො සමානො අභිසජ්ජති කුප්පති බ්‍යාපජ්ජති පතිත්‍ථීයති, කොපඤ්ච දොසඤ්ච අප්පච්චයඤ්ච පාතුකරොතී''ති එවමාදිනා භන්තෙ භගවතා තත්‍ථ අජ්ඣුපෙක්ඛිතබ්බො න සෙවිතබ්බො න භජිතබ්බො න පයිරුපාසිතබ්බො පුග්ගලො පකාසිතො.

පුච්ඡා – කථං පනාවුසො තත්‍ථ භගවතා සෙවිතබ්බො පුග්ගලො භජිතබ්බො පයිරුපාසිතබ්බො පකාසිතො.

විස්සජ්ජනා – ''කතමො ච භික්ඛවෙ පුග්ගලො සෙවිතබ්බො භජිතබ්බො පයිරුපාසිතබ්බො, ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො සීලවා හොති කල්‍යාණධම්මො, එවරූපො භික්ඛවෙ පුග්ගලො සෙවිතබ්බො භජිතබ්බො පයිරුපාසිතබ්බො''ති එවමාදිනා භන්තෙ තත්‍ථ භගවතා සෙවිතබ්බො පුග්ගලො භජිතබ්බො පයිරුපාසිතබ්බො පකාසිතො.

ගූථභාණීසුත්ත

පුච්ඡා – තත්‍ථෙව ආවුසො පුග්ගලවග්ගෙ අට්ඨමං ගූථභාණීසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – තත්‍ථෙව භන්තෙ පුග්ගලවග්ගෙ අට්ඨමං ගූථභාණීසුත්තං ''තයො මෙ භික්ඛවෙ පුග්ගලා සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං. කතමෙ තයො, ගූථභාණී පුප්ඵභාණී මධුභාණී''ති එවං බො භගවතා භාසිතං.

ගූථභාණීපුග්ගල

පුච්ඡා – කථඤ්චාවුසො තත්‍ථ භගවතා ගූථභාණීපුග්ගලො පකාසිතො.

විස්සජ්ජනා – කතමො ච භික්ඛවෙ පුග්ගලො ගූථභාණී, ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො සභග්ගතො වා පරිසග්ගතො වා ඤාතිමජ්ඣගතොවා පූගමජ්ඣගතොවා රාජකුලමජ්ඣගතොවා අභිනීතො සක්ඛිපුට්ඨො ''එහම්භො පුරිස යං ජානාසි, තං වදෙහී''ති. සො අජානං වා ආහ ''ජානාමී''ති, ජානං වා ආහ ''න ජානාමී''ති, අපස්සං වා ආහ ''පස්සාමී''ති, පස්සං වා ආහ ''න පස්සාමී''ති. ඉති අත්තහෙතු වා පරහෙතු වා ආමිසකිඤ්චික්ඛහෙතු වා සම්පජානමුසා භාසිතා හොති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ පුග්ගලො ගූථභාණීති, එවං බො භන්තෙ තත්‍ථ භගවතා ගූථභාණීපුග්ගලො පකාසිතො.

පුප්ඵභාණීපුග්ගල

පුච්ඡා – කථං පනාවුසො තත්ථ භගවතා පුප්ඵභාණීපුග්ගලො පකාසිතො.

විස්සජ්ජනා – කතමො ච භික්ඛවෙ පුග්ගලො පුප්ඵභාණී, ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො සභග්ගතො වා පරිසග්ගතො වා ඤාතිමජ්ඣගතො වා පූගමජ්ඣගතොවා රාජකුලමජ්ඣගතො වා අභිනීතො සක්ඛිපුට්ඨො ‘‘එහම්භො පුරිස යං පජානාසි, තං වදෙහී’’ති. සො අජානං වා ආහ ‘‘න ජානාමී’’ති, ජානං වා ආහ ‘‘ජානාමී’’ති, අපස්සං වා ආහ ‘‘න පස්සාමී’’ති, පස්සං වා ආහ ‘‘පස්සාමී’’ති, ඉති අත්තහෙතු වා පරහෙතු වා ආමිසකිඤ්චික්ඛහෙතු වා න සම්පජානමුසා භාසිතා හොති, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ පුග්ගලො පුප්ඵභාණීති, එවං ඛො භන්තෙ තත්ථ භගවතා පුප්ඵභාණීපුග්ගලො පකාසිතො.

මධුභාණීපුග්ගල

පුච්ඡා – කථං පනාවුසො තත්ථ භගවතා මධුභාණී පුග්ගලො පකාසිතො.

විස්සජ්ජනා – කතමො ච භික්ඛවෙ පුග්ගලො මධුභාණී, ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො ඵරුසං වාචං පහාය ඵරුසාය වාචාය පටිවිරතො

හොතීති එවමාදිනා භන්තෙ භගවතා තත්ථ මධුභාණී පුග්ගලො පකාසිතො.

අන්ධසුත්ත

පුච්ඡා – තත්ථෙව ආවුසො පුග්ගලවග්ගෙ නවමං අන්ධසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – තත්ථෙව භන්තෙ පුග්ගලවග්ගෙ නවමං අන්ධසුත්තං ‘‘තයොමෙ භික්ඛවෙ පුග්ගලා සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං. කතමෙ තයො අන්ධො එකචක්ඛු ද්විචක්ඛූ’’ති, එවං ඛො භන්තෙ භගවතා භාසිතං.

පුච්ඡා – කීදිසො ආවුසො පුග්ගලො තත්ථ භගවතා අන්ධො අක්ඛාතො.

විස්සජ්ජනා – යස්ස භන්තෙ භොගෙසු චෙව ධම්මෙසු ච පඤ්ඤාචක්ඛු නත්ථි, එදිසො භන්තෙ පුග්ගලො තත්ථ භගවතා අන්ධො අක්ඛාතො.

පුච්ඡා – කීදිසො පන ආවුසො පුග්ගලො තත්ථ භගවතා එකචක්ඛු අක්ඛාතො.

විස්සජ්ජනා – යස්ස භන්තෙ භොගෙසුයෙව පඤ්ඤාචක්ඛු අත්ථි න ධම්මෙසු. ඊදිසො භන්තෙ පුග්ගලො තත්ථ භගවතා එකචක්ඛු අක්ඛාතො.

පුච්ඡා – කීදිසො පන ආවුසො පුග්ගලො තත්ථ භගවතා ද්විචක්ඛු අක්ඛාතො.

විස්සජ්ජනා – යස්ස භන්තෙ භොගෙසු චෙව ධම්මෙසු ච පඤ්ඤාචක්ඛු අත්ථි, ඊදිසො භන්තෙ පුග්ගලො තත්ථ භගවතා ද්විචක්ඛු අක්ඛාතො.

අවකුජ්ජසුත්ත

පුච්ඡා – තෙනාවුසො භගවතා ජානතා පස්සතා…පෙ…. සම්මාසම්බුද්ධෙන අඞ්ගුත්තරනිකායෙ තිකනිපාතෙ පුග්ගලවග්ගෙ දසමං අවකුජ්ජසුත්තං කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – දසමං භන්තෙ අවකුජ්ජසුත්තං ‘‘තයො මෙ භික්ඛවෙ පුග්ගලා සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං. කතමෙ තයො, අවකුජ්ජපඤ්ඤො පුග්ගලො උච්ඡඞ්ගපඤ්ඤො පුග්ගලො පුථුපඤ්ඤො පුග්ගලො. කතමො ච භික්ඛවෙ අවකුජ්ජපඤ්ඤො පුග්ගලො. ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො ආරාමං ගන්තා හොති අභික්ඛණං භික්ඛූනං සන්තිකෙ ධම්මස්සවනාය, තස්ස භික්ඛූ ධම්මං දෙසෙන්තිආදිකල්‍යාණං මජ්ඣෙකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සබ්‍යඤ්ජනං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙන්ති. සො තස්මිං ආසනෙ නිසින්නො තස්සා කථාය නෙවාදිං මනසිකරොති, න මජ්ඣං මනසිකරොති, න පරියොසානං මනසිකරොති, වුට්ඨිතොපි තම්හා ආසනා තස්සා කථාය නෙවාදිං මනසිකරොති, න මජ්ඣං මනසිකරොති, න පරියොසානං මනසිකරොතී’’ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

දෙවදූතවග්ග, සබ්‍රහ්මකසුත්ත

පුච්ඡා – දෙවදූතවග්ගෙ පන ආවුසො පඨමං සබ්‍රහ්මකසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – දෙවදූතවග්ගෙ භන්තෙ පඨමං සබ්‍රහ්මකසුත්තං ‘‘සබ්‍රහ්මකානි භික්ඛවෙ තානි කුලානි, යෙසං පුත්තානං මාතාපිතරො අජ්ඣාගාරෙ පූජිතා හොන්ති. සපුබ්බාචරියකානි භික්ඛවෙ තානි කුලානි, යෙසං පුත්තානං මාතාපිතරො අජ්ඣාගාරෙ පූජිතා හොන්ති. ආහුනෙය්‍යානි භික්ඛවෙ තානි කුලානි, යෙසං පුත්තානං මාතාපිතරො අජ්ඣාගාරෙ පූජිතා හොන්ති. බ්‍රහ්මාති භික්ඛවෙ මාතාපිතූනං එතං අධිවචනං. පුබ්බාචරියාති භික්ඛවෙ මාතාපිතූනං එතං අධිවචනං. ආහුනෙය්‍යාති භික්ඛවෙ එතං මාතාපිතූනං අධිවචනං. තං කිස්ස හෙතු, බහුකාරා භික්ඛවෙ මාතාපිතරො පුත්තානං ආපාදකා පොසකා ඉමස්ස ලොකස්ස දස්සෙතාරො’’ති, එවං ඛො භන්තෙ භගවතා භාසිතං.

බ්‍රහ්මාති මාතාපිතරො, පුබ්බාචරියාති වුච්චරෙ;
ආහුනෙය්‍යා ච පුත්තානං, පජාය අනුකම්පකා;
තස්මා හි නෙ නමස්සෙය්‍ය, සක්කරෙය්‍ය ච පණ්ඩිතො;
අන්නෙන අථ පානෙන, වත්ථෙන සයනෙන ච;
උච්ඡාදනෙන න්හාපනෙන, පාදානං ධොවනෙන ච;
තාය නං පාරිචරියාය, මාතාපිතූසු පණ්ඩිතා.

ඉධෙව නං පසංසන්ති, පෙච්ච සග්ගෙ පමොදතීති –

පුච්ඡා – තත්ථෙව ආවුසො පඤ්චමං හත්ථකසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – පඤ්චමං භන්තෙ හත්ථකසුත්තං ආළවියං හත්ථකං ආළවකං ආරබ්භ භාසිතං. හත්ථකො භන්තෙ ආළවකො භගවන්තං එතදවොච ‘‘කච්චි භන්තෙ භගවා සුඛමසයිත්ථා’’ති. තස්මිං භන්තෙ වත්ථුස්මිං ‘‘එවං කුමාර සුඛමසයිත්ථ යෙ ච පන ලොකෙ සුඛං සෙන්ති, අහං තෙසං අඤ්ඤතරො’’ති එවමාදිනා භන්තෙ භගවතා භාසිතං.

‘‘කච්චි භන්තෙ භගවා සුඛමසයිත්ථ’’.

‘‘එවං කුමාර සුඛමසයිත්ථ, යෙ ච පන ලොකෙ සුඛං සෙන්ති, අහං තෙසං අඤ්ඤතරො’’.

‘‘එවං කුමාර සුඛමසයිත්ථ, යෙ ච පන ලොකෙ සුඛං සෙන්ති, අහං තෙසං අඤ්ඤතරො’’.

‘‘සබ්බදා වෙ සුඛං සෙති,
බ්‍රාහ්මණො පරිනිබ්බුතො;
යො න ලිම්පති කාමෙසු,
සීතිභූතො නිරූපධි;

සබ්බා ආසත්තියො ඡෙත්වා,
විනෙය්‍ය හදයෙ දරං;
උපසන්තො සුඛං සෙති;
සන්තිං පප්පුය්‍ය චෙතසො’’ හු –

දෙවදූතසුත්ත

පුච්ඡා – තෙනාවුසො භගවතා…පෙ…. සම්මාසම්බුද්ධෙන අඞ්ගුත්තරනිකායෙ තිකනිපාතෙ දෙවදූතවග්ගෙ ඡට්ඨං දෙවදූතසුත්තං කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – ඡට්ඨං භන්තෙ දෙවදූතසුත්තං ‘‘තීණිමානි භික්ඛවෙ දෙවදූතානි. කතමානි තීණි, ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො කායෙන දුච්චරිතං චරති, වාචාය දුච්චරිතං චරති, මනසා දුච්චරිතං චරති. සො කායෙන දුච්චරිතං චරිත්වා වාචාය දුච්චරිතං චරිත්වා මනසා දුච්චරිතං චරිත්වා කායස්ස භෙදා පරං මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති. තමෙනං භික්ඛවෙ නිරයපාලා නානාබාහාසු ගහෙත්වා යමස්ස රඤ්ඤො දස්සෙන්ති-අයං දෙව පුරිසො අමත්තෙය්‍යො අපෙත්තෙය්‍යො අසාමඤ්ඤො අබ්‍රහ්මඤ්ඤො, න කුලෙ ජෙට්ඨපචායී, ඉමස්ස දෙවො දණ්ඩං පණෙතූ’’ති. එවං ඛො භන්තෙ භගවතා භාසිතං.

පුච්ඡා – කථඤ්චාවුසො තත්ථ භගවතා යමස්ස රඤ්ඤො පඨමදෙවදූත සමනුයුඤ්ජනා පකාසිතා.

විස්සජ්ජනා – තමෙනං භික්ඛවෙ යමො රාජා පඨමං දෙවදූතං සමනුයුඤ්ජති සමනුගාහති සමනුභාසති ‘‘අම්භො පුරිස න ත්වං අද්දස මනුස්සෙසු පඨමං දෙවදූතං පාතුභූත’’න්ති එවමාදිනා භන්තෙ තත්ථ භගවතා යමස්ස රඤ්ඤො පඨමදෙවදූතසමනුයුඤ්ජනා පකාසිතා.

‘‘අම්භො පුරිස න ත්වං අද්දස මනුස්සෙසු පඨමං දෙවදූතං පාතුභූතං’’.

දුතිය දෙවදූත

පුච්ඡා – කථං පනාවුසො තත්ථ භගවතා යමස්ස රඤ්ඤො දුතියදෙවදූත සමනුයුඤ්ජනා පකාසිතා.

විස්සජ්ජනා – තමෙනං භික්ඛවෙ යමො රාජා පඨමං දෙවදූතං සමනුයුඤ්ජිත්වා සමනුගාහිත්වා සමනුභාසිත්වා දුතියං දෙවදූතං සමනුයුඤ්ජති සමනුගාහති සමනුභාසති ‘‘අම්භො පුරිස න ත්වං අද්දස මනුස්සෙසු දුතියං දෙවදූතං පාතුභූත’’න්ති එවමාදිනා භන්තෙ තත්ථ භගවතා යමස්ස රඤ්ඤො දුතියා දෙවදූතසමනුයුඤ්ජනා පකාසිතා.

‘‘අම්භො පුරිස න ත්වං අද්දස මනුස්සෙසු දුතිය දෙවදූතං පාතුභූතං’’.

‘‘අම්භො පුරිස න ත්වං අද්දස මනුස්සෙසු ඉත්ථිං වා පුරිසං වා ආබාධිකං දුක්ඛිතං බාළ්හගිලානං සකෙ මුත්තකරීසෙ පලිපන්නං සෙමානං අඤ්ඤෙහි වුට්ඨාපියමානං අඤ්ඤෙහි සංවෙසියමානං’’ –

තතිය දෙවදූත

පුච්ඡා – කථං පනාවුසො තත්ථ භගවතා යමස්ස රඤ්ඤො තතියදෙවදූත සමනුයුඤ්ජනා පකාසිතා.

විස්සජ්ජනා – තමෙනං භික්ඛවෙ යමො රාජා දුතියං දෙවදූතං සමනුයුඤ්ජිත්වා සමනුගාහිත්වා සමනුභාසිත්වා තතියං දෙවදූතං සමනුයුඤ්ජති සමනුගාහති සමනුභාසති ‘‘අම්භො පුරිස නත්වං මනුස්සෙසු තතියං දෙවදූතං පාතුභූතන්ති’’ එවමාදිනා භන්තෙ තත්ථ භගවතා යමස්ස රඤ්ඤො තතියා දෙවදූතසමනුයුඤ්ජනා පකාසිතා.

‘‘අම්භො පුරිස න ත්වං අද්දස මනුස්සෙසු තතියං දෙවදූතං පාතුභූතං’’.

‘‘අම්භො පුරිස න ත්වං අද්දස මනුස්සෙසු ඉත්ථිං වා පුරිසං වා එකාහමතං වා ද්වීහමතං වා තීහමතං වා උද්ධුමාතකං විනීලකං විපුබ්බකජාතං’’ –

‘‘නාසක්ඛිස්සං භන්තෙ පමාදස්සං භන්තෙ’’ –

පුච්ඡා – කථං පනාවුසො තත්ථ භගවතා නෙරයිකස්ස සත්තස්ස නිරය දුක්ඛපටිසංවෙදනා පකාසිතා.

විස්සජ්ජනා – තමෙනං භික්ඛවෙ ‘‘යමො රාජා තතියං දෙවදූතං සමනුයුඤ්ජිත්වා සමනුගාහිත්වා සමනුභාසිත්වා තුණ්හී හොති. තමෙනං භික්ඛවෙ නිරයපාලා පඤ්චවිධබන්ධනං නාම කාරණං කරොන්ති, තත්තං අයොඛිලං හත්ථෙ ගමෙන්ති, තත්තං අයොඛිලං දුතියස්මිං හත්ථෙ ගමෙන්ති, තත්තං අයොඛිලං පාදෙ ගමෙන්ති, තත්තං අයොඛිලං දුතියස්මිං පාදෙ ගමෙන්ති, තත්තං අයොඛිලං මජ්ඣෙඋරස්මිං ගමෙන්ති. සො තත්ථ දුක්ඛා තිබ්බා ඛරා කටුකා වෙදනා වෙදයති, න ච තාව කාලං කරොති, යාව න තං පාපකම්මං බ්‍යන්තීහොතී’’ති එවමාදිනා භන්තෙ තත්ථ භගවතා නෙරයිකස්ස නිරයදුක්ඛපටිසංවෙදනා පකාසිතා.

සංවෙජනීයකථා

පුච්ඡා – කථං පනාවුසො තත්ථ භගවතා සංවෙජනීයකථා කථිතා.

විස්සජ්ජනා – භූතපුබ්බං භික්ඛවෙ යමස්ස රඤ්ඤො එතදහොසි ‘‘යෙ කිර භො ලොකෙ පාපකානි කම්මානි කරොන්ති, තෙ එවරූපා විවිධා කම්මකරණා කරීයන්ති, අහොවතාහං මනුස්සත්තං ලභෙය්‍යං, තථාගතො ච ලොකෙ උප්පජ්ජෙය්‍ය අරහං සම්මාසම්බුද්ධො’’ති එවමාදිනා භන්තෙ තත්ථ භගවතා සංවෙජනීයකථා කථිතා.

‘‘යෙ කිර භො ලොකෙ පාපකානි කම්මානි කරොන්ති’’.

‘‘චොදිතා දෙවදූතෙහි, යෙ පමජ්ජන්ති මාණවා;
තෙ දීඝරත්තං සොචන්ති, හීනකායූපගා නරා.

යෙ ච ඛො දෙවදූතෙහි, සන්තො සප්පුරිසා ඉධ;
චොදිතා න පමජ්ජන්ති, අරියධම්මෙ කුදාචනං.

උපාදානෙ භයං දිස්වා, ජාතිමරණසම්භවෙ;
අනුපාදා විමුච්චන්ති, ජාතිමරණසඞ්ඛයෙ.

තෙ අප්පමත්තා සුඛිනො, දිට්ඨධම්මාභිනිබ්බුතා;
සබ්බවෙරභයාතීතා, සබ්බදුක්ඛං උපච්චගුං'' හු –

චතුමහාරාජසුත්ත

පුච්ඡා – තෙනාවුසො භගවතා…පෙ…. සම්මාසම්බුද්ධෙන අඞ්ගුත්තරනිකායෙ තිකනිපාතෙ දෙවදූතවග්ගෙ අට්ඨමං චතුමහාරාජසුත්තං කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – අට්ඨමං භන්තෙ චතුමහාරාජසුත්තං ''අට්ඨමියං භික්ඛවෙ පක්ඛස්ස චතුන්නං මහාරාජානං අමච්චා පාරිසජ්ජා ඉමං ලොකං අනුවිචරන්ති කච්චි බහූ මනුස්සා මනුස්සෙසු මත්තෙය්‍යා පෙත්තෙය්‍යා සාමඤ්ඤා බ්‍රහ්මඤ්ඤා කුලෙ ජෙට්ඨපචායිනො, උපොසථං උපවසන්ති පටිජාගරොන්ති, පුඤ්ඤානි කරොන්තී''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

අප්පකා ඛො මාරිසා මනුස්සා මනුස්සෙසු මත්තෙය්‍යා පෙත්තෙය්‍යා සාමඤ්ඤා බ්‍රහ්මඤ්ඤා කුලෙ ජෙට්ඨපචායිනො, උපොසථං උපවසන්ති පටිජාගරොන්ති, පුඤ්ඤානි කරොන්ති.

''දිබ්බා වත භො කායා පරිහායිස්සන්ති, පරිපූරිස්සන්ති අසුර කායා'' –

බහූ ඛො මාරිසා මනුස්සා මනුස්සෙසු මත්තෙය්‍යා පෙත්තෙය්‍යා සාමඤ්ඤා බ්‍රහ්මඤ්ඤා කුලෙ ජෙට්ඨපචායිනො, උපොසථං උපවසන්ති පටිජාගරොන්ති, පුඤ්ඤානි කරොන්ති.

''දිබ්බා වත භො කායා පරිපූරිස්සන්ති, පරිහායිස්සන්ති අසුර කායා'' –

ආධිපතෙය්‍යසුත්ත

පුච්ඡා – තත්ථෙව ආවුසො දසමං ආධිපතෙය්‍යසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – තත්ථෙව භන්තෙ දසමං ආධිපතෙය්‍යසුත්තං ''තීණිමානි භික්ඛවෙ ආධිපතෙය්‍යානි. කතමානි තීණි, අත්තාධිපතෙය්‍යං ලොකාධිපතෙය්‍යං ධම්මාධිපතෙය්‍යං. කතමඤ්ච භික්ඛවෙ අත්තාධිපතෙය්‍යං, ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අරඤ්ඤගතො වා රුක්ඛමූලගතො වා සුඤ්ඤාගාරගතො වා ඉති පටිසඤ්චික්ඛතී''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

බ්‍රාහ්මණවග්ග, පරිබ්බාජකසුත්ත

පුච්ඡා – බ්‍රාහ්මණවග්ගෙ ආවුසො චතුත්ථං පරිබ්බාජකසුත්තං භගවතා කං ආරබ්භ කිස්මිං වත්ථුස්මිං කථඤ්ච භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – බ්‍රාහ්මණවග්ගෙ භන්තෙ චතුත්ථං පරිබ්බාජකසුත්තං අඤ්ඤතරං බ්‍රාහ්මණ පරිබ්බාජකං ආරබ්භ භාසිතං. අඤ්ඤතරො භන්තෙ බ්‍රාහ්මණපරිබ්බාජකො භගවන්තං එතදවොච ''සන්නිට්ඨිකො ධම්මො සන්දිට්ඨිකො ධම්මොති භො ගොතම වුච්චති, කිත්තාවතානු ඛො භො ගොතම සන්දිට්ඨිකො ධම්මො හොති අකාලිකො එහිපස්සිකො ඔපනෙය්‍යිකො පච්චත්තං වෙදිතබ්බො විඤ්ඤූහී''ති. තස්මිං භන්තෙ වත්ථුස්මිං ''රත්තො ඛො බ්‍රාහ්මණ රාගෙන අභිභූතො පරියාදින්නචිත්තො අත්තබ්‍යාබාධායපි චෙතෙති, පරබ්‍යාබාධායපි චෙතෙති, උභය බ්‍යාබාධායපි චෙතෙති, චෙතසිකම්පි දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති, රාගෙ පහීනෙ නෙවත්තබ්‍යාබාධායපි චෙතෙති, නපරබ්‍යාබාධායපි චෙතෙති, නඋභයබ්‍යාබාධායපි චෙතෙති, නචෙතසිකං දුක්ඛං දොමනස්සං පටිසංවෙදෙතී''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

වච්ඡගොත්තසුත්ත

පුච්ඡා – තත්ථෙව ආවුසො සත්තමං වච්ඡගොත්තසුත්තං භගවතා කං ආරබ්භ කිස්මිං වත්ථුස්මිං කථඤ්ච භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – සත්තමං භන්තෙ වච්ඡගොත්තසුත්තං වච්ඡගොත්තං පරිබ්බාජකං ආරබ්භ භාසිතං. වච්ඡගොත්තො භන්තෙ පරිබ්බාජකො භගවන්තං එතදවොච ''සුතං මෙතං භො ගොතම සමණො ගොතමො එවමාහ ''මය්හමෙව

දානං දාතබ්බං, නාඤ්ඤෙසං දානං දාතබ්බ. (පෙයියාල) අනබ්භක්ඛා තුකාමාහි මයං භවන්තං ගොතම''න්ති. තස්මිං භන්තෙ වත්ථුස්මිං ''යෙ තෙ වච්ඡ එවමාහංසු සමණො ගොතමො එවමාහ මය්හමෙව දානං දාතබ්බං, නාඤ්ඤෙසං දාතබ්බ''න්ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

සඞ්ගාරවසුත්ත

පුච්ඡා – තත්ථෙව ආවුසො දසමං සඞ්ගාරවසුත්තං භගවතා කං ආරබ්භ කිස්මිං වත්ථුස්මිං කථඤ්ච භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – දසමං භන්තෙ සඞ්ගාරවසුත්තං සඞ්ගාරවං බ්‍රාහ්මණං ආරබ්භ භාසිතං. සඞ්ගාරවො භන්තෙ බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච ''මයමස්සු භො ගොතම බ්‍රාහ්මණා නාම යඤ්ඤං යජාමපි යජාපෙමපි, තත්‍ර භො ගොතම යො චෙව යජති යො ච යජාපෙති, සබ්බෙ තෙ අනෙකසාරීරිකං පුඤ්ඤප්පටිපදං පටිපන්නා හොන්ති, යදිදං යඤ්ඤාධිකරණං, යොපනායං භො ගොතම යස්ස වා කුලා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො එකමත්තානං දමෙති, එකමත්තානං සමෙති, එකමත්තානං පරිනිබ්බාපෙති, එවමස්සායං එකසාරීරිකං පුඤ්ඤප්පටිපදං පටිපන්නො හොති, යදිදං පබ්බජ්ජාධිකරණ''න්ති. තස්මිං භන්තෙ වත්ථුස්මිං ''තෙනහි බ්‍රාහ්මණ තඤ්ඤෙවෙත්ථ පටිපුච්ඡිස්සාමි, යථා තෙ ඛමෙය්‍ය, තථා නං බ්‍යාකරෙය්‍යාසී''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

''ඉච්චායපි භො ගොතම එවං භන්තෙ අනෙකසාරීරිකා පුඤ්ඤප්පටිපදා හොති'' –

පුච්ඡා – තත්ථෙව ආවුසො දුතිය අනුසන්ධිම්හි භගවතා කීදිසී ධම්මදෙසනා දෙසිතා.

විස්සජ්ජනා – තත්ථෙව භන්තෙ දුතියෙ අනුසන්ධිම්හි තිවිධා පාටිහාරියා පටිසංයුත්තා ධම්මදෙසනා භගවතා දෙසිතා.

''සෙය්‍යථාපි භවං ගොතමො භවඤ්චානන්දො, එතෙ මෙ පුජ්ජා එතෙ මෙ පාසංසා'' –

''සෙය්‍යථාපි භවං ගොතමො භවඤ්චානන්දො, එතෙ මෙ පුජ්ජා එතෙ මෙ පාසංසා'' –

මහාවග්ග, වෙනාගපුරසුත්ත

පුච්ඡා – තෙනාවුසො භගවතා…පෙ…. සම්මාසම්බුද්ධෙන අඞ්ගුත්තරනිකායෙ තිකනිපාතෙ මහාවග්ගෙ තතියං වෙනාගපුරසුත්තං කත්ථ කං ආරබ්භ කිස්මිං වත්ථුස්මිං කථඤ්ච භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – කොසලෙසු භන්තෙ වෙනාගපුරෙ නාම බ්‍රාහ්මණානං ගාමෙ වෙනාගපුරිකං වච්ඡගොත්තං බ්‍රාහ්මණං ආරබ්භ භාසිතං. වෙනාගපුරිකො භන්තෙ වච්ඡගොත්තො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච ''අච්ඡරියං භො ගොතම, අබ්භුතං භො ගොතම, යාවඤ්චිදං භොතො ගොතමස්ස විප්පසන්නානි ඉන්ද්‍රියානි, පරිසුද්ධො ඡවිවණ්ණො පරියොදාතො (පෙයියාල) එවරූපානං නූන භවං ගොතමො උච්චාසයන මහාසයනානං නිකාමලාභී අකිච්ඡලාභී''ති. තස්මිං භන්තෙ වත්ථුස්මිං ''යානි ඛො පන තානි බ්‍රාහ්මණ උච්චාසයන මහාසයනානි. සෙය්‍යථීදං, ආසන්දි පල්ලඞ්කො ගොනකො චිත්තකො පටිකා පටලිකා තූලිකා විකතිකා උද්දලොමී එකන්තලොමී කට්ටිස්සං කොසෙය්‍යං කුත්තකං හත්ථත්ථරං අස්සත්ථරං රථත්ථරං අජිනප්පවෙණී කදලිමිගපවරපච්චත්ථරණං සඋත්තරච්ඡදං උභතොලොහිතකූපධානං. දුල්ලභානි තානි පබ්බජිතානං, ලද්ධා ච පන නකප්පන්තී''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

''අච්ඡරියං භො ගොතම අබ්භුතං භො ගොතම''.

දිබ්බ උච්චාසයනමහාසයන

පුච්ඡා – කථඤ්චාවුසො තත්ථ භගවතා දිබ්බං උච්චාසයනමහාසයනං දෙසිතං.

විස්සජ්ජනා – ඉධාහං බ්‍රාහ්මණ යං ගාමං වා නිගමං වා උපනිස්සාය විහරාමි, සො පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය තමෙව ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය පවිසාමි, සො පච්ඡාභත්තං පිණ්ඩපාතපටික්කන්තො වනන්තඤ්ඤෙව පවිසාමීති එවමාදිනා භන්තෙ තත්ථ භගවතා දිබ්බං උච්චාසයනමහාසයනං දෙසිතං.

බ්‍රහ්ම උච්චාසයනමහාසයන

පුච්ඡා – කථඤ්චාවුසො තත්ථ භගවතා බ්‍රහ්මං උච්චාසයනමහාසයනං දෙසිතං.

විස්සජ්ජනා – ඉධාහං බ්‍රාහ්මණං යං ගාමං වා නිගමං වා උපනිස්සාය විහරාමි, සො පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය තමෙව ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය පවිසාමීති එවමාදිනා භන්තෙ තත්ථ භගවතා බ්‍රහ්මඋච්චාසයනමහාසයනං දෙසිතං.

කතමං පන තං භො ගොතම බ්‍රහ්මඋච්චාසයනමහාසයනං.

අරිය උච්චාසයනමහාසයන

පුච්ඡා – කථඤ්චාවුසො තත්ථ භගවතා අරියං උච්චාසයනමහාසයනං දෙසිතං.

විස්සජ්ජනා – ඉධාහං බ්‍රාහ්මණ යං ගාමං වා නිගමං වා උපනිස්සාය විහරාමි, සො පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය තමෙව ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය පවිසාමි. සො පච්ඡාභත්තං පිණ්ඩපාත පටික්කන්තො වනන්තඤ්ඤෙව පවිසාමීති එවමාදිනා භන්තෙ තත්ථ භගවතා අරියං උච්චාසයනමහාසයනං දෙසිතං.

පුච්ඡා – තත්ථෙව ආවුසො මහාවග්ගෙ පඤ්චමං කෙසමුත්තිසුත්තං භගවතා කත්ථ කං ආරබ්භ කිස්මිං වත්ථුස්මිං කථඤ්ච භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – කොසලෙසු භන්තෙ කෙසමුත්තෙනාම කාලාමානං නිගමෙ කෙසමුත්තියෙ කාලාමෙ ආරබ්භ භාසිතං. කෙසමුත්තියා භන්තෙ කාලාමා භගවන්තං එතදවොචුං ''සන්ති භන්තෙ එකෙ සමණ බ්‍රාහ්මණා කෙසමුත්තං ආගච්ඡන්ති, තෙ සකංයෙව වාදං දීපෙන්ති, ජොතෙන්ති, පරප්පවාදං පන ඛුංසෙන්ති වම්භෙන්ති පරිභවන්ති, ඔමක්ඛිං කරොන්ති, අපරෙපි භන්තෙ එකෙ සමණබ්‍රාහ්මණා කෙසමුත්තං ආගච්ඡන්ති, තෙපි සකංයෙව වාදං දීපෙන්ති ජොතෙන්ති, පරප්පවාදං පන ඛුංසෙන්ති වම්භෙන්ති පරිභවන්ති, ඔමක්ඛිං කරොන්ති. තෙසං නො භන්තෙ අම්හාකං හොතෙව කඞ්ඛා, හොති විචිකිච්ඡා කො සු නාම ඉමෙසං භවතං සමණබ්‍රාහ්මණානං සච්චං ආහ, කො මුසා''ති. තස්මිං භන්තෙ වත්ථුස්මිං ''අලඤ්හි වො කාලාමා කඞ්ඛිතුං අලං විචිකිච්ඡිතුං, කඞ්ඛීයෙව පන වො ඨානෙ විචිකිච්ඡා උප්පන්නා''ති එව මාදිනා භගවතා භාසිතං.

උපොසථසුත්ත

පුච්ඡා – තෙනාවුසො භගවතා...පෙ.... සම්මාසම්බුද්ධෙන අඞ්ගුත්තරනිකායෙ තිකනිපාතෙ මහාවග්ගෙ දසමං උපොසථසුත්තං කත්ථ කං ආරබ්භ කථඤ්ච භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – සාවත්ථියං භන්තෙ විසාඛං මිගාරමාතරං ආරබ්භ ''තයො ඛො මෙ විසාඛෙ උපොසථා. කතමෙ තයො. ගොපාලකූපොසථො නිගණ්ඨුපොසථො අරියුපොසථො''ති එවං ඛො භගවතා භාසිතං.

හන්ද කුතො නු ත්වං විසාඛෙ ආගච්ඡසි දිවා දිවස්ස.

''තයො ඛො මෙ විසාඛෙ උපොසථා. කතමෙ තයො, ගොපාලකූපොසථො නිගණ්ඨුපොසථො අරියුපොසථො'' –

ගොපාලකඋපුග්ගල

පුච්ඡා – කථඤ්චාවුසො තත්ථ භගවතා ගොපාලකූපොසථො පකාසිතො.

විස්සජ්ජනා – කථඤ්ච විසාඛෙ ගොපාලකූපොසථො හොති, සෙය්‍යථාපි විසාඛෙ ගොපාලකො සායන්හසමයෙ සාමිකානං ගාවො නිය්‍යාතෙත්වා ඉති පටිසඤ්චික්ඛති ''අජ්ජ ඛො ගාවො අමුකස්මිඤ්ච අමුකස්මිඤ්ච පදෙසෙ චරිංසු, අමුකස්මිඤ්ච අමුකස්මිඤ්ච පදෙසෙ පානීයානි පිවිංසු.

ස්වෙ දානි ගාවො අමුකස්මිඤ්ච අමුකස්මිඤ්ච පදෙසෙ චරිස්සන්ති, අමුකස්මිඤ්ච අමුකස්මිඤ්ච පදෙසෙ පානීයානි පිවිස්සන්ති''ති එවමාදිනා භන්තෙ තත්ථ භගවතා ගොපාලකූපොසථො පකාසිතො.

නිගණ්ඨඋපුග්ගල

පුච්ඡා – කථඤ්චාවුසො තත්ථ භගවතා නිගණ්ඨුපොසථො පකාසිතො.

විස්සජ්ජනා – කථඤ්ච විසාඛෙ නිගණ්ඨුපොසථො හොති, අත්ථි විසාඛෙ නිගණ්ඨානාම සමණජාතිකා, තෙ සාවකං එවං සමාදපෙන්ති, ''එහිත්වං අම්භොපුරිස යෙ පුරත්ථිමාය දිසාය පාණා පරං යොජනසතං, තෙසු දණ්ඩං

නික්ඛිපාහි, යෙ පච්ඡිමාය දිසාය. යෙ උත්තරාය දිසාය. යෙ දක්ඛිණාය දිසාය පාණා පරං යොජනසතං, තෙසු දණ්ඩං නික්ඛිපාහී''ති එවමාදිනා භන්තෙ තත්ථ භගවතා නිගණ්ඨුපොසථො පකාසිතො.

එහි ත්වං අම්භො පුරිස.

එහි ත්වං අම්භො පුරිස සබ්බචෙලානි නික්ඛිපිත්වා එවං වදෙහි.

නාහං ක්වචනි කස්සචි කිඤ්චනතස්මිං, න ච මම ක්වචනි කත්ථචි කිඤ්චන තත්ථි.

අරියා උපොසථො

පුච්ඡා – කථඤ්චාවුසො තත්ථ භගවතා අරියුපොසථො විත්ථාරෙන විභජිත්වා පකාසිතො.

විස්සජ්ජනා – කථඤ්ච විසාඛෙ අරියුපොසථො හොති, උපක්කිලිට්ඨස්ස විසාඛෙ චිත්තස්ස උපක්කමෙන පරියොදපනා හොති. කථඤ්ච විසාඛෙ උපක්කිලිට්ඨස්ස චිත්තස්ස උපක්කමෙන පරියොදපනා හොති. ඉධ විසාඛෙ අරියසාවකො තථාගතං අනුස්සරති ''ඉතිපි සො භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදූ අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථී සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා''ති. තස්ස තථාගතං අනුස්සරතො චිත්තං පසීදති, පාමොජ්ජං උප්පජ්ජති, යෙ චිත්තස්ස උපක්කිලෙසා තෙ පහීයන්තීති එවමාදිනා භන්තෙ තත්ථ භගවතා අරියො උපොසථො විත්ථාරෙත්වා පකාසිතො.

පුච්ඡා – එවං උපවුත්ථස්ස පන ආවුසො අරියුපොසථස්ස කථං මහප්ඵලතා මහානිසංසතා වුත්තා භගවතා.

විස්සජ්ජනා – කීවමහප්ඵලා හොති, කීවමහානිසංසො, කීවමහාජුතිකො, කීවමහාවිප්ඵාරො, සෙය්‍යථාපි විසාඛෙ යො ඉමෙසං සොළසන්නං මහාජනපදානං පහූතරත්තජනපදානං ඉස්සරියාධිපච්චං රජ්ජං කාරෙය්‍ය, සෙය්‍යථීදං ''අඞ්ගානං මගධානං කාසීනං කොසලානං වජ්ජීනං මල්ලානං චෙතීනං වඞ්ගානං කුරූනං පඤ්චාලානං මච්ඡානං සූරසෙනානං අස්සකානං අවන්තීනං ගන්ධාරානං කම්බොජානං, අට්ඨඞ්ගසමන්නාගතස්ස උපොසථස්ස එතං කලං නාග්ඝති සොළසි''න්ති එවමාදිනා භන්තෙ තත්ථ භගවතා එවං උපවුත්ථස්ස අරියුපොසථස්ස මහප්ඵලතා මහානිසංසතා වුත්තා.

ආනන්දවග්ග

ආජීවකසුත්ත

පුච්ඡා – අඞ්ගුත්තරනිකායෙ ආවුසො තිකනිපාතෙ ආනන්දවග්ගෙ දුතියං ආජීවකසුත්තං කත්ථ කං ආරබ්භ කිස්මිං වත්ථුස්මිං කෙන කථඤ්ච භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – කොසම්බියං භන්තෙ අඤ්ඤතරං ආජීවකසාවකං ගහපතිං ආරබ්භ ආයස්මතා ආනන්දත්ථෙරෙන ධම්මභණ්ඩාගාරිකෙන භාසිතං. අඤ්ඤතරො භන්තෙ ආජීවකසාවකො ගහපති ආයස්මන්තං ආනන්දං එතදවොච ''කෙසං නො භන්තෙ ආනන්ද ධම්මො ස්වාක්ඛාතො, කෙ ලොකෙ සුප්පටිපන්නා, කෙ ලොකෙ සුගතා''ති. තස්මිං භන්තෙ වත්ථුස්මිං ''තෙන හි ගහපති තඤ්ඤෙවෙත්ථ පටිපුච්ඡිස්සාමි, යථා තෙ ඛමෙය්‍ය, තථා නං බ්‍යාකරෙය්‍යාසී''ති එවමාදිනා ආයස්මතා ආනන්දත්ථෙරෙන ධම්මභණ්ඩාගාරිකෙන භාසිතං.

''කෙසං නො භන්තෙ ආනන්ද ධම්මො ස්වාක්ඛාතො, කෙ ලොකෙ සුප්පටිපන්නා, කෙ ලොකෙ සුගතා''.

''තං කිං මඤ්ඤසි ගහපති'' –

''ඉති ඛො ගහපති තයාවෙතං බ්‍යාකතං'' –

''අභික්කන්තං භන්තෙ, අභික්කන්තං භන්තෙ, සෙය්‍යථාපි භන්තෙ නික්කුජ්ජිතං වා උක්කුජ්ජෙය්‍ය'' –

ගන්ධජාතසුත්ත

පුච්ඡා – තත්ථෙව ආවුසො නවමං ගන්ධජාතසුත්තං භගවතා කං ආරබ්භ කිස්මිං වත්ථුස්මිං කථඤ්ච භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – ආයස්මන්තං භන්තෙ ආනන්දං ආරබ්භ භාසිතං. ආයස්මා භන්තෙ ආනන්දො භගවන්තං එතදවොච ''තීණිමානි භන්තෙ ගන්ධජාතානි, යෙසං අනුවාතංයෙව ගන්ධො ගච්ඡති නො පටිවාතං…පෙ…. අත්ථි නු ඛො භන්තෙ

කිඤ්චි ගන්ධජාතං, යස්ස අනුවාතම්පි ගන්ධො ගච්ඡති පටිවාතම්පි ගන්ධො ගච්ඡති, අනුවාතපටිවාතම්පි ගන්ධො ගච්ඡතී''ති. තස්මිං භන්තෙ වත්ථුස්මිං ''අත්ථානන්ද කිඤ්චි ගන්ධජාතං, යස්ස අනුවාතම්පි ගන්ධො ගච්ඡති, පටිවාතම්පි ගන්ධො ගච්ඡති, අනුවාතපටිවාතම්පි ගන්ධො ගච්ඡතී''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

න පුප්ඵගන්ධො පටිවාතමෙති;
න චන්දනං තගරමල්ලිකා වා;
සතඤ්ච ගන්ධො පටිවාතමෙති;
සබ්බා දිසා සප්පුරිසො පවායති;

ගද්‍රභසුත්ත

පුච්ඡා – සමණවග්ගෙ ආවුසො දුතියං ගද්‍රභසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – සමණවග්ගෙ භන්තෙ දුතියං ගද්‍රභසුත්තං ''සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ ගද්‍රභො ගොගණං පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබන්ධො හොති 'අහම්පි දම්මො අහම්පි දම්මො'ති, තස්ස න තාදිසො වණ්ණො හොති සෙය්‍යථාපි ගුන්නං, න තාදිසො සරො හොති සෙය්‍යථාපි ගුන්නං, න තාදිසං පදං හොති සෙය්‍යථාපි ගුන්නං, සො ගොගණංයෙව පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො අනුබන්ධො හොති අහම්පි දම්මො අහම්පි දම්මො''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

තස්මාතිහ භික්ඛවෙ එවං සික්ඛිතබ්බං.

''තිබ්බො නො ඡන්දො භවිස්සති අධිසීලසික්ඛාසමාදානෙ...පෙ.... අධිපඤ්ඤාසික්ඛාසමාදානෙ'' –

සඞ්කවාසුත්ත

පුච්ඡා – තත්ථෙව ආවුසො එකාදසමං සඞ්කවාසුත්තං භගවතා කත්ථ කං ආරබ්භ කිස්මිං වත්ථුස්මිං කථඤ්ච භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – කොසලෙසු භන්තෙ සඞ්කවායං නාම කොසලානං නිගමෙ කස්සපගොත්තං නාම භික්ඛුං ආරබ්භ භාසිතං. කස්සප ගොත්තො භන්තෙ භික්ඛු භගවති මනොපදුසිත්වා භගවතො සන්තිකෙ අච්චයං අච්චයතො දෙසෙසි. තස්මිං භන්තෙ වත්ථුස්මිං ''ථෙරො චෙපි කස්සප භික්ඛු න සික්ඛාකාමො න සික්ඛාසමාදානස්ස වණ්ණවාදී. යෙ චඤ්ඤෙ භික්ඛූ න සික්ඛාකාමා, තෙ ච න සික්ඛාය සමාදපෙති, යෙ චඤ්ඤෙ භික්ඛූ සික්ඛාකාමා තෙසඤ්ච න වණ්ණං භණති භූතං තච්ඡං කාලෙනා''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

ලොණකපල්ලවග්ග

අච්චායිකසුත්ත

පුච්ඡා – තෙනාවුසො...පෙ.... සම්මාසම්බුද්ධෙන අඞ්ගුත්තරනිකායෙ තිකනිපාතෙ ලොණකපල්ලවග්ගෙ පඨමං අච්චායිකසුත්තං කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – ලොණකපල්ලවග්ගෙ භන්තෙ පඨමං අච්චායිකසුත්තං ''තීණිමානි භික්ඛවෙ කස්සකස්ස ගහපතිස්ස අච්චායිකානි කරණීයානි. කතමානි තීණි, ඉධ භික්ඛවෙ කස්සකො ගහපති සීඝං සීඝං ඛෙත්තං සුකට්ඨං කරොති සුමතිකතං. සීඝං සීඝං ඛෙත්තං සුකට්ඨං කරිත්වා සුමතිකතං සීඝං සීඝං බීජානි පතිට්ඨාපෙති. සීඝං සීඝං බීජානි පතිට්ඨාපෙත්වා සීඝං සීඝං උදකං අභිනෙතිපි අපනෙතිපි. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ තීණි කස්සකස්ස ගහපතිස්ස අච්චායිකානි කරණීයානී''ති එවමාදිනා භන්තෙ භගවතා භාසිතං.

සම්බොධවග්ග

රුණ්ණසුත්ත

පුච්ඡා – සම්බොධවග්ගෙ පනාවුසො පඤ්චමං රුණ්ණසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – සම්බොධවග්ගෙ භන්තෙ පඤ්චමං රුණ්ණසුත්තං ''රුණ්ණමිදං භික්ඛවෙ අරියස්ස විනයෙ යදිදං ගීතං, උම්මත්තකමිදං භික්ඛවෙ අරියස්ස විනයෙ යදිදං නච්චං, කොමාරකමිදං භික්ඛවෙ අරියස්ස විනයෙ යදිදං අතිවෙලං දන්තවිදංසකහසිතං. තස්මාතිහ භික්ඛවෙ සෙතුඝාතො ගීතෙ සෙතුඝාතො නච්චෙ, අලං වො ධම්මප්පමොදිතානං සතං සිතං සිතමත්තායා''ති එවං ඛො භන්තෙ භගවතා භාසිතං.

අරක්ඛිතසුත්ත

පුච්ඡා – තත්ථෙව ආවුසො සත්තමං අරක්ඛිතසුත්තං භගවතා කත්ථ කං ආරබ්භ කථඤ්ච භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – සාවත්ථියං භන්තෙ අනාථපිණ්ඩිකං ගහපතිං ආරබ්භ ''චිත්තෙ ගහපති අරක්ඛිතෙ කායකම්මම්පි අරක්ඛිතං හොති, වචීකම්මම්පි. මනොකම්මම්පි අරක්ඛිතං හොති. තස්ස අරක්ඛිතකායකම්මන්තස්ස අරක්ඛිතවචීකම්මන්තස්ස අරක්ඛිතමනොකම්මන්තස්ස කායකම්මම්පි අවස්සුතං හොති, වචීකම්මම්පි අවස්සුතං හොති, මනොකම්මම්පි අවස්සුතං හොතී''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

ආපායිකවග්ග

අපණ්ණකසුත්ත

පුච්ඡා – ආපායිකවග්ගෙ ආවුසො ඡට්ඨං අපණ්ණකසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – ආපායිකවග්ගෙ භන්තෙ ඡට්ඨං අපණ්ණකසුත්තං ''තිස්සො ඉමා භික්ඛවෙ විපත්තියො. කතමා තිස්සො සීලවිපත්ති, චිත්තවිපත්ති, දිට්ඨිවිපත්ති. කතමා ච භික්ඛවෙ සීලවිපත්ති, ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පාණාතිපාතී හොති…පෙ.… සම්ඵප්පලාපී හොති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ සීලවිපත්තී''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

කුසිනාරවග්ග

කුසිනාරසුත්ත

පුච්ඡා – කුසිනාරවග්ගෙ පනාවුසො පඨමං කුසිනාරසුත්තං භගවතා කත්ථ කං ආරබ්භ කථඤ්ච භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – කුසිනාරායං භන්තෙ බලිහරණෙ වනසණ්ඩෙ සම්බහුලෙ භික්ඛූ ආරබ්භ ''ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤතරං ගාමං වා නිගමං වා උපනිස්සාය විහරති, තමෙනං ගහපති වා ගහපතිපුත්තො වා උපසඞ්කමිත්වා ස්වාතනාය භත්තෙන නිමන්තෙතී''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

හත්ථකසුත්ත

පුච්ඡා – තත්ථෙව ආවුසො පඤ්චමං හත්ථකසුත්තං භගවතා කත්ථ කෙන සද්ධිං කථඤ්ච භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – සාවත්ථියං භන්තෙ හත්ථකෙන දෙවපුත්තෙන සද්ධිං ''යෙ තෙ හත්ථක ධම්මා පුබ්බෙ මනුස්සභූතස්ස පවත්තිනො අහෙසුං, අපිනු තෙ තෙ ධම්මා එතරහි පවත්තිනො''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

අනුරුද්ධසුත්ත

පුච්ඡා – තත්ථෙව ආවුසො අට්ඨමං අනුරුද්ධසුත්තං කං ආරබ්භ කෙන කථඤ්ච භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – අට්ඨමං භන්තෙ අනුරුද්ධසුත්තං ආයස්මන්තං අනුරුද්ධත්ථෙරං ආරබ්භ ආයස්මතා සාරිපුත්තත්ථෙරෙන ධම්මසෙනාපතිනා ''යං ඛො තෙ ආවුසො අනුරුද්ධ එවං හොති 'අහං දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානුසකෙන සහස්සං ලොකං වොලොකෙමී'ති, ඉදං තෙ මානස්මිං''ති එවමාදිනා භාසිතං.

''සාධු වතායස්මා අනුරුද්ධො ඉමෙ තයො ධම්මෙ පහාය ඉමෙ තයො ධම්මෙ අමනසිකරිත්වා අමතාය ධාතුයා චිත්තං උපසංහරතූ'' –

කුසිනාරවග්ග

පටිච්ඡන්නසුත්ත

පුච්ඡා – තෙනාවුසො භගවතා…පෙ.… සම්මාසම්බුද්ධෙන අඞ්ගුත්තරනිකායෙ තිකනිපාතෙ කුසිනාරවග්ගෙ නවමං පටිච්ඡන්නසුත්තං කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – නවමං භන්තෙ පටිච්ඡන්නසුත්තං ‘‘තීණිමානි භික්ඛවෙ පටිච්ඡන්නානි ආවහන්ති නො විවටානි. කතමානි තීණි, මාතුගාමො භික්ඛවෙ පටිච්ඡන්නො ආවහති නො විවටො, බ්‍රාහ්මණානං භික්ඛවෙ මන්තා පටිච්ඡන්නා ආවහන්ති නො විවටා, මිච්ඡාදිට්ඨි භික්ඛවෙ පටිච්ඡන්නා ආවහති නො විවටා. ඉමානි බො භික්ඛවෙ තීණි පටිච්ඡන්නානි ආවහන්ති නො විවටානී’’ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

ලෙඛසුත්ත

පුච්ඡා – තත්ථෙව ආවුසො දසමං ලෙඛසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – දසමං භන්තෙ ලෙඛසුත්තං ‘‘තයොමෙ භික්ඛවෙ පුග්ගලා සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං. කතමෙ තයො, පාසාණලෙඛූපමො පුග්ගලො පථවිලෙඛූපමො පුග්ගලො උදකලෙඛූපමො පුග්ගලො. කතමො ච භික්ඛවෙ පාසාණ ලෙඛූපමො පුග්ගලො, ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො අභිණ්හං කුජ්ඣති, සො ච ඛ්වස්ස කොධො දීඝරත්තං අනුසෙති. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පාසාණලෙඛා න ඛිප්පං ලුජ්ජති වාතෙන වා උදකෙන වා, චිරට්ඨිතිකා හොති, එවමෙව බො භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො පුග්ගලො අභිණ්හං කුජ්ඣති, සො ච ඛ්වස්ස කොධො දීඝරත්තං අනුසෙති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ පාසාණලෙඛූපමො පුග්ගලො’’ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

යොධාජීවවග්ග

කෙසකම්බලසුත්ත

පුච්ඡා – යොධාජීවවග්ගෙ පන ආවුසො පඤ්චමං කෙසකම්බලසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – යොධාජීවවග්ගෙ භන්තෙ පඤ්චමං කෙසකම්බලසුත්තං ‘‘සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ යානි කානිචි තන්තාවුතානං වත්ථානං, කෙසකම්බලො තෙසං පටිකිට්ඨො අක්ඛායති. කෙසකම්බලො භික්ඛවෙ සීතෙ සීතො උණ්හෙ උණ්හො දුබ්බණ්ණො දුග්ගන්ධො දුක්ඛසම්ඵස්සො. එවමෙව බො භික්ඛවෙ යානිකානිචි පුථුසමණබ්‍රාහ්මණවාදානං, මක්ඛලිවාදො තෙසං පටිකිට්ඨො අක්ඛායතීති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

මඞ්ගලවග්ග

වන්දනාසුත්ත

පුච්ඡා – මඞ්ගලවග්ගෙ පනාවුසො නවමං වන්දනාසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – මඞ්ගලවග්ගෙ භන්තෙ නවමං වන්දනාසුත්තං ‘‘තිස්සො ඉමා භික්ඛවෙ වන්දනා. කතමා තිස්සො, කායෙන වාචාය මනසා. ඉමා බො භික්ඛවෙ තිස්සො වන්දනා’’ති, එවං බො භන්තෙ භගවතා භාසිතං.

‘‘තිස්සො ඉමා භික්ඛවෙ වන්දනා. කතමා තිස්සො, කායෙන වාචාය මනසා. ඉමා බො භික්ඛවෙ තිස්සො වන්දනා’’.

පුබ්බණ්හසුත්ත

පුච්ඡා – තත්ථො ආවුසො දසමං පුබ්බණ්හසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – දසමං භන්තෙ පුබ්බණ්හසුත්තං ‘‘යෙ භික්ඛවෙ සත්තා පුබ්බණ්හසමයං කායෙන සුචරිතං චරන්ති, වාචාය සුචරිතං චරන්ති, මනසා සුචරිතං චරන්ති. සුපුබ්බණ්හො භික්ඛවෙ තෙසං සත්තානං. යෙ භික්ඛවෙ සත්තා මජ්ඣන්හිකසමයං…පෙ…. සායන්හසමයං කායෙන සුචරිතං චරන්ති, වාචාය සුචරිතං චරන්ති, මනසා සුචරිතං චරන්ති. සුසායන්හො භික්ඛවෙ තෙසං සත්තාන’’න්ති එවමාදිනා භන්තෙ භගවතා භාසිතං.

සුනක්ඛත්තං සුමඞ්ගලං, සුප්පභාතං සුහුට්ඨිතං;
සුඛණො සුමුහුත්තො ච, සුයිට්ඨං බ්‍රහ්මචාරිසු.

භණ්ඩගාමවග්ග

අනුබුද්ධසුත්ත

පුච්ඡා – චතුක්කනිපාතෙ පන ආවුසො භණ්ඩගාමවග්ගෙ පඨමං අනුබුද්ධසුත්තං භගවතා සත්ථ කං ආරබ්භ කථඤ්ච භාසිතං.

විස්සජ්ජනා – වජ්ජීසු භන්තෙ භණ්ඩගාමෙ සම්බහුලෙ භික්ඛූ ආරබ්භ ''චතුන්නං භික්ඛවෙ ධම්මානං අනනුබොධා අප්පටිවෙධා එවමිදං දීඝමද්ධානං සන්ධාවිතං සංසරිතං මමඤ්චෙව තුම්හාකඤ්ච. කතමෙසං චතුන්නං, අරියස්ස භික්ඛවෙ සීලස්ස අනනුබොධා අප්පටිවෙධා එවමිදං දීඝමද්ධානං සන්ධාවිතං සංසරිතං මමඤ්චෙව තුම්හාකඤ්ච. අරියස්ස භික්ඛවෙ සමාධිස්ස.... අරියාය භික්ඛවෙ පඤ්ඤාය.... අරියාය භික්ඛවෙ විමුත්තියා අනනුබොධා අප්පටිවෙධා එවමිදං දීඝමද්ධානං සන්ධාවිතං සංසරිතං මමඤ්චෙව තුම්හාකඤ්චා''ති එවමාදිනා භන්තෙ භගවතා භාසිතං.

අප්පස්සුතසුත්ත

පු – තත්ථෙව ආවුසො ඡට්ඨං අප්පස්සුතසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – තත්ථ භන්තෙ ඡට්ඨං අප්පස්සුතසුත්තං ''චත්තාරොමෙ භික්ඛවෙ පුග්ගලා සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං. කතමෙ චත්තාරො, අප්පස්සුතො සුතෙන අනුපපන්නො, අප්පස්සුතො සුතෙන උපපන්නො, බහුස්සුතො සුතෙන අනුපපන්නො, බහුස්සුතො සුතෙන උපපන්නො''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

චරවග්ග

චරසුත්ත

පු – චරවග්ගෙ පන ආවුසො පඨමං චරසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – චරවග්ගෙ භන්තෙ පඨමං චරසුත්තං ''චරතො චෙපි භික්ඛවෙ භික්ඛුනො උප්පජ්ජති කාමවිතක්කො වා බ්‍යාපාදවිතක්කො වා විහිංසාවිතක්කො වා, තං චෙ භික්ඛු අධිවාසෙති නප්පජහති න විනොදෙති න බ්‍යන්තීකරොති න අනභාවං ගමෙතී''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

උරුවෙලවග්ග

ලොකසුත්ත

පු – තෙනාවුසො...පෙ.... සම්මාසම්බුද්ධෙන අඞ්ගුත්තරනිකායෙ චතුක්කනිපාතෙ උරුවෙලවග්ගෙ තතියං ලොකසුත්තං කථං භාසිතං.

වි – උරුවෙලවග්ගෙ භන්තෙ තතියං ලොකසුත්තං ''ලොකො භික්ඛවෙ තථාගතෙන අභිසම්බුද්ධො, ලොකස්මා තථාගතො විසංයුත්තො, ලොකසමුදයො භික්ඛවෙ තථාගතෙන අභිසම්බුද්ධො, ලොකසමුදයො තථාගතස්ස පහීනො, ලොකනිරොධො භික්ඛවෙ තථාගතෙන අභිසම්බුද්ධො ලොකනිරොධො තථාගතස්ස සච්ඡිකතො, ලොකනිරොධගාමිනී පටිපදා භික්ඛවෙ තථාගතෙන අභිසම්බුද්ධා, ලොකනිරොධගාමිනි පටිපදා තථාගතස්ස භාවිතා''ති එවමාදිනා භන්තෙ භගවතා භාසිතං.

දන්තො දමයතං සෙට්ඨො,
සන්තො සමයතං ඉසි;
මුත්තො මොචයතං අග්ගො,
තිණ්ණො තාරයතං වරො–

සබ්බං ලොකං අභිඤ්ඤාය,
සබ්බං ලොකෙ යථාතථං;
සබ්බං ලොකං විසංයුත්තො,
සබ්බලොකෙ අනූපයො.

ස වෙ සබ්බාභිභූ ධීරො,
සබ්බගන්ථප්පමොචනො;
පුට්ඨ'ස්ස පරමා සන්ති,
නිබ්බානං අකුතො භයං.

එස ඛීණාසවො බුද්ධො,

අනීඝො ඡින්නසංසයො;
සබ්බකම්මක්ඛයං පත්තො,
විමුත්තො උපධිසඞ්ඛයෙ;

එස සො භගවා බුද්ධො,
එස සීහො අනුත්තරො;
සදෙවකස්ස ලොකස්ස,
බ්‍රහ්මචක්කං පවත්තයී.

ඉති දෙවා මනුස්සා ච,
යෙ බුද්ධං සරණං ගතා;
සඞ්ගම්ම තං නමස්සන්ති,
මහන්තං වීතසාරදං.

දන්තො දමයතං සෙට්ඨො,
සන්තො සමයතං ඉසි;
මුත්තො මොචයතං අග්ගො,
තිණ්ණො තාරයතං වරො.

ඉති හෙතං නමස්සන්ති,
මහන්තං වීතසාරදං;
සදෙවකස්මිං ලොකස්මිං,
නත්ථි මෙ පටිපුග්ගලො–

බ්‍රහ්මචරියසුත්ත

පු – තත්ථෙව ආවුසො පඤ්චමං බ්‍රහ්මචරියසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – පඤ්චමං භන්තෙ බ්‍රහ්මචරියසුත්තං ''නයිදං භික්ඛවෙ බ්‍රහ්මචරියං වුස්සති ජනකුහනත්ථං, න ජනලපනත්ථං, න ලාභසක්කාරසිලොකානිසංසත්තං , න ඉතිවාදප්පමොක්ඛානිසංසත්ථං, න 'ඉති මං ජනො ජානාතූ'ති. අථ ඛො ඉදං භික්ඛවෙ බ්‍රහ්මචරියං වුස්සති සංවරත්ථං පහානත්ථං විරාගත්ථං නිරොධත්ථ''න්ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

අරියවංසසුත්ත

පු – තත්ථෙව ආවුසො අට්ඨමං අරියවංසසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – තත්ථෙව භන්තෙ අට්ඨමං අරියවංසසුත්තං ''චත්තාරොමෙ භික්ඛවෙ අරියවංසා අග්ගඤ්ඤා රත්තඤ්ඤා වංසඤ්ඤා පොරාණා, අසංකිණ්ණා අසංකිණ්ණපුබ්බා න සංකීයිස්සන්ති, අප්පටිකුට්ඨා සමණෙහි බ්‍රාහ්මණෙහි විඤ්ඤූහි. කතමෙ චත්තාරො, ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සන්තුට්ඨො හොති ඉතරීතරෙන චීවරෙන, ඉතරීතරචීවරසන්තුට්ඨියා ච වණ්ණවාදී, න ච චීවරහෙතු අනෙසනං අප්පතිරූපං ආපජ්ජති, අලද්ධා ච චීවරං න පරිතස්සති, ලද්ධා ච චීවරං අගධිතො අමුච්ඡිතො අනජ්ඣොපන්නො ආදීනවදස්සාවී නිස්සරණපඤ්ඤො පරිභුඤ්ජති, තාය ච පන ඉතරීතරචීවරසන්තුට්ඨියා නෙවත්තානුක්කංසෙති නො පරං වම්භෙති. යො හි තත්ථ දක්ඛො අනලසො සම්පජානො පටිස්සතො, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු පොරාණෙ අග්ගඤ්ඤෙ අරියවංසෙ ඨිතො''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

චක්කවග්ග

චක්කසුත්ත

පු – චක්කවග්ගෙ පන ආවුසො පඨමං චක්කසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – චක්කවග්ගෙ භන්තෙ පඨමං චක්කසුත්තං ''චත්තාරිමානි භික්ඛවෙ චක්කානි, යෙහි සමන්නාගතානං දෙවමනුස්සානං චතුචක්කං වත්තති, යෙහි සමන්නාගතා දෙවමනුස්සා නචිරස්සෙව මහන්තත්තං වෙපුල්ලත්තං පාපුණන්ති භොගෙසු. කතමානි චත්තාරි, පතිරූපදෙසවාසො සප්පුරිසාවස්සයො අත්තසම්මාපණිධි පුබ්බෙ ච කතපුඤ්ඤතා''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

සඞ්ගහසුත්ත

පු – තත්ථෙව ආවුසො දුතියං සඞ්ගහසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – තත්ථෙව භන්තෙ දුතියං සඞ්ගහසුත්තං ''චත්තාරිමානි භික්ඛවෙ සඞ්ගහවත්ථූනි. කතමානි චත්තාරි, දානං පෙය්‍යවජ්ජං අත්ථචරියා සමානත්තතා''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

සීහසුත්ත

පු – තත්ථෙව ආවුසො තතියං සීහසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – තත්ථෙව භන්තෙ තතියං සීහසුත්තං ''සීහො භික්ඛවෙ මිගරාජා සායන්හසමයං ආසයා නික්ඛමති, ආසයා නික්ඛමිත්වා විජම්භති, විජම්භිත්වා සමන්තා චතුද්දිසා අනුවිලොකෙති, සමන්තා චතුද්දිසා අනුවිලොකෙත්වා තික්ඛත්තුං සීහනාදං නදති, තික්ඛත්තුං සීහනාදං නදිත්වා ගොචරාය පක්කමතී''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

දොණසුත්ත

පු – තෙනාවුසො භගවතා...පෙ.... සම්මාසම්බුද්ධෙන අඞ්ගුත්තරනිකායෙ චතුක්කනිපාතෙ චක්කවග්ගෙ ඡට්ඨං දොණසුත්තං කත්ථ කං ආරබ්භ කිස්මිං වත්ථුස්මිං කථඤ්ච භාසිතං.

වි – අන්තරා ච භන්තෙ උක්කට්ඨං අන්තරා ච සෙතබ්‍යං දොණං බ්‍රාහ්මණං ආරබ්භ භාසිතං. දොණො භන්තෙ බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච ''දෙවො නො භවං භවිස්සතී''ති. තස්මිං භන්තෙ වත්ථුස්මිං ''න ඛො අහං බ්‍රාහ්මණ දෙවො භවිස්සාමී''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

''අච්ඡරියං වත භො, අබ්භුතං වත භො, න වතිමානි මනුස්සභූතස්ස පදානි භවිස්සන්ති''.

''දෙවො නො භවං භවිස්සති''.

''න ඛො අහං බ්‍රාහ්මණ දෙවො භවිස්සමි''.

''ගන්ධබ්බො නො භවං භවිස්සති''.

''න ඛො අහං බ්‍රාහ්මණ ගන්ධබ්බො භවිස්සාමි''.

උජ්ජයසුත්ත

පු – තත්ථෙව ආවුසො නවමං උජ්ජයසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – නවමං භන්තෙ උජ්ජයසුත්තං ''න ඛො අහං බ්‍රාහ්මණ සබ්බං යඤ්ඤං වණ්ණෙමි, න පනාහං බ්‍රාහ්මණ සබ්බං යඤ්ඤං න වණ්ණෙමි. යථාරූපෙ ඛො බ්‍රාහ්මණ යඤ්ඤෙ ගාවො හඤ්ඤන්ති, අජෙළකා හඤ්ඤන්ති, කුක්කුටසූකරා හඤ්ඤන්ති, විවිධා පාණා සඞ්ඝාතං ආපජ්ජන්ති''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

''භවම්පි නො ගොතමො යඤ්ඤං වණ්ණෙති''.

රොහිතස්සවග්ග

සමාධිභාවනාසුත්ත

පු – රොහිතස්සවග්ගෙ පන ආවුසො පඨමං සමාධිභාවනාසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – රොහිතස්සවග්ගෙ භන්තෙ පඨමං සමාධිභාවනාසුත්තං ''චතස්සො ඉමා භික්ඛවෙ සමාධිභාවනා, කතමා චතස්සො, අත්ථි භික්ඛවෙ සමාධිභාවනා භාවිතා බහුලීකතා දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරාය සංවත්තති, අත්ථි භික්ඛවෙ සමාධිභාවනා භාවිතා බහුලීකතා ඤාණදස්සනප්පටිලාභාය සංවත්තති, අත්ථි භික්ඛවෙ සමාධිභාවනා භාවිතා බහුලීකතා සතිසම්පජඤ්ඤාය සංවත්තති, අත්ථි භික්ඛවෙ සමාධිභාවනා භාවිතා බහුලීකතා ආසවානං ඛයාය සංවත්තතී''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

පඤ්හබ්‍යාකරණසුත්ත

පු – තත්ථෙව ආවුසො දුතියං පඤ්හබ්‍යාකරණසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – තත්ථෙව භන්තෙ දුතියං පඤ්හබ්‍යාකරණසුත්තං ‘‘චත්තාරිමානි භික්ඛවෙ පඤ්හබ්‍යාකරණානි. කතමානි චත්තාරි, අත්ථි භික්ඛවෙ පඤ්හො එකංසබ්‍යාකරණීයො, අත්ථි භික්ඛවෙ පඤ්හො විභජ්ජබ්‍යාකරණීයො, අත්ථි භික්ඛවෙ පඤ්හො පටිපුච්ඡාබ්‍යාකරණීයො, අත්ථි භික්ඛවෙ පඤ්හො ඨපනීයො’’ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

පුඤ්ඤාභිසන්දවග්ග

පඨමසංවාසසුත්ත

පු – පුඤ්ඤාභිසන්දවග්ගෙ පන ආවුසො තතියං සංවාසසුත්තං භගවතා කත්ථ කං ආරබ්භ කථඤ්ච භාසිතං.

වි – පුඤ්ඤාභිසන්දවග්ගෙ භන්තෙ තතියං සංවාසසුත්තං අන්තරා ච මධුරං අන්තරා ච වෙරඤ්ජං සම්බහුලෙ ගහපතයො ච ගහපතානියො ච ආරබ්භ ‘‘චත්තාරොමෙ ගහපතයො සංවාසා. කතමෙ චත්තාරො, ඡවො ඡවාය සද්ධිං සංවසති, ඡවො දෙවියා සද්ධිං සංවසති, දෙවො ඡවාය සද්ධිං සංවසති, දෙවො දෙවියා සද්ධිං සංවසතී’’ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

පඨමසමජීවීසුත්ත

පු – තෙනාවුසො භගවතා…පෙ…. සම්මාසම්බුද්ධෙන අඞ්ගුත්තරනිකායෙ චතුක්කනිපාතෙ පුඤ්ඤාභිසන්දවග්ගෙ පඤ්චමං සමජීවිසුත්තං කථං භාසිතං.

වි – පඤ්චමං භන්තෙ සමජීවිසුත්තං ‘‘ආකඞ්ඛෙය්‍යුං චෙ ගහපතයො උභො ජානිපතයො දිට්ඨෙ චෙව ධම්මෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං පස්සිතුං, අභිසම්පරායඤ්ච අඤ්ඤමඤ්ඤං පස්සිතුං, උභොව අස්සු සමසද්ධා සමසීලා සමචාගා සමපඤ්ඤා, තෙ දිට්ඨෙ චෙව ධම්මෙ අඤ්ඤමඤ්ඤං පස්සන්ති, අභිසම්පරායඤ්ච අඤ්ඤමඤ්ඤං පස්සන්තී’’ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

පත්තකම්මවග්ග

ආනණ්‍යසුඛසුත්ත

පු – පත්තකම්මවග්ගෙ පන ආවුසො දුතියං ආනණ්‍යසුඛසුත්තං භගවතා කත්ථ කං ආරබ්භ කථඤ්ච භාසිතං.

වි – පත්තකම්මවග්ගෙ භන්තෙ දුතියං ආනණ්‍යසුඛසුත්තං සාවත්ථියං අනාථපිණ්ඩිකං ගහපතිං ආරබ්භ ‘‘චත්තාරිමානි ගහපති සුඛානි අධිගමනීයානි ගිහිනා කාමභොගිනා කාලෙන කාලං සමයෙන සමයං උපාදාය. කතමානි චත්තාරි, අත්ථිසුඛං භොගසුඛං අනණ්‍යසුඛං අනවජ්ජසුඛ’’න්ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

ආනණ්‍යසුඛං ඤත්වාන, අථො අත්ථිසුඛං පරං;
භුඤ්ජං භොගසුඛං මච්චො, තතො පඤ්ඤා විපස්සති;
විපස්සමානො ජානාති, උභො භාගෙ සුමෙධසො;
අනවජ්ජසුඛස්සෙතං, කලං නාග්ඝති සොළසිං–

අප්පණ්ණකවග්ග

සප්පුරිසසුත්ත

පු – අපණ්ණකවග්ගෙ පන ආවුසො තතියං සප්පුරිසසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – අපණ්ණකවග්ගෙ භන්තෙ තතියං සප්පුරිසසුත්තං ‘‘චතූහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතො අසප්පුරිසො වෙදිතබ්බො. කතමෙහි චතූහි, ඉධ භික්ඛවෙ අසප්පුරිසො යො හොති පරස්ස අවණ්ණො තං අපුට්ඨොපි පාතු කරොති කො පන වාදො පුට්ඨස්සා’’ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

අධුනාගතවඩ්ඪකාසමෙන චෙතසා විහරිස්සාම’’ –

අචින්තෙය්‍යසුත්ත

පු – තත්‍ථෙව ආවුසො සත්තමං අචින්තෙය්‍යසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – සත්තමං භන්තෙ අචින්තෙය්‍යසුත්තං ‘‘චත්තාරිමානි භික්ඛවෙ අචින්තෙය්‍යානි න චින්තෙතබ්බානි, යානි චින්තෙන්තො උම්මාදස්ස විඝාතස්ස භාගී අස්ස. කතමානි චත්තාරි, බුද්ධානං භික්ඛවෙ බුද්ධවිසයො අචින්තෙය්‍යො න චින්තෙතබ්බො, යං චින්තෙන්තො උම්මාදස්ස විඝාතස්ස භාගී අස්සා’’ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

මචලවග්ග

තමොතමසුත්ත

පු – මචලවග්ගෙ පන ආවුසො පඤ්චමං තමොතමසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – මචලවග්ගෙ භන්තෙ පඤ්චමං තමොතමසුත්තං ‘‘චත්තාරොමෙ භික්ඛවෙ පුග්ගලා සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං. කතමෙ චත්තාරො, තමොතමපරායණො, තමොජොතිපරායණො, ජොතිතමපරායණො, ජොතිජොතිපරායණො’’ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

අසුරවග්ග

අසුරසුත්ත

පු – තෙනාවුසො භගවතා…පෙ…. සම්මාසම්බුද්ධෙන අඞ්ගුත්තරනිකායෙ චතුක්කනිපාතෙ අසුරවග්ගෙ පඨමං අසුරසුත්තං කථං භාසිතං.

වි – අසුරවග්ගෙ භන්තෙ පඨමං අසුරසුත්තං ‘‘චත්තාරොමෙ භික්ඛවෙ පුග්ගලා සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං. කතමෙ චත්තාරො, අසුරො අසුරපරිවාරො, අසුරො දෙවපරිවාරො, දෙවො අසුරපරිවාරො, දෙවො දෙවපරිවාරො’’ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

සමාධිසුත්ත

පු – තත්‍ථෙව ආවුසො චතුත්‍ථං සමාධිසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – චතුත්‍ථං භන්තෙ සමාධිසුත්තං ‘‘චත්තාරොමෙ භික්ඛවෙ පුග්ගලා සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං. කතමෙ චත්තාරො, ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො ලාභී හොති අජ්ඣත්තං චෙතොසමථස්ස න ලාභී අධිපඤ්ඤාධම්මවිපස්සනාය. ඉධ පන භික්ඛවෙ පුග්ගලො ලාභී හොති අධිපඤ්ඤාධම්මවිපස්සනාය, න ලාභී අජ්ඣත්තං චෙතොසමථස්ස. ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො න චෙව ලාභී හොති අජ්ඣත්තං චෙතොසමථස්ස, න ච ලාභී අධිපඤ්ඤාධම්මවිපස්සනාය. ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො ලාභී චෙව හොති අජ්ඣත්තං චෙතොසමථස්ස, ලාභී ච අධිපඤ්ඤාධම්මවිපස්සනායා’’ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

රාගවිනයසුත්ත

පු – තත්‍ථෙව ආවුසො ඡට්ඨං රාගවිනයසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – ඡට්ඨං භන්තෙ රාගවිනයසුත්තං ‘‘චත්තාරොමෙ භික්ඛවෙ පුග්ගලා සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං. කතමෙ චත්තාරො, අත්තහිතාය පටිපන්නො නො පරහිතාය, පරහිතාය පටිපන්නො නො අත්තහිතාය, නෙවත්තහිතාය පටිපන්නො නො පරහිතාය, අත්තහිතාය චෙව පටිපන්නො පරහිතාය චා’’ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

වලාහකවග්ග

පඨමවලාහකසුත්ත

පු – වලාහකවග්ගෙ පන ආවුසො පඨමං වලාහකසුත්තං භගවතා කත්‍ථ කං ආරබ්භ කථඤ්ච භාසිතං.

වි – සාවත්‍ථියං භන්තෙ සම්බහුලෙ භික්ඛූ ආරබ්භ ‘‘චත්තාරොමෙ භික්ඛවෙ වලාහකා. කතමෙ චත්තාරො, ගජ්ජිතා නො වස්සිතා, වස්සිතා නො ගජ්ජිතා, නෙව ගජ්ජිතා නො වස්සිතා, ගජ්ජිතා ච වස්සිතා ච. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ චත්තාරො වලාහකා. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ චත්තාරො වලාහකූපමා පුග්ගලා සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං.

කතමෙ චත්තාරො, ගජ්ජිතා නො වස්සිතා, වස්සිතා නො ගජ්ජිතා, නෙව ගජ්ජිතා නො වස්සිතා, ගජ්ජිතා ච වස්සිතා චා''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

උදකරහදසුත්ත

පු – තත්ථෙව ආවුසො චතුත්ථං උදකරහදසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – චතුත්ථ භන්තෙ උදකරහදසුත්තං ''චත්තාරොමෙ භික්ඛවෙ උදකරහදා. කතමෙ චත්තාරො, උත්තානො ගම්භීරොභාසො, ගම්භීරො උත්තානොභාසො, උත්තානො උත්තානොභාසො, ගම්භීරො ගම්භීරොභාසො, ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ චත්තාරො උදකරහදා. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ චත්තාරො උදකරහදූපමා පුග්ගලා සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං. කතමෙ චත්තාරො, උත්තානො ගම්භීරොභාසො, ගම්භීරො උත්තානොභාසො, උත්තානො උත්තානොභාසො, ගම්භීරො ගම්භීරොභාසො''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

මූසිකසුත්ත

පු – තත්ථෙව ආවුසො සත්තමං මූසිකසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – සත්තමං භන්තෙ මූසිකසුත්තං ''චතස්සො ඉමා භික්ඛවෙ මූසිකා. කතමා චතස්සො, ගාධං කත්තා නො වසිතා, වසිතා නො ගාධං කත්තා, නෙව ගාධං කත්තා නො වසිතා, ගාධං කත්තා ච වසිතා ච. ඉමා ඛො භික්ඛවෙ චතස්සො මූසිකා. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ චත්තාරො මූසිකූපමා පුග්ගලා සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං. කතමෙ චත්තාරො, ගාධං කත්තා නො වසිතා, වසිතා නො ගාධං කත්තා, නෙව ගාධං කත්තා නො වසිතා, ගාධං කත්තා ච වසිතා චා''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

බලීබද්දසුත්ත

පු – සංගීතාපි ආවුසො අඞ්ගුත්තරනිකායතො කානිචි සුත්තානි උද්ධරිත්වා පටිපුච්ඡිස්සාමි බහුජනස්ස සුතවුඩ්ඪියා. සංගීතෙ ආවුසො අඞ්ගුත්තරනිකායෙ චතුක්කනිපාතෙ වලාහකවග්ගෙ අට්ඨමං බලීබද්දසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – වලාහකවග්ගෙ භන්තෙ අට්ඨමං බලීබද්දසුත්තං ''චත්තාරොමෙ භික්ඛවෙ බලීබද්දා. කතමෙ චත්තාරො, සගවචණ්ඩො නො පරගවචණ්ඩො, පරගවචණ්ඩො නො සගවචණ්ඩො, සගවචණ්ඩො ච පරගවචණ්ඩො ච, නෙව සගවචණ්ඩො නො පරගවචණ්ඩො. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ චත්තාරො බලීබද්දා. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ චත්තාරො බලීබද්දූපමා පුග්ගලා සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මි''න්ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

කෙසිසුත්ත

පු – කෙසිවග්ගෙ පන ආවුසො පඨමං කෙසිසුත්තං භගවතා කං ආරබ්භ කිස්මිං වත්ථුස්මිං කථඤ්ච භාසිතං.

වි – කෙසිං භන්තෙ අස්සදම්මසාරථිං ආරබ්භ භාසිතං. කෙසි භන්තෙ අස්සදම්මසාරථි භගවන්තං එතදවොච ''භගවා පන භන්තෙ අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථි, කථං පන භන්තෙ භගවා පුරිසදම්මං විනෙතී''ති. තස්මිං භන්තෙ වත්ථුස්මිං ''අහං ඛො කෙසි පුරිසදම්මං සණ්හෙනපි විනෙමි, ඵරුසෙනපි විනෙමි, සණ්හඵරුසෙනපි විනෙමි. තත්‍රිදං කෙසි සණ්හස්මිං – ඉති කායසුචරිතං ඉති කායසුචරිතස්ස විපාකො, ඉති වචීසුචරිතං ඉති වචීසුචරිතස්ස විපාකො, ඉති මනොසුචරිතං ඉති මනොසුචරිතස්ස විපාකො, ඉති දෙවා ඉති මනුස්සා''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

''ත්වං ඛොසි කෙසි පඤ්ඤාතො අස්සදම්මසාරථීති, කථං පන ත්වං කෙසි අස්සදම්මසාරථි'' –

''අහං ඛො භන්තෙ අස්සදම්මං සණ්හෙනපි විනෙමි, ඵරුසෙනපි විනෙමි, සණ්හඵරුසෙනපි විනෙමි'' –

''සචෙ තෙ කෙසි අස්සදම්මො සණ්හෙන විනයං න උපෙති, ඵරුසෙන විනයං න උපෙති, සණ්හඵරුසෙන විනයං න උපෙති, කින්ති නං කරොසි'' –

''භගවා පන භන්තෙ අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථි, කථං පන භන්තෙ භගවා පුරිසදම්මං විනෙති'' –

න 0.0087 ඛො භන්තෙ භගවතො පාණාතිපාතො කප්පති, අථ ච පන භගවා එවමාහ ''හනාමි නං කෙසී''ති.

අත්තානුවාදසුත්ත

පු – භයවග්ගෙ පන ආවුසො පඨමං අත්තානුවාදසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – භයවග්ගෙ භන්තෙ පඨමං අත්තානුවාදසුත්තං ''චත්තාරිමානි භික්ඛවෙ භයානි. කතමානි චත්තාරි, අත්තානුවාදභයං පරානුවාදභයං දණ්ඩභයං දුග්ගතිභය''න්ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

ධම්මකථිකසුත්ත

පු – ඉදානි ආවුසො බහුජනස්ස සුතවුඞ්ඪියා සංගීතා අඞ්ගුත්තරනිකායතොපි කානිචි සුත්තානි උද්ධරිත්වා පටිපුච්ඡිස්සාමි, සංගීතෙ ආවුසො අඞ්ගුත්තරනිකායෙ චතුක්කනිපාතෙ පුග්ගලවග්ගෙ නවමං ධම්මකථිකසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – පුග්ගලවග්ගෙ භන්තෙ නවමං ධම්මකථිකසුත්තං ''චත්තාරොමෙ භික්ඛවෙ ධම්මකථිකා. කතමෙ චත්තාරො, ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො ධම්මකථිකො අප්පඤ්ච භාසති අසහිතඤ්ච, පරිසා චස්ස න කුසලා හොති සහිතාසහිතස්ස. එවරූපො භික්ඛවෙ ධම්මකථිකො එවරූපාය පරිසාය ධම්මකථිකොත්වෙව සඞ්ඛං ගච්ඡතී''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

රොගසුත්ත

පු – ඉන්ද්‍රියවග්ගෙ පන ආවුසො සත්තමං රොගසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – සත්තමං භන්තෙ රොගසුත්තං ''ද්වෙමෙ භික්ඛවෙ රොගා. කතමෙ ද්වෙ, කායිකො ච රොගො, චෙතසිකො ච රොගො. දිස්සන්ති භික්ඛවෙ සත්තා කායිකෙන රොගෙන එකම්පි වස්සං ආරොග්‍යං පටිජානමානා ද්වෙපි වස්සානි තීණිපි වස්සානි චත්තාරිපි වස්සානි පඤ්චපි වස්සානි දසපි වස්සානි වීසම්පි වස්සානි තිංසම්පි වස්සානි චත්තාරීසම්පි වස්සානි පඤ්ඤාසම්පි වස්සානි ආරොග්‍යං පටිජානමානා වස්සසතම්පි භියොපි ආරොග්‍යං පටිජානමානා. තෙ භික්ඛවෙ සත්තා සුදුල්ලභා ලොකස්මිං, යෙ චෙතසිකෙන රොගෙන මුහුත්තම්පි ආරොග්‍යං පටිජානන්ති අඤ්ඤත්‍ර ඛීණාසවෙහී''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

චත්තාරොමෙ 0.0096 භික්ඛවෙ පබ්බජිතස්ස රොගා.

යුගනද්ධසුත්ත

පු – පටිපදාවග්ගෙ ආවුසො දසමං යුගනද්ධසුත්තං කත්ථ කං ආරබ්භ කෙන කථඤ්ච භාසිතං.

වි – කොසම්බියං භන්තෙ සම්බහුලෙ භික්ඛූ ආරබ්භ ''යො හි කොචි ආවුසො භික්ඛු වා භික්ඛුනී වා මම සන්තිකෙ අරහත්තප්පත්තිං බ්‍යාකරොති, සබ්බො සො චතූහි මග්ගෙහි එතෙසං වා අඤ්ඤතරෙනා''ති එවමාදිනා භන්තෙ ආයස්මතා ආනන්දත්ථෙරෙන ධම්මභණ්ඩාගාරිකෙන භාසිතං.

පාටිභොගසුත්ත

පු – බ්‍රාහ්මණවග්ගෙ පන ආවුසො දුතියං පාටිභොගසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – බ්‍රාහ්මණවග්ගෙ භන්තෙ දුතියං පාටිභොගසුත්තං ''චතුන්නං භික්ඛවෙ ධම්මානං නත්ථි කොචි පාටිභොගො සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා දෙවො වා මාරො වා බ්‍රහ්මා වා කොචි වා ලොකස්මි''න්ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

සුතසුත්ත

පු – තත්ථෙව ආවුසො තතියං සුතසුත්තං භගවතා කත්ථ කං ආරබ්භ කිස්මිං වත්ථුස්මිං කථඤ්ච භාසිතං.

වි – රාජගහෙ භන්තෙ වස්සකාරං බ්‍රාහ්මණං මගධමහාමත්තං ආරබ්භ භාසිතං. වස්සකාරො භන්තෙ බ්‍රාහ්මණො මගධමහාමත්තො භගවන්තං එතදවොච ''අහඤ්හි භො ගොතම එවංවාදී එවංදිට්ඨී යො කොචි දිට්ඨං භාසති 'එවං මෙ දිට්ඨ'න්ති, නත්ථි තතො දොසො. යො කොචි සුතං භාසති 'එවං මෙ සුත'න්ති, නත්ථි තතො දොසො''ති. තස්මිං භන්තෙ වත්ථුස්මිං ''නාහං බ්‍රාහ්මණ සබ්බං දිට්ඨං 'භාසිතබ්බ'න්ති වදාමි, න පනාහං බ්‍රාහ්මණ සබ්බං දිට්ඨං 'න භාසිතබ්බ'න්ති වදාමි, නාහං බ්‍රාහ්මණ සබ්බං සුතං 'භාසිතබ්බ'න්ති වදාමි, න පනාහං බ්‍රාහ්මණ සබ්බං සුතං 'න භාසිතබ්බ'න්ති වදාමී''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

අභයසුත්ත

පු – අඞ්ගුත්තරනිකායෙ ආවුසො චතුක්කනිපාතෙ බ්‍රාහ්මණවග්ගෙ චතුත්ථං අභයසුත්තං භගවතා කං ආරබ්භ කිස්මිං වත්ථුස්මිං කථඤ්ච භාසිතං.

වි – බ්‍රාහ්මණවග්ගෙ භන්තෙ චතුත්ථං අභයසුත්තං ජාණුස්සොණිං බ්‍රාහ්මණං ආරබ්භ භාසිතං. ජාණුස්සොණි භන්තෙ බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච ''නත්ථි යො මරණධම්මො සමානො න භායති, න සන්තාසං ආපජ්ජති මරණස්සා''ති. තස්මිං භන්තෙ වත්ථුස්මිං ''අත්ථි බ්‍රාහ්මණ මරණධම්මො සමානො භායති, සන්තාසං ආපජ්ජති මරණස්ස. අත්ථි පන බ්‍රාහ්මණ මරණධම්මො සමානො න භායති, න සන්තාසං ආපජ්ජති මරණස්සා''ති එවමාදිනා භන්තෙ භගවතා භාසිතං.

සොතානුගතසුත්ත

පු – මහාවග්ගෙ පන ආවුසො පඨමං සොතානුගතසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – මහාවග්ගෙ භන්තෙ පඨමං සොතානුගතසුත්තං ''සොතානුගතානං භික්ඛවෙ ධම්මානං වචසා පරිචිතානං මනසානුපෙක්ඛිතානං දිට්ඨියා සුප්පටිවිද්ධානං චත්තාරො ආනිසංසා පාටිකඞ්ඛා''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

අයං වා සො ධම්මවිනයො, යත්ථාහං පුබ්බෙ බ්‍රහ්මචරියං අචරිං.

භද්දියසුත්ත

පු – අඞ්ගුත්තරනිකායෙ ආවුසො චතුක්කනිපාතෙ මහාවග්ගෙ තතියං භද්දියසුත්තං භගවතා කත්ථ කං ආරබ්භ කිස්මිං වත්ථුස්මිං කථඤ්ච භාසිතං.

වි – වෙසාලියං භන්තෙ භද්දියං ලිච්ඡවිං ආරබ්භ භාසිතං. භද්දියො භන්තෙ ලිච්ඡවි භගවන්තං එතදවොච ''සුතං මෙතං භන්තෙ 'මායාවී සමණො ගොතමො ආවට්ටනිං මායං ජානාති, යාය අඤ්ඤතිත්ථියානං සාවකෙ ආවට්ටෙතී'ති. යෙ තෙ භන්තෙ එවමාහංසු 'මායාවී සමණො ගොතමො ආවට්ටනිං මායං ජානාති, යාය අඤ්ඤතිත්ථියානං සාවකෙ ආවට්ටෙතී'ති…පෙ…. අනබ්භක්ඛාතුකාමා හි මයං භන්තෙ භගවන්ත''න්ති. තස්මිං භන්තෙ වත්ථුස්මිං ''එථ තුම්හෙ භද්දිය මා අනුස්සවෙන මා පරම්පරාය මා ඉතිකිරාය මා පිටකසම්පදානෙන මා තක්කහෙතු මා නයහෙතු මා ආකාරවිතක්කෙන මා දිට්ඨිනිජ්ඣානක්ඛන්තියා මා භබ්බරූපතාය මා සමණො නො ගරූති. යදා තුම්හෙ භද්දිය අත්තනාව ජානෙය්‍යාථ 'ඉමෙ ධම්මා අකුසලා, ඉමෙ ධම්මා සාවජ්ජා, ඉමෙ ධම්මා විඤ්ඤුගරහිතා, ඉමෙ ධම්මා සමත්තා සමාදින්නා අහිතාය දුක්ඛාය සංවත්තන්තී'ති. අථ තුම්හෙ භද්දිය පජහෙය්‍යාථා''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

පු – ඉමිස්සා ච පන ආවුසො දෙසනාය දෙසිතාය භද්දියස්ස ලිච්ඡවිස්ස කීදිසො ධම්මසවනානිසංසො අධිගතො. කථඤ්ච නං භගවා අනුයුඤ්ජිත්වා තං වචනං විනිවෙඨෙසි.

වි – ඉමිස්සා භන්තෙ ධම්මදෙසනාය දෙසිතාය භද්දියස්ස ලිච්ඡවිස්ස සොතාපත්තිඵලසඞ්ඛාතො ධම්මසවනානිසංසො අධිගතො. අපි නු තාහං භද්දිය එවං අවචං ''එහි මෙ ත්වං භද්දිය සාවකො හොහි, අහං සත්ථා භවිස්සාමී''ති එවමාදිනා ච නං භන්තෙ භගවා පටිපුච්ඡිත්වා අනුයුඤ්ජිත්වා තං වචනං විනිවෙඨෙසි.

මල්ලිකාදෙවීසුත්ත

පු – තත්ථෙව ආවුසො සත්තමං මල්ලිකාදෙවීසුත්තං භගවතා කත්ථ කං ආරබ්භ කිස්මිං වත්ථුස්මිං කථඤ්ච භාසිතං.

වි – සාවත්ථියං භන්තෙ මල්ලිකාදෙවිං ආරබ්භ භාසිතං. මල්ලිකා භන්තෙ දෙවී භගවන්තං එතදවොච ''කො නු ඛො භන්තෙ හෙතු කො පච්චයො, යෙන මිධෙකච්චො මාතුගාමො දුබ්බණ්ණා ච හොති දුරූපා සුපාපිකා දස්සනාය, දලිද්දා ච හොති අප්පස්සකා අප්පභොගා අප්පෙසක්ඛා ච…පෙ…. කො පන භන්තෙ හෙතු කො පච්චයො, යෙන මිධෙකච්චො මාතුගාමො අභිරූපා ච හොති දස්සනීයා පාසාදිකා පරමාය වණ්ණපොක්ඛරතාය සමන්නාගතා, අඩ්ඪා ච හොති මහද්ධනා මහාභොගා මහෙසක්ඛා චා''ති. තස්මිං භන්තෙ වත්ථුස්මිං ''ඉධ මල්ලිකෙ මාතුගාමො කොධනා හොති උපායාසබහුලා''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

දසකම්මසුත්ත

පු – අඞ්ගුත්තරනිකායෙ ආවුසො චතුක්කනිපාතෙ සප්පුරිසවග්ගෙ චතුත්ථං දසකම්මසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – සප්පුරිසවග්ගෙ හන්තෙ චතුත්ථං දසකම්මසුත්තං ''අසප්පුරිසඤ්ච වො භික්ඛවෙ දෙසෙස්සාමි අසප්පුරිසෙන අසප්පුරිසතරඤ්ච සප්පුරිසඤ්ච සප්පුරිසෙන සප්පුරිසතරඤ්ච, තං සුණාථ සාධුකං මනසි කරොථා''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

පරිසාසුත්ත

පු – තත්ථෙව ආවුසො පරිසාවග්ගෙ පඨමං පරිසාසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – පරිසාවග්ගෙ හන්තෙ පඨමං පරිසාසුත්තං ''චත්තාරොමෙ භික්ඛවෙ පරිසදූසනා. කතමෙ චත්තාරො, භික්ඛු භික්ඛවෙ දුස්සීලො පාපධම්මො පරිසදූසනො, භික්ඛුනී භික්ඛවෙ දුස්සීලා පාපධම්මා පරිසදූසනා, උපාසකො භික්ඛවෙ දුස්සීලො පාපධම්මො පරිසදූසනො, උපාසිකා භික්ඛවෙ දුස්සීලා පාපධම්මා පරිසදූසනා. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ චත්තාරො පරිසදූසනා''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

සෙඛබලවග්ග

සංඛිත්තසුත්ත

පු – පඤ්චකනිපාතෙ පන ආවුසො පඨමෙ සෙඛබලවග්ගෙ පඨමං සංඛිත්තසුත්තං භගවතා කත්ථ කං ආරබ්භ කථඤ්ච භාසිතං.

වි – සාවත්ථියං හන්තෙ සම්බහුලෙ භික්ඛූ ආරබ්භ ''පඤ්චිමානි භික්ඛවෙ සෙඛබලානි. කතමානි පඤ්ච, සද්ධාබලං හිරීබලං ඔත්තප්පබලං වීරියබලං පඤ්ඤාබලං. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච සෙඛබලානී''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

දුක්ඛසුත්ත

පු – තත්ථෙව ආවුසො තතියං දුක්ඛසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – තතියං හන්තෙ දුක්ඛසුත්තං ''පඤ්චහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතො භික්ඛු දිට්ඨෙව ධම්මෙ දුක්ඛං විහරති සවිඝාතං සඋපායාසං සපරිළාහං කායස්ස ච භෙදා පරං මරණා දුග්ගති පාටිකඞ්ඛා. කතමෙහි පඤ්චහි, ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අසද්ධො හොති අහිරිකො හොති, අනොත්තප්පී හොති, කුසීතො හොති, දුප්පඤ්ඤො හොතී''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

සමාපත්තිසුත්ත

පු – තත්ථෙව ආවුසො ඡට්ඨං සමාපත්තිසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – ඡට්ඨං හන්තෙ සමාපත්තිසුත්තං ''න තාව භික්ඛවෙ අකුසලස්ස සමාපත්ති හොති, යාව සද්ධා පච්චුපට්ඨිතා හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු. යතො ච ඛො භික්ඛවෙ සද්ධා අන්තරහිතා හොති අසද්ධියං පරියුට්ඨාය තිට්ඨති, අථ අකුසලස්ස සමාපත්ති හොතී''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

කාමසුත්ත

පු – තත්ථෙව ආවුසො සත්තමං කාමසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – සත්තමං හන්තෙ කාමසුත්තං ''යෙභුය්‍යෙන භික්ඛවෙ සත්තා කාමෙසු ලළිතා. අසිතබ්‍යාභඞ්ගිං භික්ඛවෙ කුලපුත්තො ඔහාය අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතො හොති, සද්ධාපබ්බජිතො කුලපුත්තොති අලං වචනායා''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

විමුත්තායතනසුත්ත

පු – අඞ්ගුත්තරනිකායෙ පඤ්චකනිපාතෙ පඤ්චඞ්ගිකවග්ගෙ ඡට්ඨං විමුත්තායතනසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – පඤ්චඞ්ගිකවග්ගෙ හන්තෙ ඡට්ඨං විමුත්තායතනසුත්තං ''පඤ්චිමානි භික්ඛවෙ විමුත්තායතනානි, යත්ථ භික්ඛුනො අප්පමත්තස්ස ආතාපිනො පහිතත්තස්ස විහරතො අවිමුත්තං වා චිත්තං විමුච්චති, අපරික්ඛීණා වා ආසවා පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති, අනනුප්පත්තං වා අනුත්තරං යොගක්ඛෙමං අනුපාපුණාතී''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

වඞ්කමසුත්ත

පු – තත්ථෙව ආවුසො නවමං වඞ්කමසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – නවමං භන්තෙ වඞ්කමසුත්තං "පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ වඞ්කමෙ ආනිසංසා. කතමෙ පඤ්ච, අද්ධානක්ඛමො හොති, පධානක්ඛමො හොති, අප්පාබාධො හොති, අසිතං පීතං ඛායිතං සායිතං සම්මා පරිණාමං ගච්ඡති, වඞ්කමාධිගතො සමාධි චිරට්ඨිතිකො හොති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච වඞ්කමෙ ආනිසංසා"ති එවං ඛො භන්තෙ භගවතා භාසිතං.

සුමනසුත්ත

පු – සුමනවග්ගෙ පන ආවුසො පඨමං සුමනසුත්තං භගවතා කත්ථ කං ආරබ්භ කිස්මිං වත්ථුස්මිං කථඤ්ච භාසිතං.

වි – සාවත්ථියං භන්තෙ සුමනං රාජකුමාරිං ආරබ්භ භාසිතං. සුමනා භන්තෙ රාජකුමාරී භගවන්තං එතදවොච "ඉධස්සු භන්තෙ භගවතො ද්වෙ සාවකා සමසද්ධා සමසීලා සමපඤ්ඤා එකො දායකො එකො අදායකො. තෙ කායස්ස භෙදා පරං මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජෙය්‍යුං. දෙවභූතානං පන නෙසං භන්තෙ සියා විසෙසො සියා නානාකරණ"න්ති. තස්මිං භන්තෙ වත්ථුස්මිං "යො සො සුමනෙ දායකො, සො අමුං අදායකං දෙවභූතො සමානො පඤ්චහි ඨානෙහි අධිගණ්හාති, දිබ්බෙන ආයුනා දිබ්බෙන වණ්ණෙන දිබ්බෙන සුඛෙන දිබ්බෙන යසෙන දිබ්බෙන ආධිපතෙය්‍යෙන. යො සො සුමනෙ දායකො, සො අමුං අදායකං දෙවභූතො සමානො ඉමෙහි පඤ්චහි ඨානෙහි අධිගණ්හාතී"ති එවමාදිනා භන්තෙ භගවතා භාසිතං.

"යථාපි චන්දො විමලො, ගච්ඡං ආකාසධාතුයා;
සබ්බෙ තාරාගණෙ ලොකෙ, ආභාය අතිරොචති;
තථෙව සීලසම්පන්නො, සද්ධො පුරිසපුග්ගලො;
සබ්බෙ මච්ඡරිනො ලොකෙ, චාගෙන අතිරොචති"–

උග්ගහසුත්ත

පු – තත්ථෙව ආවුසො තතියං උග්ගහසුත්තං භගවතා කත්ථ කං ආරබ්භ කිස්මිං වත්ථුස්මිං කථඤ්ච භාසිතං.

වි – තතියං භන්තෙ උග්ගහසුත්තං භද්දියෙ උග්ගහං මෙණ්ඩකනත්තාරං ආරබ්භ භාසිතං. උග්ගහො භන්තෙ මෙණ්ඩකනත්තා භගවන්තං එතදවොච "ඉමා මෙ භන්තෙ කුමාරියො පතිකුලානි ගමිස්සන්ති, ඔවදතු තාසං භන්තෙ භගවා, අනුසාසතු තාසං භන්තෙ භගවා, යං තාසං අස්ස දීඝරත්තං හිතාය සුඛායා"ති. තස්මිං භන්තෙ වත්ථුස්මිං "තස්මාතිහ කුමාරියො එවං සික්ඛිතබ්බං" යස්ස වො මාතාපිතරො භත්තුනො දස්සන්ති අත්ථකාමා හිතෙසිනො අනුකම්පකා අනුකම්පං උපාදාය, තස්ස භවිස්සාම පුබ්බුට්ඨායිනො පච්ඡානිපාතිනියො කිං කාරපටිස්සාවිනියො මනාපචාරිනියො පියවාදිනියො'ති. එවඤ්හි වො කුමාරියො සික්ඛිතබ්බ"න්ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

සීහසෙනාපතිසුත්ත

පු – අඞ්ගුත්තරනිකායෙ ආවුසො පඤ්චකනිපාතෙ සුමනවග්ගෙ චතුත්ථං සීහසෙනාපතිසුත්තං භගවතා කත්ථ කං ආරබ්භ කිස්මිං වත්ථුස්මිං කථඤ්ච භාසිතං.

වි – වෙසාලියං භන්තෙ සීහං සෙනාපතිං ආරබ්භ භාසිතං. සීහො භන්තෙ සෙනාපති භගවන්තං එතදවොච "සක්කා නු ඛො භන්තෙ සන්දිට්ඨිකං දානඵලං පඤ්ඤාපෙතු"න්ති. තස්මිං භන්තෙ වත්ථුස්මිං "සක්කා සීහ, දායකො සීහ දානපති බහුනො ජනස්ස පියො හොති මනාපො"ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

කාලදානසුත්ත

පු – තත්ථෙව ආවුසො ඡට්ඨං කාලදානසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – ඡට්ඨං භන්තෙ කාලදානසුත්තං "පඤ්චිමානි භික්ඛවෙ කාලදානානි. කතමානි පඤ්ච, ආගන්තුකස්ස දානං දෙති, ගමිකස්ස දානං දෙති, ගිලානස්ස දානං දෙති, දුබ්භික්ඛෙ දානං දෙති, යානි තානි නවසස්සානි නවඵලානි, තානි පඨමං සීලවන්තෙසු පතිට්ඨාපෙති. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච කාලදානානී"ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

භොජනසුත්ත

පු – තත්ථෙව ආවුසො සත්තමං භොජනසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – සත්තමං භන්තෙ භොජනසුත්තං ‘‘භොජනං භික්ඛවෙ දදමානො දායකො පටිග්ගාහකානං පඤ්ච ඨානානි දෙති. කතමානි පඤ්ච, ආයුං දෙති, වණ්ණං දෙති, සුඛං දෙති, බලං දෙති, පටිභානං දෙති. ආයුං ඛො පන දත්වා ආයුස්ස භාගී හොති දිබ්බස්ස වා මානුසස්ස වා’’ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

පුත්තසුත්ත

පු – තත්ථෙව ආවුසො නවමං පුත්තසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – නවමං භන්තෙ පුත්තසුත්තං ‘‘පඤ්චිමානි භික්ඛවෙ ඨානානි සම්පස්සන්තො මාතාපිතරො පුත්තං ඉච්ඡන්ති කුලෙ ජායමානං. කතමානි පඤ්ච,

භතො වා නො භරිස්සති, කිච්චං වා නො කරිස්සති, කුලවංසො චිරං ඨස්සති, දායජ්ජං පටිපජ්ජිස්සතී’’ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

නාරදසුත්ත

පු – මුණ්ඩරාජවග්ගෙ පනාවුසො දසමං නාරදසුත්තං කත්ථ කං ආරබ්භ කිස්මිං වත්ථුස්මිං කෙන කථඤ්ච භාසිතං.

වි – පාටලිපුත්තෙ භන්තෙ මුණ්ඩං රාජානං ආරබ්භ භාසිතං. මුණ්ඩස්ස භන්තෙ රඤ්ඤො භද්දා දෙවී කාලඞ්කතා හොති පියා මනාපා. සො භද්දාය දෙවියා කාලඞ්කතාය පියාය මනාපාය නෙව න්හායති න විලිම්පති න භත්තං භුඤ්ජති, න කම්මන්තං පයොජෙති, රත්තින්දිවං භද්දාය දෙවියා සරීරෙ අජ්ඣොමුච්ඡිතො. තස්මිං භන්තෙ වත්ථුස්මිං ‘‘පඤ්චිමානි මහාරාජ අලබ්භනීයානි ඨානානි සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මුනා වා කෙනචි වා ලොකස්මි’’න්ති එවමාදිනා භන්තෙ ආයස්මතා නාරදත්ථෙරෙන රඤ්ඤො පසෙනදිස්ස කොසලස්ස භගවතා දෙසිතනියාමෙන දෙසිතං.

කො නාමො අයං භන්තෙ ධම්මපරියායො.

තග්ස භන්තෙ සොකසල්ලහරණො.

සමයසුත්ත

පු – අඞ්ගුත්තරනිකායෙ ආවුසො පඤ්චකනිපාතෙ නීවරණවග්ගෙ චතුත්ථං සමයසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – නීවරණවග්ගෙ භන්තෙ චතුත්ථං සමයසුත්තං ‘‘පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ අසමයා පධානාය. කතමෙ පඤ්ච, ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ජිණ්ණො හොති ජරායාභිභූතො. අයං භික්ඛවෙ පඨමො අසමයො පධානායා’’ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

ඨානසුත්ත

පු – තත්ථෙව ආවුසො සත්තමං ඨානසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – සත්තමං භන්තෙ ඨානසුත්තං ‘‘පඤ්චිමානි භික්ඛවෙ ඨානානි අභිණ්හං පච්චවෙක්ඛිතබ්බානි ඉත්ථියා වා පුරිසෙන වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජිතෙන වා. කතමානි පඤ්ච, ජරාධම්මොම්හි ජරං අනතීතොති අභිණ්හං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං ඉත්ථියා වා පුරිසෙන වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජිතෙන වා’’ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

ධම්මවිහාරීසුත්ත

පු – යොධාජීවවග්ගෙ පනාවුසො තතියං ධම්මවිහාරිසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – යොධාජීවවග්ගෙ භන්තෙ තතියං ධම්මවිහාරිසුත්තං ‘‘ඉධ භික්ඛු භික්ඛු ධම්මං පරියාපුණාති සුත්තං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං ගාථං උදානං ඉතිවුත්තකං ජාතකං අබ්භුතධම්මං වෙදල්ලං, සො තාය ධම්මපරියත්තියා දිවසං අතිනාමෙති, රිඤ්චති පටිසල්ලානං, නානුයුඤ්ජති අජ්ඣත්තං චෙතොසමථං. අයං වුච්චති භික්ඛු භික්ඛු පරියත්තිබහුලො නො ධම්මවිහාරී’’ති එවමාදිනා භන්තෙ භගවතා භාසිතං.

ධම්මවිහාරී ධම්මවිහාරීති භන්තෙ වුච්චති, කිත්තාවතා නු ඛො භන්තෙ භික්ඛු ධම්මවිහාරී හොති.

දුතියඅනාගතභයසුත්ත

පු – අඞ්ගුත්තරනිකායෙ ආවුසො පඤ්චකනිපාතෙ යොධාජීවවග්ගෙ අට්ඨමං දුතියඅනාගතභයසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – යොධාජීවවග්ගෙ භන්තෙ අට්ඨමං දුතියඅනාගතභයසුත්තං ''පඤ්චිමානි භික්ඛවෙ අනාගතභයානි සම්පස්සමානෙන අලමෙව භික්ඛුනා අප්පමත්තෙන ආතාපිනා පහිතත්තෙන විහරිතුං අප්පත්තස්ස පත්තියා අනධිගතස්ස අධිගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියායා''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

තතියඅනාගතභයසුත්ත

පු – තත්ථෙව ආවුසො නවමං තතියඅනාගතභයසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – තත්ථෙව භන්තෙ නවමං කතියඅනාගතභයසුත්තං ''පඤ්චිමානි භික්ඛවෙ අනාගතභයානි එතරහි අසමුප්පන්නානි ආයතිං සමුප්පජ්ජිස්සන්ති, තානි වො පටිබුජ්ඣිතබ්බානි, පටිබුජ්ඣිත්වා ච තෙසං පහානාය වායමිතබ්බං. කතමානි පඤ්ච, භවිස්සන්ති භික්ඛවෙ භික්ඛූ අනාගතමද්ධානං අභාවිතකායා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

චතුත්ථඅනාගතභයසුත්ත

පු – අඞ්ගුත්තරනිකායෙ ආවුසො පඤ්චකනිපාතෙ යොධාජීවවග්ගෙ දසමං චතුත්ථඅනාගතභයසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – යොධාජීවවග්ගෙ භන්තෙ දසමං චතුත්ථඅනාගතභයසුත්තං ''පඤ්චිමානි භික්ඛවෙ අනාගතභයානි එතරහි අසමුප්පන්නානි ආයතිං සමුප්පජ්ජිස්සන්ති, තානි වො පටිබුජ්ඣිතබ්බානි, පටිබුජ්ඣිත්වා ච තෙසං පහානාය වායමිතබ්බ''න්ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

කකුධවග්ග

සීහසුත්ත

පු – කකුධවග්ගෙ ආවුසො නවමං සීහසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – කකුධවග්ගෙ භන්තෙ නවමං සීහසුත්තං ''සීහො භික්ඛවෙ මිගරාජා සායන්හසමයං ආසයා නික්ඛමති, ආසයා නික්ඛමිත්වා විජම්භති, විජම්භිත්වා සමන්තා චතුද්දිසං අනුවිලොකෙති, සමන්තා චතුද්දිසං අනුවිලොකෙත්වා තික්ඛත්තුං සීහනාදං නදතී''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

අන්ධකවින්දවග්ග

කුලූපකසුත්ත

පු – අන්ධකවින්දවග්ගෙ පන ආවුසො ''පඨමං කුලූපකසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – අන්ධකවින්දවග්ගෙ භන්තෙ පඨමං කුලූපකසුත්තං ''පඤ්චහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතො කුලූපකො භික්ඛු කුලෙසු අප්පියො ච හොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවනීයො චා''ති එවමාදිනා භන්තෙ භගවතා භාසිතං.

අන්ධකවින්දසුත්ත

පු – තත්ථෙව ආවුසො චතුත්ථං අන්ධකවින්දසුත්තං භගවතා කත්ථ කං ආරබ්භ කථඤ්ච භාසිතං.

වි – මගධෙසු භන්තෙ අන්ධකවින්දෙ ආයස්මන්තං ආනන්දං ආරබ්භ ''යෙ තෙ ආනන්ද භික්ඛූ නවා අචිරපබ්බජිතා අධුනාගතා ඉමං ධම්මවිනයං, තෙ වො ආනන්ද භික්ඛූ පඤ්චසු ධම්මෙසු සමාදපෙතබ්බා නිවෙසෙතබ්බා පතිට්ඨාපෙතබ්බා''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

ගිලානවග්ග

සතිසූපට්ඨිතසුත්ත

පු – අඞ්ගුත්තරනිකායෙ ආවුසො පඤ්චකනිපාතෙ ගිලානවග්ගෙ දුතියං සතිසූපට්ඨිතසුත්තං භගවතා කත්‍ථ භාසිතං.

වි – ගිලානවග්ගෙ භන්තෙ දුතියං සතිසූපට්ඨිතසුත්තං "යො හි කොචි භික්ඛවෙ භික්ඛු වා භික්ඛුනී වා පඤ්ච ධම්මෙ භාවෙති, පඤ්ච ධම්මෙ බහුලීකරොති, තස්ස ද්වින්නං ඵලානං අඤ්ඤතරං ඵලං පාටිකඞ්ඛං 'දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤා, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිතා'. කතමෙ පඤ්ච, ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො අජ්ඣත්තඤ්ඤෙව සතිසූපට්ඨිතා හොති"ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

උපට්ඨාකසුත්ත

පු – තත්‍ථෙව ආවුසො තතියං උපට්ඨාකසුත්තං භගවතා කත්‍ථ භාසිතං.

වි – තතියං භන්තෙ උපට්ඨාකසුත්තං "පඤ්චහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතො ගිලානො දූපට්ඨාකො හොති. කතමෙහි පඤ්චහි, අසප්පායකාරී හොති, සප්පායෙ මත්තං න ජානාති, භෙසජ්ජං නප්පටිසෙවිතා හොතී"ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

අනායුස්සාසුත්ත

පු – තත්‍ථෙව ආවුසො පඤ්චමං අනායුස්සාසුත්තං භගවතා කත්‍ථ භාසිතං.

වි – පඤ්චමං භන්තෙ අනායුස්සාසුත්තං "පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා අනායුස්සා. කතමෙ පඤ්ච, අසප්පායකාරී හොති, සප්පායෙ මත්තං න ජානාති, අපරිණතභොජී ච හොති, අකාලචාරී ච හොති, අබ්‍රහ්මචාරී ච. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මා අනායුස්සා"ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

සමණසුඛසුත්ත

පු – තත්‍ථෙව ආවුසො අට්ඨමං සමණසුඛසුත්තං භගවතා කත්‍ථ භාසිතං.

වි – අට්ඨමං භන්තෙ සමණසුඛසුත්තං "පඤ්චිමානි භික්ඛවෙ සමණදුක්ඛානි. කතමානි පඤ්ච, ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අසන්තුට්ඨො හොති ඉතරීතරෙන චීවරෙන, අසන්තුට්ඨො හොති ඉතරීතරෙන පිණ්ඩපාතෙන, අසන්තුට්ඨො හොති ඉතරීතරෙන සෙනාසනෙන, අසන්තුට්ඨො හොති ඉතරීතරෙන ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන, අනභිරතො ච බ්‍රහ්මචරියං චරති. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච සමණදුක්ඛානී"ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

බ්‍යසනසුත්ත

පු – තත්‍ථෙව ආවුසො දසමං බ්‍යසනසුත්තං භගවතා කත්‍ථ භාසිතං.

වි – දසමං භන්තෙ බ්‍යසනසුත්තං "පඤ්චිමානි භික්ඛවෙ බ්‍යසනානි. කතමානි පඤ්ච, ඤාතිබ්‍යසනං භොගබ්‍යසනං රොගබ්‍යසනං සීලබ්‍යසනං දිට්ඨිබ්‍යසන"න්ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

රාජවග්ග

පත්ථනාසුත්ත

පු – රාජවග්ගෙ පන ආවුසො ඡට්ඨං පත්ථනාසුත්තං භගවතා කත්‍ථ භාසිතං.

වි – රාජවග්ගෙ භන්තෙ ඡට්ඨං පත්ථනාසුත්තං "පඤ්චහි භික්ඛවෙ අඞ්ගෙහි සමන්නාගතො රඤ්ඤො ඛත්තියස්ස මුද්ධාවසිත්තස්ස ජෙට්ඨො පුත්තො ඔපරජ්ජං පත්ථෙතී"ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

සප්පුරිසදානසුත්ත

පු – තිකණ්ඩකීවග්ගෙ ආවුසො අට්ඨමං සප්පුරිසදානසුත්තං භගවතා කත්‍ථ භාසිතං.

වි – තිකණ්ඩකීවග්ගෙ භන්තෙ අට්ඨමං සප්පුරිසදානසුත්තං ''පඤ්චිමානි භික්ඛවෙ සප්පුරිසදානානි. කතමානි පඤ්ච, සද්ධාය දානං දෙති, සක්කච්චං දානං දෙති, කාලෙන දානං දෙති, අනුග්ගහිතචිත්තො දානං දෙති, අත්තානඤ්ච පරඤ්ච අනුපහච්ච දානං දෙතී''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

සද්ධම්මවග්ග

පඨමසම්මත්තනියාමසුත්ත

පු – සද්ධම්මවග්ගෙ පන ආවුසො පඨමං සම්මත්තනියාමසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – සද්ධම්මවග්ගෙ භන්තෙ පඨමං සම්මත්තනියාමසුත්තං ''පඤ්චහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතො සුනක්ඛොපි සද්ධම්මං අභබ්බො නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සම්මත්තං. කතමෙහි පඤ්චහි, කථං පරිභොති, කථිකං පරිභොති, අත්තානං පරිභොතී''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

පඨමසද්ධම්මසම්මොසසුත්ත

පු – තත්ථෙව ආවුසො චතුත්ථං පඨමසද්ධම්මසම්මොසසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – තත්ථෙව භන්තෙ චතුත්ථං පඨමසද්ධම්මසම්මොසසුත්තං ''පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සද්ධම්මස්ස සම්මොසාය අන්තරධානාය සංවත්තන්ති. කතමෙ පඤ්ච, ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛූ න සක්කච්චං ධම්මං සුණන්ති, න සක්කච්චං ධම්මං පරියාපුණන්ති, න සක්කච්චං ධම්මං ධාරෙන්ති, න සක්කච්චං ධාතානං ධම්මානං අත්ථං උපපරික්ඛන්ති, න සක්කච්චං අත්ථමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය ධම්මානුධම්මං පටිපජ්ජන්ති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මා සද්ධම්මස්ස සම්මොසාය අන්තරධානාය සංවත්තන්තී''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

දුතියසද්ධම්මසම්මොසසුත්ත

පු – තත්ථෙව ආවුසො පඤ්චමං දුතියසද්ධම්මසම්මොසසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – තත්ථෙව භන්තෙ පඤ්චමං දුතියසද්ධම්මසම්මොසසුත්තං ''පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සද්ධම්මස්ස සම්මොසාය අන්තරධානාය සංවත්තන්ති. කතමෙ පඤ්ච, ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛූ ධම්මං න පරියාපුණන්ති සුත්තං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං ගාථං උදානං ඉතිවුත්තකං ජාතකං අබ්භුතධම්මං වෙදල්ලං. අයං භික්ඛවෙ පඨමො ධම්මො සද්ධම්මස්ස සම්මොසාය අන්තරධානාය සංවත්තතී''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

තතියසද්ධම්මසම්මොසසුත්ත

පු – තත්ථෙව ආවුසො ඡට්ඨං තතියසද්ධම්මසම්මොසසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – තත්ථෙව භන්තෙ ඡට්ඨං තතියසද්ධම්මසම්මොසසුත්තං ''පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සද්ධම්මස්ස සම්මොසාය අන්තරධානාය සංවත්තන්ති. කතමෙ පඤ්ච, ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛූ දුග්ගහිතං සුත්තන්තං පරියාපුණන්ති දුන්නික්ඛිත්තහි පදබ්‍යඤ්ජනෙහි. දුන්නික්ඛිත්තස්ස භික්ඛවෙ පදබ්‍යඤ්ජනස්ස අත්ථොපි දුන්නයො හොති. අයං භික්ඛවෙ පඨමො ධම්මො සද්ධම්මස්ස සම්මොසාය අන්තරධානාය සංවත්තතී''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

දුක්කථාසුත්ත

පු – අඞ්ගුත්තරනිකායෙ ආවුසො පඤ්චකනිපාතෙ සද්ධම්මවග්ගෙ සත්තමං දුක්කථාසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – සද්ධම්මවග්ගෙ භන්තෙ සත්තමං දුක්කථාසුත්තං ''පඤ්චන්නං භික්ඛවෙ පුග්ගලානං කථා දුක්කථා පුග්ගලෙ පුග්ගලං උපනිධාය. කතමෙසං පඤ්චන්නං, අස්සද්ධස්ස භික්ඛවෙ සද්ධාකථා දුක්කථා, දුස්සීලස්ස සීලකථා දුක්කථා, අප්පස්සුතස්ස බාහුසච්චකථා දුක්කථා, මච්ඡරිස්ස චාගකථා දුක්කථා, දුප්පඤ්ඤස්ස පඤ්ඤාකථා දුක්කථා''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

උදායීසුත්ත

පු – තත්ථෙව ආවුසො නවමං උදායිසුත්තං භගවතා කත්ථ කං ආරබ්භ කිස්මිං වත්ථුස්මිං කථඤ්ච භාසිතං.

වි – කොසම්බියං භන්තෙ ආයස්මන්තං උදායිං ආරබ්භ භාසිතං. ආයස්මා භන්තෙ උදායී මහතියා ගිහිපරිසාය පරිවුතො ධම්මං දෙසෙන්තො නිසින්නො හොති. අද්දසා ඛො ආයස්මා ආනන්දො ආයස්මන්තං උදායිං මහතියා ගිහිපරිසාය පරිවුතං ධම්මං දෙසෙන්තං නිසින්නං. දිස්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි, උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවන්තං එතදවොච ''ආයස්මා භන්තෙ උදායී මහතියා ගිහිපරිසාය පරිවුතො ධම්මං දෙසෙතී''ති. තස්මිං භන්තෙ වත්ථුස්මිං ''න ඛො ආනන්ද සුකරං පරෙසං ධම්මං දෙසෙතුං, පරෙසං ආනන්ද ධම්මං දෙසෙන්තෙන පඤ්ච ධම්මෙ අජ්ඣත්තං උපට්ඨාපෙත්වා පරෙසං ධම්මො දෙසෙතබ්බො''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

ආඝාතවග්ග

පඨමආඝාතපටිවිනයසුත්ත

පු – ආඝාතවග්ගෙ පන ආවුසො පඨමං ආඝාතපටිවිනයසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – ආඝාතවග්ගෙ භන්තෙ පඨමං ආඝාතපටිවිනයසුත්තං ''පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ ආඝාතපටිවිනයා, යත්ථ භික්ඛුනො උප්පන්නො ආඝාතො සබ්බසො පටිවිනෙතබ්බො. කතමෙ පඤ්ච, යස්මිං භික්ඛවෙ පුග්ගලෙ ආඝාතො ජායෙථ, මෙත්තා තස්මිං පුග්ගලෙ භාවෙතබ්බා, එවං තස්මිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිවිනෙතබ්බො''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

උපාසකවග්ග

චණ්ඩාලසුත්ත

පු – උපාසකවග්ගෙ පන ආවුසො පඤ්චමං චණ්ඩාලසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – උපාසකවග්ගෙ භන්තෙ පඤ්චමං චණ්ඩාලසුත්තං ''පඤ්චහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතො උපාසකො උපාසකචණ්ඩාලො ච හොති උපාසකමලඤ්ච උපාසකපතිකුට්ඨො චා''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

පීතිසුත්ත

පු – තත්ථෙව ආවුසො ඡට්ඨං පීතිසුත්තං භගවතා කත්ථ කං ආරබ්භ කථඤ්ච භාසිතං.

වි – ඡට්ඨං භන්තෙ පීතිසුත්තං සාවත්ථියං අනාථපිණ්ඩිකං ගහපතිං ආරබ්භ ''තුම්හෙ ඛො ගහපති භික්ඛුසඞ්ඝං පච්චුපට්ඨිතා චීවර පිණ්ඩපාත සෙනාසන ගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන . න ඛො ගහපති තාවතකෙනෙව තුට්ඨි කරණීයා ''මයං භික්ඛුසඞ්ඝං පච්චුපට්ඨිතා චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලාන පච්චය භෙසජ්ජපරික්ඛාරෙනා''ති. තස්මාතිහ ගහපති එවං සික්ඛිතබ්බං ''කින්ති මයං කාලෙන කාලං පවිවෙකං පීතිං උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යාමා''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

වණිජ්ජාසුත්ත

පු – තත්ථෙව ආවුසො සත්තමං වණිජ්ජාසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – තත්ථෙව භන්තෙ සත්තමං වණිජ්ජාසුත්තං ''පඤ්චිමා භික්ඛවෙ වණිජ්ජා උපාසකෙන අකරණීයා. කතමා පඤ්ච, සත්ථවණිජ්ජා සත්තවණිජ්ජා මංසවණිජ්ජා මජ්ජවණිජ්ජා විසවණිජ්ජා. ඉමා ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච වණිජ්ජා උපාසකෙන අකරණීයා''ති එවං ඛො භන්තෙ භගවතා භාසිතං.

ගවෙසීසුත්ත

පු – තත්ථෙව ආවුසො දසමං ගවෙසීසුත්තං භගවතා කත්ථ කං ආරබ්භ කිස්මිං වත්ථුස්මිං කථඤ්ච භාසිතං.

වි – දසමං භන්තෙ ගවෙසීසුත්තං කොසලෙසු ආයස්මන්තං ආනන්දත්ථෙරං ධම්මභණ්ඩාගාරිකං ආරබ්භ භාසිතං. ආයස්මා භන්තෙ ආනන්දත්ථෙරො ධම්මභණ්ඩාගාරිකො භගවන්තං එතදවොච ''කො නු ඛො භන්තෙ හෙතු කො පච්චයො භගවතො සිතස්ස පාතුකම්මාය, න අකාරණෙන තථාගතා සිතං පාතුකරොන්තී''ති. තස්මිං භන්තෙ වත්ථුස්මිං ''භූතපුබ්බං ආනන්ද ඉමස්මිං පදෙසෙ නගරං අහොසි ඉද්ධඤ්චෙව ඵීතඤ්ච බහුජනං ආකිණ්ණමනුස්සං, තං ඛො පනානන්ද නගරං කස්සපො භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො උපනිස්සාය විහාසී''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

වාචාසුත්ත

පු – බ්‍රාහ්මණවග්ගෙ ආවුසො අට්ඨමං වාචාසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – බ්‍රාහ්මණවග්ගෙ භන්තෙ අට්ඨමං වාචාසුත්තං ''පඤ්චහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතා වාචා සුභාසිතා හොති නො දුබ්භාසිතා, අනවජ්ජා ච අනනුවජ්ජා ච විඤ්ඤූනං. කතමෙහි පඤ්චහි, කාලෙන භාසිතා හොති, සච්චා ච භාසිතා හොති, සණ්හා ච භාසිතා හොති, අත්ථසංහිතා ච භාසිතා හොති, මෙත්තාචිත්තෙන ච භාසිතා හොති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහි අඞ්ගෙහි සමන්නාගතා වාචා සුභාසිතා හොති නො දුබ්භාසිතා, අනවජ්ජා ච අනනුවජ්ජා ච විඤ්ඤූන''න්ති එවං ඛො භන්තෙ භගවතා භාසිතං.

කුලසුත්ත

පු – තත්ථෙව ආවුසො නවමං කුලසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – තත්ථෙව භන්තෙ නවමං කුලසුත්තං ''යං භික්ඛවෙ සීලවන්තො පබ්බජිතා කුලං උපසඞ්කමන්ති, තත්ථ මනුස්සා පඤ්චහි ඨානෙහි බහුං පුඤ්ඤං පසවන්ති. කතමෙහි පඤ්චහි, යස්මිං භික්ඛවෙ සමයෙ සීලවන්තෙ පබ්බජිතෙ කුලං උපසඞ්කමන්තෙ මනුස්සා දිස්වා චිත්තානි පසාදෙන්ති, සග්ගසංවත්තනිකං භික්ඛවෙ තං කුලං තස්මිං සමයෙ පටිපදං පටිපන්නං හොතී''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

කිමිලවග්ග

ධම්මස්සවනසුත්ත

පු – කිමිලවග්ගෙ පන ආවුසො දුතියං ධම්මස්සවනසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – කිමිලවග්ගෙ භන්තෙ දුතියං ධම්මස්සවනසුත්තං ''පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ ආනිසංසා ධම්මස්සවනෙ. කතමෙ පඤ්ච, අස්සුතං සුණාති, සුතං පරියොදාපෙති, කඞ්ඛං විතරති, දිට්ඨිං උජුං කරොති, චිත්තමස්ස පසීදති, ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආනිසංසා ධම්මස්සවනෙ''ති එවං ඛො භන්තෙ භගවතා භාසිතං.

අක්කොසකවග්ග

අක්ඛන්තිසුත්ත

පු – අක්කොසකවග්ගෙ පන ආවුසො පඤ්චමං අක්ඛන්තිසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – අක්කොසකවග්ගෙ භන්තෙ පඤ්චමං අක්ඛන්තිසුත්තං ''පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා අක්ඛන්තියා. කතමෙ පඤ්ච, බහුනො ජනස්ස අප්පියො හොති අමනාපො, වෙරබහුලො ච හොති, වජ්ජබහුලො ච, සම්මූළ්හො කාලං කරොති, කායස්ස භෙදා පරං මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජතී''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

අපාසාදිකසුත්ත

පු – තත්ථෙව ආවුසො අට්ඨමං අපාසාදිකසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – තත්ථෙව භන්තෙ අට්ඨමං අපාසාදිකසුත්තං ''පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා අපාසාදිකෙ. කතමෙ පඤ්ච, අප්පසන්නා නප්පසීදන්ති, පසන්නානඤ්ච එකච්චානං අඤ්ඤථත්තං හොති, සත්ථුසාසනං අකතං හොති, පච්ඡිමා ජනතා දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජති, චිත්තමස්ස නප්පසීදති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා අපාසාදිකෙ''ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

ආවාසිකවග්ග

ආවාසිකසුත්ත

පු – ආවාසිකවග්ගෙ පනාවුසො පඨමං ආවාසිකසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – ආවාසිකවග්ගෙ භන්තෙ පඨමං ආවාසිකසුත්තං ‘‘පඤ්චහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතො ආවාසිකො භික්ඛු අභාවනීයො හොති. කතමෙහි පඤ්චහි, න ආකප්පසම්පන්නො හොති න වත්තසම්පන්නො, න බහුස්සුතො හොති න සුතධරො, න පටිසල්ලෙඛිතා හොති න පටිසල්ලානාරාමො, න කල්‍යාණවාචො හොති න කල්‍යාණවාක්කරණො, දුප්පඤ්ඤො හොති ජළො එළමූගො. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහි ධම්මෙහි සමන්නාගතො ආවාසිකො භික්ඛු අභාවනීයො හොතී’’ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

අවණ්ණාරහසුත්ත

පු – තත්ථෙව ආවුසො සත්තමං අවණ්ණාරහසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – තත්ථෙව භන්තෙ සත්තමං අවණ්ණාරහසුත්තං ‘‘පඤ්චහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්නාගතො ආවාසිකො භික්ඛු යථාභතං නික්ඛිත්තො එවං නිරයෙ. කතමෙහි පඤ්චහි, අනනුවිච්ච අපරියොගාහෙත්වා අවණ්ණාරහස්ස වණ්ණං භාසති, අනනුවිච්ච අපරියොගාහෙත්වා වණ්ණාරහස්ස අවණ්ණං භාසති, ආවාසමච්ඡරී හොති ආවාසපලිගෙධී, කුලමච්ඡරී හොති කුලපලිගෙධි, සද්ධාදෙය්‍යං විනිපාතෙති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චහි ධම්මෙහි සමන්නාගතො ආවාසිකො භික්ඛු යථාභතං නික්ඛිත්තො එවං නිරයෙ’’ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

දුච්චරිතවග්ග

පඨමදුච්චරිතසුත්ත

පු – දුච්චරිතවග්ගෙ පන ආවුසො පඨමං දුච්චරිතසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – දුච්චරිතවග්ගෙ භන්තෙ පඨමං දුච්චරිතසුත්තං ‘‘පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා දුච්චරිතෙ. කතමෙ පඤ්ච, අත්තාපි අත්තානං උපවදති, අනුවිච්ච විඤ්ඤූ ගරහන්ති, පාපකො කිත්තිසද්දො අබ්භුග්ගච්ඡති, සම්මූළ්හො කාලං කරොති, කායස්ස භෙදා පරං මරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා දුච්චරිතෙ’’ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.

සිවථිකසුත්ත

පු – තත්ථෙව ආවුසො නවමං සිවථිකසුත්තං භගවතා කථං භාසිතං.

වි – තත්ථෙව භන්තෙ නවමං සිවථිකසුත්තං ‘‘පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා සිවථිකාය. කතමෙ පඤ්ච, අසුචි, දුග්ගන්ධා, සප්පටිභයා, වාළානං අමනුස්සානං ආවාසො, බහුනො ජනස්ස ආරොදනා. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා සිවථිකායා’’ති එවමාදිනා භගවතා භාසිතං.